

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

Historie basketbalu v jižních Čechách
(bakalářská práce)

Autor práce: Markéta Čapková, Zu – TVu – SZu
Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2015

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA
PEDAGOGICAL FACULTY
DEPARTMENT OF SPORTS STUDIES

The History of basketball in South Bohemia
(graduation theses)

Author: Markéta Čapková, Zu – TVu – SZu
Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc.

České Budějovice, 2015

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie basketbalu v jižních Čechách

Jméno a příjmení autora: Markéta Čapková

Studijní obor: Zu – TVu – SZu

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc

Rok obhajoby bakalářské práce: 2015

Abstrakt:

Práce se zabývá historií basketbalu v jižních Čechách od jeho vzniku do současnosti. Práce je rozdělena do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je věnována přehledu poznatků. Druhá část popisuje historii basketbalu v jižních Čechách od počátku do roku 1945. Třetí část navazuje na předchozí a mapuje historii basketbalu v jižních Čechách od roku 1945 do roku 1989. Poslední kapitola také navazuje a zabývá se historií basketbalu v jižních Čechách po roce 1989 do současnosti.

Klíčová slova: basketbal, sport, jižní Čechy, historie, oddíl, klub, město

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis: The History of basketball in South Bohemia

Author's first name and surname: Markéta Čapková

Field of study: Zu – TVu – SZu

Department: Department of Sports studies

Supervisor: Doc. PaedDr. Jan Štumbauer, CSc

The year of presentation: 2015

Abstract:

Thesis topic is the history of basketball in South Bohemia starting since formation until the present day. Thesis is divided into four chapters. First one is dedicated to survey knowledges. Second part describes the history of basketball in South Bohemia from formation until 1945. Third section follows in footsteps of previous section and maps the history of basketball in South Bohemia since 1945 until 1989. Last chapter also follows in footsteps of previous and concerned with the history of basketball in South Bohemia after a year 1989 until the present day.

Keywords: basketball, sport, South Bohemia, history, club, city

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 16. 3. 2015

.....

Markéta Čapková

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce, panu doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi, CSc., za odborné vedení a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat trenérům Jaroslavu Holubovi a MVDr. Miroslavu Vondříčkovi za poskytnutí historických údajů a v neposlední řadě také za ochotu.

Obsah

1 Úvod	8
2 Teoreticky – metodologická část	9
2.1 Cíle, úkoly a předmět práce	9
2.2 Metody práce	10
2.3 Rozbor pramenů.....	10
3 Přehled poznatků	12
3.1 Charakteristika sportovních her a definice basketbalu	12
3.2 Vznik a historie basketbalu ve světě.....	13
3.3 Vznik a historie basketbalu v Čechách	15
3.4 Vymezení a charakteristika Jihočeského kraje	17
4 Historie basketbalu v jižních Čechách od počátku do roku 1945	21
4.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích od počátku do roku 1945	21
4.2 Historie basketbalu ve Strakonících od počátku do roku 1945	24
4.3 Historie basketbalu v Táboře od počátku do roku 1945	25
4.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou od počátku do roku 1945.....	25
4.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci od počátku do roku 1945	25
4.6 Historie basketbalu v Písku od počátku do roku 1945.....	25
5 Historie basketbalu v jižních Čechách od roku 1945 do roku 1989.....	27
5.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích od roku 1945 do roku 1989.....	27
5.2 Historie basketbalu ve Strakonících od roku 1945 do roku 1989.....	30
5.3 Historie basketbalu v Táboře od roku 1945 do roku 1989	43
5.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou od roku 1945 do roku 1989.....	46
5.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci od roku 1945 do roku 1989	46
5.6 Historie basketbalu v Písku od roku 1945 do roku 1989.....	48
6 Historie basketbalu v jižních Čechách po roce 1989 do současnosti.....	54
6.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích po roce 1989 do současnosti	54
6.2 Historie basketbalu ve Strakonících po roce 1989 do současnosti	59
6.3 Historie basketbalu v Táboře po roce 1989 do současnosti.....	64
6.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou po roce 1989 do současnosti	67
6.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci po roce 1989 do současnosti.....	75
6.6 Historie basketbalu v Písku po roce 1989 do současnosti	79
6.7 Kazuistické studie historie basketbalu v Lišově	85
7 Závěr	89
Seznam zkratk	92
Referenční seznam pramenů a literatury	93

1 Úvod

Téma bakalářské práce jsem zvolila „Historie basketbalu v jižních Čechách“ z důvodu, že já sama z jižních Čech pocházím a basketbalu se závodně věnuji již od dětství, a tak mám k němu blízký vztah. Hrávala jsem v mnohých klubech a městech, a tak bych ráda zmapovala historii vzniku a vývoje v jednotlivých městech. Nashromáždím dostupné informace z nejvýznamnějších basketbalových center na území jižních Čech a z časového hlediska se zaměřím na celou historii basketbalu v jednotlivých centrech od jeho počátku až do současnosti a budu postupovat po časových etapách.

Vzhledem k tomu, že zatím nebyl sepsán žádný ucelený literární pramen, který by se tomuto tématu věnoval, bude časově velmi náročné chronologicky uspořádat a shromáždit důležité informace, které jsou podstatné pro tvorbu této práce.

Již při zadávání práce jsem věděla, že to bude nelehký úkol, jelikož basketbal nepatří v České republice k nejpobulárnějším sportům a jeho historie nemá mnoho podkladů a zdrojů. I přesto se pouštím do menší detektivní práce. Ale věřím tomu, že mě psaní obohátí o cenné informace a myslím si, že bude přínosné pro basketbalové kluby sjednotit kompletně jejich historii.

2 Teoreticky – metodologická část

2. 1 Cíle, úkoly a předmět práce

Cílem bakalářské práce je s pomocí využití literatury a pramenů zpracovat historii basketbalu jako výkonnostního sportu v Jihočeském kraji, od jeho vzniku až do současnosti. Z tohoto cíle vyplývají následující úkoly.

Úkoly bakalářské práce:

- ✓ Provést detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných a fotografických pramenů, archivních fondů, dobových periodik, literatury, klubových kronik, vzpomínek a rozhovorů pamětníků a internetových zdrojů.
- ✓ Zpracovat stručný nástin vzniku a průběhu historie basketbalu ve světě a v českých zemích.
- ✓ Provést popis vymezení a charakteristiky území Jihočeského kraje.
- ✓ Zpracovat detailní historii basketbalu jednotlivých basketbalových center po časových etapách od počátku basketbalu do jeho současnosti ve vymezeném území.
- ✓ Fotografické a tabulkové přílohy zpracovat do souvztažného textu.
- ✓ Z nashromážděných poznatků sestavit vybrané části historie basketbalu v jižních Čechách.

Předmětem bakalářské práce z hlediska *obsahového* je v širším kontextu organizovaný basketbal jako výkonnostní či závodní sport v daných oblastech jižních Čech od počátku dochovaných pramenů jeho provozování do současnosti.

Z *časového* hlediska je periodizace vymezena v širším kontextu na období od počátku basketbalu do roku 1945, další období od roku 1945 do roku 1989 a poslední období po roce 1989 až do současnosti.

Z *územního* hlediska se práce v širším kontextu zabývá jižními Čechy, územím dnešního Jihočeského kraje a to městy České Budějovice, Strakonice, Tábor, Týn nad Vltavou, Jindřichův Hradec, Písek a jako kazuistická studie basketbalu v menším městě je uveden Lišov.

2. 2 Metody práce

Tato bakalářská práce je standardní historická práce z českých aplikovaných dějin, tedy dějin tělesné výchovy a sportu se zaměřením na basketbal. Důraz práce je kladen na maximální pramenné poznání, především na využití a detailní obsahovou analýzu všech dostupných souvztažných písemných a fotografických pramenů, archivních fondů, dobových periodik, literatury, klubových kronik, vzpomínek a rozhovorů pamětníků a internetových zdrojů. Použity jsou standardní historické metody, zejména přímá metoda, což je vlastně prostý popis skutečnosti popisovaný pomocí jednoho či více pramenů. Na periodické vymezení časového vývoje je použita progresivní metoda, tedy popis z minulosti do současnosti. Dále práce využívá biografickou metodu, která vychází z vyprávění důležitých osobností o svém životě a jejich životních příběhů. Biografická metoda je použita z důvodu nedostatku archivních pramenů a literatury a pro zosobnění popisované historie.

2. 3 Rozbor pramenů

Na téma historie basketbalu v jižních Čechách nebylo doposud zpracováno ucelené a kompletní dílo. A velkým problémem byl fakt velké nerovnoměrnosti a nevyváženosti historických informací, který se projevuje i v této práci. Hlavním zdrojem pro bakalářskou práci bylo zpracování souvztažných písemných a fotografických pramenů, archivní fondů, dobových periodik, literatury, klubových kronik, vzpomínek a rozhovorů pamětníků a internetových zdrojů.

Pro získání výše zmíněných materiálů archivních fondů byla součástí této práce návštěva Státního oblastního archivu (SOA) v Třeboni a Státního okresního archivu v Českých Budějovicích. Zde se dali použít pouze materiály Krajského výboru Československého svazu tělesné výchovy (KV ČSTV). Materiály pojednávaly jen o rozmezí let 1957–1966. Dalo by se předpokládat, že oblastní a okresní archiv poskytne mnoho informací, což se bohužel nestalo, a proto mají v této práci pouze podružnou úlohu a byla z nich čerpána jen minimální část faktů.

Nejdůležitějším zdrojem informací byl dobový tisk, literatura, kroniky a ročenky jednotlivých klubů, což je pro práci stěžejní. Z hlediska rozsahu byly pro tuto práci

největším zdrojem informací dobová periodika, především Jihočeská pravda, literatura, kroniky některých klubů, avšak bohužel ne každý klub je vedl a v menší míře i webové stránky jednotlivých klubů.

Dalším nedílným pramenem, ze kterého bylo čerpáno, byly rozhovory se zakladateli klubů, historiky a pamětníky, především s basketbalovou legendou, bývalým trenérem národního týmu a veterinářem MVDr. Miroslavem Vondříčkou a jedním ze zakladatelů basketbalu v Týně nad Vltavou Jaroslavem Holubem starším. Vše bylo doplněno fotografickými přílohami a tabulkami zapracovanými do souvztažného textu. U fotografických příloh byla dána přednost fotografií z kronik či periodik, v případě nedostatku těchto zdrojů bylo využito webových stránek klubů a dalších internetových zdrojů.

3 Přehled poznatků

3.1 Charakteristika sportovních her

„...Sportovní hry, velké pohyb. hry s normalizovanými pravidly. Soutěživá a svojí specifickou emociální zábavná součást činnosti dvou soupeřících kolektivů nebo jednotlivců, kteří se snaží navzájem prokázat převahu pomocí jednoho společného náčiní (míče, kotouče, přeráku aj.) za proměnlivé herní situace, vyžadující obvykle okamžitou reakci na akci soupeře. Vnější podmínky hry mají být pokud možno stejné, shodnost vnitřních podmínek hry zajišťují pravidla a nestranné rozhodování. Pouze konečný výsledek utkání je rozhodujícím sport. měřítkem hry. Z této charakteristiky vyplývá, že soutěživost s. h. spočívá ve sport. boji o konečné vítězství, což má specifickou emocionálnost jak pro hráče, tak pro diváky. Soupeři musí být na hřišti vždy současně, takže si navzájem mohou a musí překážet ve snaze znemožnit výkon a úspěch druhé strany. Musí být vždy 2, ať kolektivy nebo jednotlivci. Kolektivnost hry je dána možností spolupráce družstva v ovládní míče. Proto za individuální s. h. pokládáme nejen dvouhry v síťových a jim příbuzných s. h, ale i čtyřhry a popř. hry družstev (paume, pelota), v nichž herní situace musí být vyřešena zásahem jednoho hráče, aniž mu spoluhráči mohou pomoci v ovládní míče, nebo naopak chybu jeho chybu s míčem. Převaha nad soupeřem se neproказuje přímým bojem (tělo na tělo) se snahou rozhodným způsobem soupeře z boje vyřadit, ani boj ukončit (podstata úpolů), ale získat v průběhu utkání více bodů, které určí vítěze. Zisk bodů a doba utkání se vymezuje v základních typech s. h. brankových, síťových, s odrážením míče o stěnu a pálkovacích. Proměnlivost herních situací je způsobena pohyblivostí náčiní, stejně jako pohyblivostí soupeře, popř. soupeřů a spoluhráčů. Nutnost okamžité reakce je předpokladem včasného a správného zásahu do hry. Promeškání vhodného okamžiku přináší obvykle úspěch soupeři nebo nezdar vlastní akce hry...“¹

Definice basketbalu

Basketbal, znám též pod v minulosti používaným jménem košíková je kolektivní kontaktní míčová hra, kterou hrají proti sobě dva týmy po pěti hráčích na hřišti

¹ Demetrovič, E. et al. (1988). *Encyklopedie tělesné kultury p – ž*, Praha: Olympia, s. 156.

z každého mužstva a jejímž účelem je získání bodů po úspěšném vhození míče do obroučky soupeřova koše a zabránění inkasování košů protihráči.

3.2 Vznik a historie basketbalu ve světě

Basketbal vznikl ve Spojených státech amerických, ve městě Springfield, státě Massachusetts v roce 1891. Tento dnes ve světě velice populární a rozšířený sport vznikl vlastně náhodou, kdy se profesor tělesné výchovy James Naismith na Springfield College snažil vymyslet zimní přípravu pro ragbyové mužstvo, které vedl.

Obrázek 1. Zakladatel basketbalu James Naismith.

Zdroj: <http://www.basketball.wz.cz/images/Encyklopedie/dr.naismith.jpg>.

Profesor J. Naismith vytvořil hru s míčem na omezeném prostoru a tím pádem s omezeným počtem hráčů. Chtěl zamezit zranění, a tak zakázal tělesný kontakt hráčů, odbíjení míče pěstí a běhání s míčem, tudíž si hráči museli přihrávat, driblovat a udělat s míčem pouze pár kroků. Původním záměrem bylo vhazovat míč do čtvercových

skříněk umístěných na protějších stranách tělocvičny, nahradil je však dřevěnými koši od ovoce, po kterých nese basketbal svůj název (v anglickém jazyce basketball: „basket“ = koš/košík, „ball“ = míč). Později byl dřevěný koš nahrazen železnou obroučkou a pletenou sítí. Zpočátku bylo nutno po vhození koše vyjmutí míče s pomocí žebříku, následně pomocí tyče. Poté se začala používat šňůra, jakožto uzávěr dna koše. Až v roce 1895 byla přidána ke koši odrazová deska pro míč. V průběhu se hra a její pravidla dotvořily, a to dalo vzniku prvních pravidel z roku 1892, které sepsal sám J. Naismith. V další sezóně se basketbal začal šířit do okolních škol po státech USA a později do ostatních zemí. O tři roky později vznikl první profesionální tým. Již roku 1904 byl basketbal poprvé předveden na olympijských hrách v St. Louis jako ukázkový sport.

Velký rozmach basketbalu ve světě na úkor odlišných pravidel dal vzniknout mezinárodní amatérské federace FIBA (Fédération International de Basketball Amateur). Ta byla založena dne 18. června roku 1932 v Ženevě osmi zakladateli: Argentina, Portugalsko, Itálie, Švýcarsko, Litva, Řecko, Rumunsko a posledním ze zakladatelů bylo dřívější Československo se členem předsednictva Františkem M. Markem. Platí ustanovení, že se bude hrát podle amerických pravidel z roku 1931 – 1932 s menšími úpravami (pravidla platila pouze pro mezinárodní zápasy).

O pár let později, tedy roku 1935 byla FIBA uznána Mezinárodním olympijským výborem (MOV) jakožto nejvyšší zástupce tohoto sportu.²

Obrázek 2. Logo FIBA. Zdroj: <http://en.wikipedia.org/wiki/FIBA>.

² Petera, P., Kolář, P. (1998). *NBA Historie a současnost*. Praha: nakladatelství Jan Vašut, s. 10.

Na olympijských hrách se basketbal mužů poprvé objevil v roce 1936 na OH v Berlíně, kde jasnými favority byla kolébka vzniku Amerika, ČSR bylo vyřazeno ve druhém kole. První účast žen na olympijských hrách se datuje od roku 1976, kdy se konaly OH v kanadském Montrealu, o vítězství se zasloužil tým SSSR, domácí tým ČSSR skončil na „bramborovém“ čtvrtém místě.³

První mistrovství basketbalu mužů se koná od roku 1950 v Buenos Aires. Vítězem se stala domácí Argentina. ČSR se nezúčastnilo mistrovství světa až do roku 1970 v Lublani, kde skončilo na šestém místě. První mistrovství světa basketbalu žen se koná o tři roky později, tedy roku 1953 v Santiagu de Chile. První míst obsadilo USA, ČSR opět bez účasti. Prvního mistrovství se ženy z ČSR zúčastnily roku 1957 a umístily se na třetím místě. Vítězi mistrovství světa dostávají Naismithův pohár, na počest prvního zakladatele a vynálezce basketbalu.⁴

3.3 Vznik a historie basketbalu v Čechách

České veřejnosti poprvé basketbal představil učitel tělocviku Jaroslav Karásek v budově gymnázia ve Vysokém Mýtě roku 1897, zde byly uspořádány veřejné slavnosti školní mládeže a výše zmíněný učitel Jaroslav Karásek zorganizoval první veřejnou ukázkou košíkové u nás. Napsal o tom ve své publikaci Sport a jeho význam z roku 1909: „...Podle americké hry „basket ball“ (házená do koše) zavedena byla u nás velmi rušná hra „košíková“, kteráž u mládeže obojího pohlaví a u každého věku došla neobyčejné obliby. Poprvé v Čechách hrána byla veřejně na slavnosti pro mládež školní ve Vysokém Mýtě v roce 1897, kdež ji zavedl spisovatel této slati...“⁵ Pravidla hry ještě nebyla přesně dána a úplně první zápasy se hrály na koše bez desek.⁶

První česká pravidla basketbalu „Házená do koše“ přepracoval podle Allena Sargenta a vydal v roce 1898 v dobovém časopisu Sokol pražský profesor Josef Klenka, který učil tělesnou výchovu na českém reálném gymnáziu.

Profesor J. A. Pípal se zasloužil s největší pravděpodobností o první historické turnaje na našem území v rámci kurzů veřejných cvičení, kam zařadil americké hry, tedy mimo jiné i basketbal. Roku 1919 se sehrál první řízený vnitřní zápas v Sokolovně

³ Petera, P., Kolář, P. (1998). *NBA Historie a současnost*. Praha: nakladatelství Jan Vašut, s. 10.

⁴ *Sborník k oslavám 60. výročí organizovaného basketbalu v ČSSR*, (1979). Praha.

⁵ Bažant, J., Závozda J. (2014). *Nebáli se své odvahy*. Velké Přílepy: nakladatelství Olympia, s. 20

⁶ Tamtéž.

na Žižkově v Praze. První venkovní zápas se konal 4. července roku 1920 v Praze na sokolském cvičišti na Letné opět pod záštitou J. A. Pípala.⁷

Basketbal se bohužel tolik neujal a k jeho rozvoji dopomohla organizace YMCA, jakožto jeden z prvních propagátorů basketbalu u nás na začátku dvacátého století. O rozvoji basketbalu u nás svědčí fakt, že YMCA pořádá roku 1923 kroměřížský basketbalový turnaj o mistra Moravy, kam se přihlásilo rekordních 5 mužstev. Téhož roku bylo zaznamenáno 1753 hráčů basketbalu v několika chlapeckých družstvech jako Uncas, Sázava, Mohykán, Jiskra atd.⁸

Roku 1924 byl založen první samostatný Československý basketbalový svaz a jeho ředitelem se stal František M. Marek. Téhož roku se Československý volejbalový svaz (ČVS) rozšířil o basketbalový svaz (ČVBS). Prvním předsedou obou svazů se stal Josef Antonín First, který byl i vedoucím odboru YMCA.⁹

Významným rokem pro basketbal u nás se stal rok 1930, kdy se v sezóně 1929 – 1930 pořádalo první mistrovství Prahy a dalo vzniknout Zemské lize. Tentýž rok je důležitý i pro ženský basketbal, kdy u nás byly zahájeny první pravidelné soutěže žen.

Významnou roli o posílení basketbalu u nás má i tělovýchovná organizace Sokol (ČOS), jež roku 1933 uzavřela dohodu s ČVBS o spolupráci. Ale již svůj první přebor ČOS pořádá roku 1930.¹⁰

K dalšímu významnému organizovanému basketbalu u nás patří i vysokoškolský sport.

První reprezentační zápasy sehráli basketbalisté 3. – 4. února roku 1933 v Praze v budově YMCA s Itálií.

První mistrovství Evropy se konalo ve švýcarském městě Ženevě roku 1935, silné mužstvo ČSR obsadilo třetí místo.¹¹ O rok později se konaly OH v Berlíně, viz strana 13.

Dnešní nejvyšší mužská soutěž v ČR se nazývá Kooperativa NBL (Národní basketbalová liga). Její dřívější název zněl Mattoni NBL. V současné sezóně 2014 – 2015 hraje dvanáct klubů (ČEZ Basketball Nymburk, BK Děčín, ARIETE Prostějov, BK JIP Pardubice, BK Oprava, SLUNETA Ústí nad Labem, NH Ostrava, BK LIONS

⁷ Bažant, J., Závozda J. (2014). *Nebáli se své odvahy*. Velké Přílepy: nakladatelství Olympia, s. 21-22.

⁸ Tlustý, T., Štumbauer J. (2013). *Tělesná výchova a sport v organizacích YMCA a YWCA v meziválečném Československu*. České Budějovice: Katedra TV a sportu, PF JU, s. 48.

⁹ Bažant, J., Závozda J. (2014). *Nebáli se své odvahy*. Velké Přílepy: nakladatelství Olympia, s. 28.

¹⁰ Tamtéž, s. 21-22.

¹¹ Tamtéž, s. 41-48.

Jindřichův Hradec – podrobněji o klubu viz níže, QUANTO TUŘI Svitavy, BC GEOSAN Kolín, USK Praha, MMCITÉ Brno).¹²

Nejvyšší ženská soutěž je ŽBL (Ženská basketbalová liga), která v této sezóně má 12 týmů (ZVVZ USK Praha, VŠ Praha, BLK Slavia Praha, Kara Trutnov, Valosun KP Brno, BK IMOS Brno, Sokol Hradec Králové, Slovan MB, Sev – en Strakonice, BK Loko Karlovy Vary, Basketball Nymburk, SBŠ Ostrava).¹³

3.4 Vymezení a charakteristika Jihočeského kraje

V průběhu dějin se v českých zemích měnilo správní členění státu a vymezení krajů. K revolučním změnám ve správní organizaci došlo ve 20. století, zákonem o krajském zřízení z roku 1948, jímž od roku 1949 vznikly na území dnešní České republiky 13 krajů: Pražský (26 okresů), Českobudějovický (15), Plzeňský (13), Karlovarský (9), Ústecký (13), Liberecký (11), Hradecký (14), Pardubický (12), Jihlavský (13), Brněnský (18), Olomoucký (12), Gottwaldovský (11), Ostravský (11), současně byly zrušeny země Česká a Moravskoslezská. K dalším změnám došlo dne 11. dubna 1960 vyhlášením zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, kdy se současných 13 krajů přeorganizovalo na 7 krajů: Jihočeský, Západočeský, Severočeský, Východočeský, Středočeský, Severomoravský a Jihomoravský kraj + hlavní město Praha. Kraje měly být vytvořeny nejpozději do 1. července 1960 s jejich orgány krajskými národními výbory. Toto vymezení platilo až do 1. ledna 2000, kdy vznikly samosprávné kraje a své samosprávné kompetence získaly na základě zákona č. 129/2000 Sb. „o krajích“. Dne 12. listopadu 2000 proběhly první volby do jejich nově zřízených zastupitelstev. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, stanovil názvy krajů a jejich vymezení výčtem okresů (území okresů definuje vyhláška ministerstva vnitra č. 564/2002 Sb.). Novelizuje Ústavu (čl. 99) a nazývá VÚSC kraji. Novelizujícím ústavním zákonem č. 176/2001 Sb. byly mimo jiné některé kraje přejmenovány. Zákon o krajích (krajské zřízení), č. 129/2000 Sb., stanoví působnost krajů. Byl novelizován zákony č. 273/2001 Sb., 450/2001 Sb., 320/2001 Sb., 231/2002 Sb., 404/2002 Sb., 229/2003 Sb., 216/2004 Sb., 257/2004 Sb., 421/2004 Sb., 626/2004 Sb., 501/2004 Sb., 413/2005 Sb., 234/2006 Sb. Kraje vznikly a

¹² http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_2822.html.

¹³ <http://www.uskbasket.cz/zbl/>.

přenesenou působnost státní správy získaly 1. ledna 2000, větší část zákona o krajích vstoupila v účinnost až 12. listopadu 2000, dnem voleb do krajských zastupitelstev. Vzniklo 13 krajů: Jihočeský, Plzeňský, Středočeský, Karlovarský, Ústecký, Královéhradecký, Liberecký, Pardubický, Vysočina, Olomoucký, Zlínský, Jihomoravský, Moravskoslezský + hlavní město Praha. Toto vymezení platí až do současnosti. Ve vymezení krajů před rokem 2000 bylo součástí Jihočeského kraje okres Pelhřimov, které do dnešního správního členění nepatří, a proto se tímto územím tato bakalářská práce nezabývá.¹⁴

Jihočeský kraj rozlohou 10 057 m² představuje 12,8 % z celé České republiky. Z tohoto území zaujímají více než třetinu lesy, 4 % pokrývají vodní plochy. Nejvyšším bodem na území Jihočeského kraje je šumavský vrchol Plechý (1 378m), naopak nejnižším místem (330m) je hladina Orlické přehrady v okrese Písek.

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Kraj představuje poměrně uzavřený celek, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina. Na jihozápadě je obklopena Šumavou, na severozápadě výběžky Brd, na severu Středočeskou žulovou vrchovinou, na východě Moravskou vrchovinou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Území kraje náleží do povodí horní a střední Vltavy s přítoky řek Malše, Lužnice, Otavy a dalšími. V minulosti zde bylo vybudováno přes 7 000 rybníků, jejichž celková výměra dnes představuje více než 30 tis. hektarů. Největší jsou rybníky Rožmberk, Bezdrev a Horusický. Kromě toho byla na území kraje vybudována velká vodní díla: Lipno, Orlík, zásobárna pitné vody Římov a vodní nádrž Hněvkovice.

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 17 státních obvodů s rozšířenou působností a 37 obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady spravují obce v území, které je od 1. 1. 2007 plně skladebné do okresů i do správních odbodů obcí s rozšířenou působností: Blatná, České Budějovice, Český Krumlov, Dačice, Jindřichův Hradec, Kaplice, Milevsko, Písek, Prachovice, Soběslav, Strakonice, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou, Vimperk a Vodňany.

Území kraje mělo vždy spíše charakter rekreační. Snaha o zachování přírodního prostředí se odrazila ve zřízení Národního parku Šumava (rozloha 690 km², z toho 323 km² náleží do Jihočeského kraje), chráněných krajinných oblastí Šumava, Třeboňsko a Blanský les.

¹⁴ http://cs.wikipedia.org/wiki/Kraje_v_%C4%8Cesku.

Městskými památkovými rezervacemi jsou historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov (zařazeno mezi památky UNESCO), Jindřichův Hradec, Prachatice, Slavonice, Tábor a Třeboň. Kromě toho je v kraji celá řada historických pamětihodností, například hrad a zámek v Českém Krumlově a Jindřichově Hradci, zámky Hluboká nad Vltavou, Orlík, Blatná, Červená Lhota a hrady Zvíkov a Landštejn. Významná je též lidová architektura, především „selské baroko“.

Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. V kraji žije 637 300 obyvatel, tedy 63 obyvatel na 1 km². Z jeho sedmi okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice (93,3 tis. osob), kde žije téměř 30 % obyvatel kraje. Dalšími velkými městy jsou Tábor (34,9 tis. obyvatel), Písek (29,7 tis. obyvatel, Strakonice (22,9 tis. obyvatel) a Jindřichův Hradec (27,1 tis. obyvatel). V těchto městech žije téměř třetina Jihočechů.

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 10 – 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství s produkcí ryb a vodní drůbeže. Co se týče průmyslu, převažuje zpracovatelský průmysl, v jeho rámci výroba motorových vozidel a výroba potravinářských výrobků.

Síť školských zařízení tvoří 305 mateřských škol, 256 základních škol a 89 středních škol, včetně 23 gymnázií. Vysokoškolské vzdělání je možno získat v Českých Budějovicích na některé z osmi fakult Jihočeské univerzity (pedagogické, filozofické, ekonomické, přírodovědecké, teologické, zdravotně sociální, zemědělské, rybářství a ochrany vod) nebo na Vysoké škole technické a ekonomické, v Jindřichově Hradci na Fakultě managementu Vysoké školy ekonomické Praha. Kromě toho je možno studovat na dvou soukromých vysokých školách, a to na Vysoké škole evropských regionálních studií nebo na Filmové akademii M. Ondříčka v Písku.

Kulturní zařízení se soustřeďují převážně ve městech, hlavně ve městech okresních. Mezi nejznámější kulturní zařízení patří Jihočeské divadlo, Alšova jihočeská galerie, přírodní divadlo s otáčivým hledištěm v Českém Krumlově a mnohé další. V průběhu celého roku jsou pořádány na Výstavišti v Českých Budějovicích různé typy výstavnických akcí. Nejvýznamnějšími z nich jsou mezinárodní zemědělská výstava „Země živitelka“ a výstava „Hobby“, Tyto výstavy navštíví v průběhu roku cca 250 tisíc návštěvníků.

Přírodního prostředí s vysokou lesnatostí, vodními plochami a velkým počtem kulturních památek (téměř 6 tisíc objektů) je využíváno k návštěvám a rekreaci občany z celé ČR a v hojné míře i zahraničními turisty. V letním období láká zejména oblast Lipna, Orlíku, jihočeských rybníků, ale také Šumavy, v zimě pak lyžařské areály Zadov – Churáňov a Lipno – Kramolín. V roce 2013 se v kraji v 1 302 statisticky sledovaných hromadných ubytovacích zařízeních ubytovalo více než 1,1 mil. návštěvníků, z toho téměř 31 % tvořili zahraniční hosté.¹⁵

Obrázek 3. Jihočeský kraj. Zdroj: <http://www.cbvk.cz/index.php?s=knihovny> a http://cs.wikipedia.org/wiki/Jiho%C4%8Desk%C3%BD_kraj.

¹⁵ <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-bulletin-jihocesky-kraj-1-az-4-ctvrtleti-2014>.

4 Historie basketbalu v jižních Čechách počátku do roku 1945

4.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích od počátku do roku 1945

Podobně, jak to bylo na území Československa, tak i v rámci jižních Čech, se košíková začala rozvíjet až po první světové válce. Počet hráčů i družstev začal vzrůstat, a nejinak tomu bylo i na Českobudějovicku. Vznikaly první organizované oddíly, většinou z řad studentů středních škol. Významnou postavou tehdejšího rozvoje studentské košíkové byl profesor K. Šatala z Jirsíkova gymnázia v Českých Budějovicích.

„...První zmínka o basketbalu ve městě je z roku 1933, kdy se hrál v Sokole I před a po cvičení. V březnu 1935 byl uspořádán první turnaj českobudějovických středních škol v basketbalu. Jeho vítězem se stalo mužstvo RRG před učitelským ústavem, českou reálkou a českým gymnáziem...“¹⁶

Dne 6. září 1939 byl založen oddíl košíkové SK České Budějovice, který tvořili studenti. Na počátku roku 1940 vznikl oddíl Orel České Budějovice a o něco později oddíl Sokol I. České Budějovice. V místním tisku se začaly objevovat první zmínky o utkáních mezi jednotlivými oddíly, ke kterým patřil i například Sokol Hluboká.

Dne 2. března 1941 se konal kvalifikační turnaj o postup na Národní mistrovství Čech v Praze. Zúčastnila se ho tato družstva:

- ✓ **Sokol Hluboká**
- ✓ **Reformní reálné gymnázium České Budějovice**
- ✓ **SK České Budějovice**
- ✓ **Orel České Budějovice**
- ✓ **Sokol I České Budějovice**
- ✓ **Obchodní akademie České Budějovice**

„...SK Budějovice – Sokol I. Budějovice 32 : 30. Krásný, ale tvrdý zápas. SK Budějovice celý zápas prohrával a zvítězil v poslední vteřině!!! Sokol překvapil v tomto utkání výbornou hrou, zvláště Dr. Kozák předvedl výborný výkon. Orel Budějovice – RRG Budějovice 42 : 36. Jen vítězství Orla nad výborným mužstvem RRG, které po celé utkání vedlo, ale ve finiši odpadlo. Vítězové SK Budějovice – Orel Budějovice se utkají

¹⁶ Jihočeské listy 6. 3. 1935.

ve čtvrtek v 19 hod. v tělocvičně lycea o titul I. mistra jižních Čech v košíkové. Obě družstva se jako reprezentanti jižních Čech zúčastní na mistrovství Čech v Praze...¹⁷

SK Budějovice porazil Orel České Budějovice výsledkem 45 : 26. První jihočeské mistrovství bylo sehráno 6. března 1941 v lyceu. Mužstva nastoupila v těchto sestavách:

- ✓ **SK Budějovice:** Kohout, Štumbauer, Koželuh, K. Brož, K. Wendt, M. Wendt, Němeček, Vávra, Vondrák, Homolka
- ✓ **Za Orla Budějovice:** Jindra, Kohout, Svoboda, Sypal, Toman.

Oddíl SK Budějovice zvítězil naprosto zaslouženě. Po celé utkání bezpečně vedl a Orel jen snižoval skóre.¹⁸

Národního mistrovství se zúčastnila obě jihočeská družstva ve dnech 22 – 23. března 1941 spolu s Pražským Sokolem, Spartou Praha, družstvem Raťapáci Hradec a Sokolem Pražské Předměstí. Budějovické oddíly získaly 5. a 6. místo, ale získaly zde řadu neocenitelných zkušeností.

8. listopadu 1941 vyhrál turnaj o mistrovství Českobudějovicka opět SK Budějovice. V následujícím roce byl uspořádán II. ročník tohoto turnaje bez účasti loňského finalisty Orla České Budějovice z důvodu přestupu hráčů Orla do SK Budějovice s konečným pořadím:

- ✓ **SK České Budějovice I.**
- ✓ **SK České Budějovice II.**
- ✓ **SK Klatovy**
- ✓ **SK Strakonice**

V r. 1943 se podařilo družstvu SK Č. Budějovice I. vyhrát titul „Mistr jihočeské župy“ a zvítězit nad SK Tábor a SK Č. Budějovice II a zároveň postoupit do kvalifikačního turnaje o postup do I. ligy v následující sestavě:

Filip, Homolka, Leskovec, Němeček, Vávra, Vlach, Wendt K. a Wendt M.

Vzhledem k tomu, že skončili na 4. místě, byli zařazeni do divise (dnešní II. ligy). „...*Jihočeská župa ČVBS v Českých Budějovicích učinila již rozlosování nově založené divisní soutěže v košíkové, již se zúčastní 8 klubů:*

SK Budějovice
Mifa Budějovice
Stadion Budějovice
SK Tábor
SK Slávia Tábor

¹⁷ Večerní slovo březen 1941.

¹⁸ Kordíková – Mrázová, L. (1989). *Vznik a vývoj košíkové a házené v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 17.

SK Hluboká
SK Strakonice
SK Milevsko...¹⁹

V roce 1944 se vítězným družstvem soutěže I. třídy mužů stal oddíl SK Budějovice II.

1.	SK Budějovice	14	13	0	1	557 : 270	26
2.	SK Tábor	14	10	0	4	553 : 311	20
3.	Mifa Budějovice	14	9	0	5	419 : 342	18
4.	Stadion Budějovice	14	7	0	7	362 : 389	14
5.	SK Strakonice	14	6	1	7	272 : 342	13
6.	SK Milevsko	14	6	0	8	306 : 386	12
7.	SK Hluboká	14	4	1	9	329 : 448	9
8.	SK Slavia Tábor	Vystoupila ze soutěže					

Tabulka č. 1. Konečné pořadí divisní soutěže košíkové mužů.²⁰

Košíková žen se začala hrát a rozvíjet v rámci středních škol. Na Spolkovém dívčím reformním reálném gymnáziu propagoval košíkovou profesor Kříž a od roku 1940 organizoval mezitřídní zápasy. Na Jirsíkově gymnáziu a na Obchodní akademii vznikla dívčí družstva v roce 1941, což inspirovalo další příznivce tohoto sportu.

Nejlepších výsledků v ženském basketbalu na jihu Čech dosáhlo v roce 1942 družstvo Spolkového reformního reálného gymnázia. Na neoficiálním mistrovství jižních Čech se umístilo na první příčce a zároveň sehrálo přátelské zápasy v Praze. V tomto roce hráčky tohoto oddílu vstoupily do SK České Budějovice coby dívčí družstvo.

V roce 1943 se SK České Budějovice umístilo na oficiálním mistrovství Čech v košíkové na čtvrtém místě. 10. – 12. prosince tohoto roku na mistrovství Čech a Moravy obsadily dívky z jižních Čech páté místo.

V lednu roku 1944 hladce vyhrálo dívčí družstvo SK České Budějovice v župním jihočeském mistrovství košíkové, pouze ztratilo jeden bod v remíze s celkem ČASK Písek. Byla kvalifikována tato družstva:

- ✓ **ČSAK Písek**
- ✓ **Mifa České Budějovice**

¹⁹ Večerník 24. 11. 1943.

²⁰ A-Zet 29. 3. 1944.

- ✓ **Slavia České Budějovice**
- ✓ **SK České Budějovice**
- ✓ **SK České Budějovice II.**

V roce 1945 tento titul znovu obhájily. Na mistrovství Čech a Moravy získaly dívky SK České Budějovice čtvrté místo, soupeři jim byly oddíly Uncas Praha, AFK Kolín a SK Hradec Králové.

4.2 Historie basketbalu ve Strakonících od počátku do roku 1945

Oficiální počátky basketbalu ve Strakonících jsou datovány k roku 1908, kdy byl založen oddíl košíkové při SK Strakonice, ještě před tím se však hrál basketbal na strakonickém gymnáziu. Průkopníkem košíkové byl tehdy profesor Klomfar.

Oddíl košíkové ve Strakonících mezi válkami sehrál řadu utkání, dařilo se jim zejména v Žirovnici. Nejslavnější sestava byla datována k sezóně 1933 – 1934, kdy v družstvu hráli Jan Samec, Zdeněk Šrámek, Milan Čížek, Květa Soukup, Zbyněk Sauer, Čára Diviš, Blažek, Kubíček a hlavní iniciátor mezi hráči – Jaroslav Háza.

V dobách okupace v letech 1940 – 1944 hráli strakoničtí basketbalisté, tým „A“, krajskou divizi mužů, kde měli soupeře z Českých Budějovic, Tábora, Milevska a Hluboké. V roce 1943 se vyskytovalo strakonické družstvo na třetím místě krajské divize. Ale v zápase dvou neporažených týmů porazil tým z Českých Budějovic Strakonice vysoko 51 : 16.

„...V roce 1944 měli také tým „B“, který hrál 1. třídu v kraji spolu s Pískem, Sepekovem, Rožnovem, Ševětínem a dalšími budějovickými celky. V roce 1944 také porazili Strakonice i Č. Budějovice, ve velmi kvalitním a technickém utkání...“²¹ Nejlepším hráčem byl Šrámek. Mládež v soutěžích nestartovala.

„...Pozoruhodné je desatero, které vydala v té době dorostenecká komise košíkové, kde je zahrnuto mimo jiné: dokonalé zdraví, čestné jednání, skromnost, poctivá příprava, síla vůle po úspěchu, ovládání míče, rychlost, postřeh, spolupráce pro hru. Ani po 60 letech tomu nelze nic vytknout...“²²

Přestože se košíková těšila velké oblibě, velkých úspěchů se nedosahovalo, bylo to tím, že tělocvična v té době sloužila nejen sportovním akcím, ale rovněž akcím společenským. Z toho důvodu se tenkrát např. mistrovské zápasy hrály ve středu.

²¹ Večerník 27. 3. 1944.

²² Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 6.

4.3 Historie basketbalu v Táboře od počátku do roku 1945

Ačkoliv košíková zaujímala v Táboře vždy čelní místo mezi oblíbenými sporty, z období před I. světovou válkou se nedochovaly žádné písemné záznamy o provozování tohoto sportu.

Obdobná situace byla i v období mezi světovými válkami. Ze vzpomínek zakladatele tábořského basketbalu Miroslava Šrámka vyplynulo, že s košíkovou se začínalo v období mezi válkami na tábořském gymnáziu. Zde se basketbal hrál a družstva dosahovala i určitých výsledků, ale problém byl v tom, že např. tělocvična nebyla svými rozměry vhodná pro tuto hru a neodpovídala vyšším soutěžím.

Jak začínalo basketbalové dění na Táborsku? Za období okupace se žádné pravidelné žákovské soutěže nekonaly. Pokud na některých školách, kterých však bylo minimum, bylo zařízení pro košíkovou, tak šlo většinou pouze o soutěže v rámci školy. Tato situace se zlepšila až po II. světové válce a to zejména v dorosteneckých kategoriích.

4.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou od počátku do roku 1945

K prvním dochovaným informacím se mi bohužel nepodařilo dopátrat. Kronika Týna nad Vltavou ani jiné zdroje v tomto období historii basketbalu nemapují.

4.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci od počátku do roku 1945

První dochované informace o provozování basketbalu v Jindřichově Hradci jsou z období mezi dvěma světovými válkami. Hrál se na místním gymnáziu a v Sokole. Došlo také k několika utkáním výběru studentů proti sokolům.

Z období před I. světovou válkou se nedochovaly žádné písemné záznamy o provozování tohoto sportu v jindřichohradeckém okrese.

4.6 Historie basketbalu v Písku od počátku do roku 1945

Košíkovou v píseckém okrese začala propagovat Jeronýmova sokolská župa už ve třicátých letech. Hrát se začala až za války. V záznamech TJ Sokol Protivín byla košíková uváděna jako doplněk cvičebních hodin v roce 1936.

V Písku a v Milevsku propagovali košíkovou studenti. V roce 1940 byla košíková zařazena do Studentských her v Písku. Na podzim roku 1940 začali s košíkovou i v Sokole. Velkou zásluhu na rozvoji tohoto sportu v Písku měli členové Jílovec, Marek a Říha. Sokol v tomto roce uspořádal první turnaj za účasti družstev Sokola, obchodní akademie, reálky a gymnázia. Zvítězila reálka a nejlepším utkáním byl souboj Sokola a reálky, který skončil skóre 18 : 16. V roce 1941 došlo k rozpuštění Sokola a uzavření sokoloven. Košíková se opět stěhovala na školy. Hráli chlapci i děvčata. Pod vedením profesora Praibiše vznikl na píseckém gymnáziu základ budoucího závodního družstva. Trénoval výborné hráče: Koštu, Vodičku, Brožka, Novotného, Hintnause, Hazelmanna a Lišku. Všichni se v roce 1943 přesunuli pod družstvo ČASK Písek. Zde také vzniklo družstvo žen. Trénovalo a hrálo se na tenisových dvorcích a jen výjimečně byli hráči puštěni německým správcem Parizkem do Sokolovny. Na tenisových dvorcích se 20. června 1943 sehrál turnaj mezi družstvy reálného gymnázia ve Strakonících, gymnázia Písek a vyšší průmyslové školy v Písku. Do konce války se již nic významnějšího nedělo.

5 Historie basketbalu v jižních Čechách od roku 1945 do roku 1989

5.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích od roku 1945 do roku 1989

V poválečných letech mírně vzrostla popularita košíkové v Českých Budějovicích úměrně s dosahovanými výsledky sportovních oddílů a zajímavými zápasy, i když stále patřila k méně rozšířeným sportům. Sezónu v letech 1945 – 1946 sehrál nejúspěšnější českobudějovický oddíl mužů v tomto složení: Hanzal, Leskovec, Němeček, Štumbauer, Vávra, Vlach, Wendt M. a Wendt K. Někteří z nich odešli v další sezóně do Prahy a místo nich nastoupili dorostenci: Beran, Dobrovský, Kodada a Šulista. Zároveň se změnil i název klubu na Sokol I. České Budějovice pro mužský i ženský oddíl.

Pro příznivce košíkové byl významným počinem v roce 1949 zápas Sokola I. České Budějovice s anglickým klubem Latter Day Sainta, nazývaných Mormoni. Tento klub sehrál po celém tehdejší Československu řadu zápasů a jejich košíková byla na vysoké úrovni.

„...To, co předvedli hosté, byla ukázka prvotřídní košíkové, jaká snad nebyla ještě v Českých Budějovicích viděna. Také domácí překvapili svým velmi dobrým výkonem a porazili na hlavu všech předsudky o tom, že porážka bude katastrofální. Utkání skončilo poměrem 29 : 49 pro Mormony. Za Sokol nastoupili: Dobrovský, Šulista, Vácha, Filip, Vávra, Janát, Kodada, Melka. Za hosty: Hendriks, Duncan, Choules, Salo, Toon, Mc Kay, Wast...“²³

Po roce 1950 došlo opět ke změně názvu u tohoto oddílu na Závodní sokolskou jednotu SKP JNV. Zároveň organizoval (největší podíl na tom měl hráč Miloslav Vlach) turnaje s názvem „Turnaje o Putovní štít města Českých Budějovic“. Tohoto klání se zúčastnily celky z celé republiky, na I. ročníku 24. – 25. března 1951 to byly oddíly z Písku, Litoměřic, Nymburka, Soběslavi, Jindřichova Hradce, Tábora, pražského Žižkova a Budějovic. Budějovická sestava byla složena ze silných hráčů: Binder, Fejfar, Filip, Hepnar, Hondlík, Ječný, Kodada, Krajtl, Krčma, Štechr, Šulista, Trávníček, Vávra a Voráček.

²³ Večerní České Slovo 1949.

Oddíl českobudějovické ženské košíkové soutěžil na začátku 60. let v krajském přeboru a získal titul Přeborníka kraje. Událostí roku 1951 se stalo mezinárodní utkání ženských družstev Francie a Českých Budějovic v Sokolovně ČB.

V roce 1953 došlo opět ke změně názvu výše zmíněného oddílu ze Sokola na Slavoj České Budějovice, který si ponechal až do roku 1968.

Rokem 1948 se datuje vznik oddílu košíkové při Závodní sokolské jednotě KIN, který se v roce 1953 přejmenovává na TJ DSO Tatran KIN, v r. 1956 na TSO ROH Tatran KIN a nakonec v roce 1959 na RJ KIN České Budějovice. V počátcích trvání oddílu se hrála košíková pouze rekreačně jako doplňkový sport pro zimní období. Až po roce 1960 začínal oddíl hrát soutěže.

V tomto časovém rozmezí se soutěžní košíkové v Českých Budějovicích věnovaly čtyři sportovní oddíly. Nejvíce úspěšné družstvo původně s názvem SK Č. Budějovice přešlo v r. 1971 z důvodu změn v rozpočtu TJ Škoda do Č. Krumlova. Muži přešli i se soutěží do Slavoj Český Krumlov, ženy do TJ Slávia PF (II. liga).

TJ KOOH-I-NOOR České Budějovice vznikl v roce 1948. Tvořila ho pouze mužská, dorostenecká a žákovská družstva. Jak je již zmíněno výše, až v r. 1961 se klub hlásil do prvního ročníku okresního přeboru. V roce 1971 poprvé získal titul Přeborník okresu. V té době byl tvořen ze dvou mužských družstev (jedno hrálo krajský a druhé okresní přebor), dvou žákovských a dvou dorosteneckých družstev.

V květnu 1977 přestupuje sedm hráčů ze Slavoj Český Krumlov zpět do místa svého bydliště v Českých Budějovicích, ovšem II. liga zůstává dál v Českém Krumlově.

„... V květnovém přestupním termínu ohlásilo sedm druholigových hráčů Slavoj Č. Krumlov přestupy do TJ KOH-INOOR Č. Budějovice. Registrační komise BS ČUV tyto přestupy schválila, a tak se tedy s Č. Krumlovem rozloučili a vrací se do místa bydliště hráči: Jiří Brůha, Mojmír Bureš, Vladimír Kule, MUDr. Robert Mifka, Roman Sládek, Miloslav Vitha a Jiří Vlach. V basketbalovém oddílu KIN ČB mají hráči vytvořeny podmínky k tomu, aby v krajském městě obnovili dřívější dobrý zvuk basketbalu a navázali na přerušenu dobrou tradici. Sedmička navrátilců věří, že po sehrání s hráči družstva krajského přeboru se jí podaří vytvořit kolektiv, se kterým bude možné počítat i pro vyšší soutěž...“²⁴

Roku 1978 nastoupili sice muži TJ KOOH-I-NOOR v krajském přeboru v dobré kondici, ale postupně začali ztrácet výkonnost a rozdělili se na dvě družstva, KIN B

²⁴ Jihočeská pravda květen 1977.

složený především z hráčů Slavoj Č. Krumlov dosahoval výborných výsledků. Sice se dostal do II. ligy, ale z důvodu personálních změn (odchod klíčových hráčů do důchodu a na vojenskou službu) z II. ligy vypadl a vrátil se do krajského přeboru již v sezóně 1979 – 1980. Družstvo bylo doplněno hráči z řad dorostenců a až v letech 1982 – 1983 se umístilo na 3. místě v krajském přeboru za VTJ Planá a ČZ Strakonice.

V sezóně 1984 – 1985 KIN obsadilo 3. místo na turnaji mužů v Rožnově a 2. místo v krajském přeboru. Hrál v této sestavě: Antonický, Bureš, Čáp, Georgiev, Churavý, Nádravský, Šimek, Vávra a Vlach (hrající trenér) a další roky reprezentovalo oddíl v krajských soutěžích.²⁵

Dalším významnějším klubem ve městě byla TJ Slavia PF České Budějovice. Vznikl na ustavující schůzi 20. září 1964 a od počátku byl tvořen družstvem mužů a družstvem žen. Trenérem mužů byl Josef Měchura (po Janu Hondlíkovi) a trenérkou žen byla po léta Silvia Vlachová.

Oddíl žen byl v této době jediným v Č. Budějovicích, ani okresní přebor se nekonal. Proto družstvo hrálo pouze přátelská utkání a časem se rozpadlo. Uměna přišla v roce 1971, kdy z TJ Škoda Č. Budějovice přestoupilo do Slavie PF druholigové družstvo žen. V sezóně 1972 – 1973 vyhrálo toto družstvo krajský přebor a dostalo se do II. ligy. V další sezóně 1973 – 1974 ovšem sestoupilo opět do kategorie krajského přeboru umístěním na 8. příčce v lize. Ženy měly velké problémy s vhodnými prostory pro trénování. Umísťovaly se v dalších letech na předních příčkách krajského přeboru. Ve vedení družstva stálo předsednictvo ve složení A. Linhartová, M. Kadlecová a V. Hejpetrová.

Mužstvo mužů mělo více příležitostí účastnit se od začátku působení klubu soutěží v okresním přeboru s různými výsledky. V letech 1969 – 1970 skončilo na 3. místě a v letech 1970 – 1971 okresní přebor vyhrálo. Z důvodu problémů s prostory pro trénování nemohlo družstvo postoupit i přes dobré výsledky do krajského přeboru a tuto možnost muselo opakovaně odmítnout. V letech 1973 – 1974 opět okresní přebor vyhrálo, v sezónách let 1974 – 1975 a 1976 – 1977 skončilo na 2. místě.

V letech 1977 a 1978 sehráli studenti TH Slavia PF a studenti německé pedagogické fakulty v Köthenu přátelská utkání, spojená s družebními pobyty.

²⁵ Kordíková – Mrázová, L. (1989). *Vznik a vývoj košíkové a házené v Českých Budějovicích*. (Diplomová práce). České Budějovice. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, s. 36.

V devadesátých letech měl oddíl tři družstva, z nichž nejpočetnějším je družstvo žen. To bojovalo v krajském přeboru, muži v okresním přeboru. Podmínky pro trénování se již zlepšily.

Oddíl TJ Slavia VŠZ Č. Budějovice byl založen v r. 1964 a již od počátku tvořila čtyři soutěžní družstva. Družstvo mužů dosahovalo nejlepších výsledků a hrálo řadu let v krajském přeboru. Na počátku 80. let pokles výkonnosti zapříčinil pokus sloučit se s oddílem TJ Slavia PF, ale příliv nových hráčů opět družstvo posílil a ke sloučení nedošlo. V roce 1973 bylo založeno opětovně družstvo žen.

V roce 1975 bylo družstvo košíkové přeřazeno do okresního přeboru pro nesplnění podmínky patronátního družstva, ale ten vyhrálo. V roce 1977 opět postoupilo do krajského přeboru. V té době již soutěžilo i družstvo žen. Nevhodné podmínky pro trénování ovšem způsobily neúspěšné umístění. Satisfakcí jim bylo dobré umístění na přeborech vysokých škol (1. místo pro ženy i muže).

Koncem 80. let dosáhlo družstvo žen košíkové nejlepších výsledků v historii oddílu, a to druhé místo v krajském přeboru, v roce 1980 místo třetí. Družstvo mužů bojovalo v okresním přeboru. V roce 1983 skončili muži na druhém místě za HDP Slovanem s těsným výsledkem. Oddíl vedl MVDr. Hintnaus, CSc. a Ing. Josef Hart.

Z ostatních významnějších oddílů, které v uvedeném časovém rozmezí působily, je VTJ Č. Budějovice. Hráli v okresním přeboru a v roce 1984 postoupili do přeboru krajského. Z dalších oddílů, které působily v okresním přeboru či hrály pod hlavičkou státních podniků víceméně rekreačně, patřily například: ČSAV ROH, Lokomotiva, Slovan HDP, Spoje a další.

5.2 Historie basketbalu ve Strakonících od roku 1945 do roku 1989

I přes výše zmíněné komplikace během války strakonický basketbal začal zaznamenávat první sportovní úspěchy již ke konci II. světové války v letech 1945 – 1946. Dařilo se jak družstvu hochů, tak i družstvu dívek. Družstvo hochů v roce 1946 v sestavě Stuchl, Topinka, Zeman, Vojík, Rod, Treybal získalo 2. místo v turnaji jihočeských středních a odborných škol v Táboře a družstvo dívek v sestavě Brázdová, Barnášová, Chudá, Krejčová, Šabatová, Kasperová a Kracíková rovněž 2. místo. Tato

výše zmíněná jména byla u zrodu budoucích úspěchů a vývoje strakonického basketbalu.²⁶

V roce 1950 se datuje vznik oddílu košíkové TJ Spartak Strakonice. Vedle Spartaku vznikl ve Strakonicích ještě jeden oddíl textilního podniku Fezko Strakonice. V tomto týmu (TJ Fezko Strakonice) hráli převážně chlapci z gymnázia, problémem byl odchod studentů do Prahy a do Brna na vysoké školy. Tým Fezka se tak rozpadl.

Obrat nastal až v roce 1955, kdy se první studenti začali vracet ze studií, v té době nastal velký rozvoj basketbalu ve Strakonicích. Hráči se z vysokých škol vrátili vytrénovaní a přinesli s sebou úplně nové pojetí hry. Nehrála se jen zóna, ale hlavně nejvyšší hráči začali hrát pod košem soupeře v roli pivotů, což jednoznačně vyplývá i z rozhovoru s panem doktorem Miroslavem Vondříčkou: „...*Nikdy mě nikdo netrénoval; jen ve škole v Brně mně řekli, že musím hrát pod košem. Tréninkové metody mně byly cizí. Zakoupil jsem od Svati Mrázka knihu Trénink košíkové a začal studovat. Tam jsem se dočetl, že dříve než se přistoupí k nácviku jakéhokoli systému, musí hráči umět driblovat a přihrávat. Ale zaujal mě také nácvik rychlého protiútoky, a tak jsme se do toho pustili...*“²⁷

Kvalita strakonického basketbalu se tímto pojetím hry zvedla a tým mužů se postupně začal pohybovat na předních příčkách oblastního přeboru. V té době největšími soupeři byly České Budějovice, Český Krumlov, Dukla Bechyně a také Blatná. Hrál se v tělocvičně na Křemelce, která je nyní již zbořená, a v místní sokolovně.

Vybudováním nové ZŠ Dukelské přibyla do města nová tělocvična, kterou jednou týdně využívali i basketbalisté. V roce 1956 tvořili stabilní sestavu hráči: Kratochvíl, Pobořil, Kubička, Dlouhý, Greil, Bogusch, Pavlík, Sedláček, Vondříčka, Frček, Hrdina a Růžička. V této době se upevnila situace v soutěžích. Krajského přeboru se zúčastnilo 6 družstev a hráči Strakonic se umístili na čtvrtém místě, což byl celkem obstojný výsledek. Do krajského družstva byli nominováni dva nejlepší hráči klubu, a to Vondříčka a Pavlík. V roce 1957 – 1958 bylo družstvo v krajském přeboru třetí a dalším nominovaným hráčem do krajského přeboru byl Pobořil.

V sezóně 1958 – 1959 se hrálo v sestavě Dlohoš, Soukup, Bogusch, Růžička, Frček, Vondříčka, Slováček a Greil. Do klubu přišla nová mladá krev – hráči Soukup a Koch. V roce 1959 přichází další noví mladí hráči a i přes nepřítomnost některých

²⁶ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonicích*. Blatenská tiskárna, s. 5.

²⁷ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonicích*. Blatenská tiskárna, s. 6.

stabilních hráčů, končí tým Strakonice na výborném 2. místě v krajském přeboru. V té době se také začíná s výchovou dorostenců, jejich první trenéři byli kvalitní hráči Pobořil a Vondříčka.²⁸

Dle příkladu chlapců vzniklo i družstvo dívek. Je paradoxem, že družstvo děvčat vzniklo až po chlapcích, neboť děvčata měla vždy a do dnešní doby mají lepší výsledky než chlapci. Může se tedy říci, že sezóna 1959 – 1960 byla jakýmsi mezníkem strakonického basketbalu. V sezóně 1959 – 1960 vyhrávají dorostenci v sestavě Korejs, Englich, Marčál, Čížek, Kovář, Hošek, Vávra krajský přebor. Dorostenek bylo šest: Kupková, Kratochvílová, Masopustová, Kabourková, Nedvědová, Chládková.

V letech 1960 – 1961 se podařilo strakonickým basketbalistům neuvěřitelné – získat dva tituly krajského přeboru. Zájem o basketbal ve Strakonících rostl. Družstvo děvčat se rozrostlo o Prokopovou, Šiškovou a Englichovou, muži odehráli sezónu v sestavě: Pobořil, Vondříčka, Boguš, Soukup, Greil, Dlohoš, Husák, Pavlík a Koch. Do krajského družstva mužů byl vybrán Vondříčka. Poprvé v historii také vznikl tým mladších dorostenců.²⁹

V roce 1961 se uskutečnilo na popud J. Frčky historicky první soustředění v Sušici. Soustředění se zúčastnilo 10 děvčat (přibyla hráčka Čejková) a přibližně 15 chlapců. Toto soustředění mělo hráče vrátit do vynikající formy před další sezónou. Tým „B“ mužů vyhrál krajský přebor a postoupil do 2. ligy. Dorostenci a dorostenky šli jasně za svým cílem. Vítězství v krajském přeboru jim neuniklo. Ženy byly posíleny o Peřinovou, Rathouzskou, Hejdovou a Holickou. Výsledkem jejich snažení bylo 2. místo.

Sezóna 1962 – 1963 začalo soustředěním, a to v Žirovnici. Účast byla velmi hojná. Soustředění se zúčastnilo asi 40 basketbalistů. Cílem této sezóny bylo udržet družstvo mužů v 2. lize, vybojovat 2. ligu i pro ženy a samozřejmě vyhrát přebor dorostenců a dorostenek. V této sezóně také poprvé v historii strakonické košíkové oblékl jeho člen Jaroslav Kovář reprezentační dres. Zúčastnil se juniorského mistrovství v Itálii a na podzim ohlásil přestup do Sparty a Slávie VŠ.³⁰

Jak bylo tradicí, tak i sezóna 1963 – 1964 začala soustředěním. Vzhledem k velkému množství basketbalistů a basketbalistek (10 týmů) se jelo bez dorostenců, kteří se připravovali na soustředění v Černovicích. V rámci soustředění se sehrálo několik

²⁸ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 6.

²⁹ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 8.

³⁰ Kronika basketbalu 1960 – 1974.

přípravných utkání. V této sezóně Spartak Strakonice kromě druholigových žen a mužů, zapisuje dalších 8 družstev v krajských soutěžích. Kolektiv Spartaku Strakonice také tvoří jádro reprezentačního mužstva kraje. Jako každý rok, tak i na konci roku 1963 se zúčastnili Vánočního turnaje v Praze. Poprvé ve všech družstvech. Nejlépe se na turnaji vedlo mladším dorostencům, kteří skončili na 7. místě a jejich hráč Žáček byl 10. nejlepším střelcem turnaje. „...*Budeme-li celkově hodnotit účast našich košíkářů na turnaji v Praze, je velkým přínosem. Naši zde sehráli 27 utkání, z nichž 14 bylo vítězných...*”³¹

Po ukončení sezóny jeli muži na turnaj do Českých Budějovic za účasti 4 nejlepších celků z kraje – Č. Budějovic, Č. Krumlova, Blatné a Strakonice. Na turnaj se hráčům vůbec nechtělo, ale nakonec jeli a zvítězili. Bylo to vůbec poprvé, kdy mužstvo vyhrálo podobný turnaj. Nejlepšími hráči byli Soukup, Hošek, Korejs, Koch a English. Konečné výsledky krajské ligy: muži B na 6. místě, muži C na 11. předposledním místě.

„...*Dorostenecká liga skončila nejlepším výsledkem v historii našich družstev. Chlapci byli třetí (a mohli být druhí), děvčata sice skončila na 4. místě, ale dosáhla tří vítězství a jen skóre je dělilo od lepšího umístění...*”³²

Do sezóny 1964 – 1965 znovu vstoupily Strakonice s 10 týmy, 8 soutěžilo. Družstvo mužů A i B, starší a mladší dorostenci, starší a mladší dorostenky, družstvo žen a celek žáků a žákyň. Muži, ženy, starší dorostenky a dorostenci trénovali třikrát týdně, ostatní družstva pouze dvakrát. Hráči byli vedeni k tomu, aby každý trénoval navíc i individuálně. Muže a starší dorostence trénoval Frček, ženy a dorostenky trenér Vondříčka, mladší dorostence trenér Marčal, mladší dorostenky a žáky a žákyň trenér Soukup. Cílem této sezóny bylo pro ženy vyhrát krajský přebor a postoupit opět do II. ligy, pro muže udržet se ve II. lize. Udržet dorosteneckou ligu u chlapců i děvčat a získat dva tituly krajského přeborníka. Z velké části bylo dosaženo všech cílů.³³

Sezóna 1965 – 1966 nezačínala zrovna optimisticky. Muži neměli téměř žádnou přípravu. Nevědělo se, kdo bude trénovat a přišla spousta dalších problémů. Ženy hrály špatně a ještě jim onemocněla Kupková. Nutno podotknout, že tato sezóna byla od počátku basketbalu ve Strakonících ta nejchmurnější, nedařilo se skoro žádnému týmu kromě žactva. Oddíl mužů B skončil na 8. místě.

³¹ Kronika basketbalu 1960 – 1974.

³² Tamtéž.

³³ Vondříčka, M. 2010. *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 10.

Sezóna 1966 – 1967 začínala pro Spartak Strakonice po roční pauze opět soustředěním, a to v Babylonu u Domažlic. Tato sezóna se velmi vydařila. Muži i ženy tedy byli v sezóně bezkonkurenční a díky svým výsledkům si vybojovali postup do II. ligy, což bylo jejich cílem. Úspěšnou sezónu měly i ostatní týmy Strakonic. Dorostenci vyhráli přebor a dorostenky skončily na 2. místě.³⁴

Na začátku sezóny 1967 – 1968 došlo k přejmenování klubu Spartak Strakonice na ČZ Strakonice. První přípravné utkání sehrály ženy ve Strakonicích s reprezentací francouzského svazu dělnické výchovy. Po vyrovnaném prvním poločasu (25 : 24) ve druhém poločase nepustil ale nováček II. ligy příležitost z ruky a vyhrál zápas 51 : 36.

„...Ženy ČZ se jako nováček v lize udržely, což se nepodařilo v historii jihočeské košíkové dosud žádnému družstvu. Po rozpačitém začátku a pěti podzimních vítězstvích, které spíše nasvědčovaly tuhému boji o záchranu, přišel ve druhé polovině soutěže znamenitý finiš, který vynesl děvčatům osm vítězných zápasů z 11 a krásné 5. místo...“³⁵

Ženy se po konci sezóny vydaly poprvé za hranice. Zahrály si ve Stuttgartu, kde sehrály přátelské utkání s místním MTV Stuttgart a vyhrály (62 : 36). Dařilo se i dorostencům. Dorostenky i dorostenci se stali přeborníky kraje. Vyhráli i kvalifikaci, a tak měli možnost po dvou letech zahrát si ligu.

Cílem sezóny 1968 – 1969 bylo udržet všechny týmy ve svých dosavadních soutěžích. Pomalu se blížil konec sezóny a muži už věděli, že nemají šanci udržet se v soutěži. Proto poslední dva zápasy zaslouženě prohráli. Naproti tomu ženy dokázaly, že mají na to hrát II. ligu a přivezly z posledních dvou zápasů body a v lize se udržely. Muži B se celou soutěž drželi těsně pod polovinou tabulky, a tak s udržením také neměli problém.

Před začátkem sezóny 1969 – 1970 byli muži dvakrát na zájezdě v NSR. Z pěti utkání vyšli muži pětkrát vítězně. Basketbalistka Marie Tůmová byla jako první strakonická žena nominována do reprezentačního družstva ČSR. Muži B se dostávají na konci sezóny na obstojné 5. místo. Ženy díky poslednímu vyhranému zápasu také skončily na 5. místě a starší dorostenci se stali přeborníky kraje.³⁶

Sezóna 1970 – 1971 otevřela nové desetiletí a ČZ Strakonice vstoupili do mistrovských soutěží s 8 týmy. Ženy a muži A hráli 2. ligu, muži B divizi, dorostenky ligu a dorostenci, žáci a žákyně krajský přebor. Cílem do sezóny bylo udržení mužů A v

³⁴ Kronika basketbalu 1960 – 1974.

³⁵ Kronika basketbalu 1960 – 1974.

³⁶ Tamtéž.

lize a ženy chtěly skončit do devátého místa. Trenérem družstva žen byl MVDr. Vondříčka a trenérem mužů byl J. Frček. Ženy se v konečném pořadí umístily na výborném 3. místě (16 – 6). Muži po dlouhé době udrželi II. ligu, skončili na posledním nesestupovém místě (8 – 14).

Obrázek 4: Ženský strakonický tým při zápase 2. ligy roku 1971 s trenérem Vondříčkou.

Zdroj: Vondříčka M. 76 let basketbalu ve Strakonících 1934 – 2010, s. 68.

Sezóna 1971 – 1972 byla zahájena s těmito cíli: Muži A měli jednoznačně udržet ligu, muži B se snažili vyhrát přebor. Ženy, po úspěchu z minulého roku, chtěly dosáhnout alespoň 6. místa, dorostenky do osmého místa v lize. Velkým úspěchem pro strakonický basketbal bylo jistě i to, že jejich trenér MVDr. Miroslav Vondříčka byl schválen do funkce trenéra juniorek ČSR v košíkové. Ženy dokázaly obhájit 3. místo z minulého roku, a to za L. K. Vary a Lok. Beroun Dalším velkým úspěchem byl výsledek týmu mužů B. S velmi lichotivou bilancí 26 – 2 si zajistili postup do divize. Dorostenky skončily v lize na 2. místě a postoupily do přeboru ČSSR, kde si zahrálo jen 6 nejlepších týmů z republiky, což je zatím jejich největší úspěch. Na turnaji bohužel porazily pouze VSS Košice a obsadily konečné 5. místo. Se slabým výsledkem skončilo družstvo mužů A, kteří v konečné tabulce obsadili poslední 12. místo a po dvou letech opět sestupují.³⁷

Sezóna 1972 – 1973 byla na přípravu basketbalistů velmi bohatá. Cílem sezóny bylo, aby se muži A umístili na prvních třech místech, „Béčko“ se udrželo, od žen se očekával tajný sen, a to postup do národní ligy. Poprvé v této sezóně také působilo

³⁷ Kronika basketbalu 1960 – 1974.

družstvo žen B. Ostatní družstva chtěla nadále hrát, udržet se a dobře se umístit. V této sezóně má ČZ Strakonice celkem 10 družstev. Konec sezóny týmům ČZ Strakonice vyšel skoro na výbornou. Muži A se umístili na 2. místě a zajistili si tak návrat do II. ligy, muži B se zachránili v divizi. Ženy bohužel nepostoupily do národní ligy, ale i tak v tabulce skončily na slušném 6. místě. Mladší dorostenky tento rok vyhrály krajský přebor.³⁸

„...Rok 1974 přinesl výrazný historický úspěch – mladší dorostenky získaly v přeboru ČSSR bez jediné prohry titul přeborníka, a bylo to poprvé. Tím vlastně otevřely cestu k dalším medailím. Sestava tehdejších hvězd: Jandová, Uhlíková, Leštinová, Uhlíková, Šimová, Kollerová, Jirášková, Červinková, Jílková, Pechová, Chybová, Pauchová, Vondříčková...“³⁹

Před sezónou 1974 – 1975 se hrálo mnoho turnajů, aby si týmy zvykly na soutěžní tempo. Největším úspěchem bylo, že ženy vyhrály už osmý ročník turnaje o pohár „600 let města Strakonice“. Do mistrovských soutěží tento rok vstoupilo jedenáct družstev. Muži A měli být ozdobou oddílu, hráli II. ligu a díky reorganizaci věděli, že nemohou sestoupit. Trénovali dvakrát týdně, což bylo málo, ale nikomu se víc nechtělo. Muži B hráli divizi. Ženy A hrály II. ligu a díky reorganizaci chtěly skončit do 5. místa. Zpočátku to vypadalo, že je jim to lhostejné, nejevily žádný zájem o trénink. Ženy B hrály krajský přebor. Starší dorostenci i dorostenky hráli svorně ligu, mladší dorostenci, dorostenky a žáci a žákyně přebor kraje. Po konci sezóny byla vyslána první výprava přes moře. Výprava basketbalistů ČZ Strakonice byla na zájezdu v Dánsku, jehož vrcholem byl turnaj čtyř mužstev v Kodani. Strakoničtí muži obsadili poslední místo, nutno říci ve velmi silné konkurenci, avšak rozhodně nezklamali – turnaj byl navíc po sportovní stránce velkým přínosem.⁴⁰

Soustředěním v Lužnici a již tradičně v Prachaticích začala jako obvykle sezóna 1975 – 1976. Pro tuto sezónu měl oddíl ČZ Strakonice přihlášeno 12 družstev, již obvykle ve všech věkových kategoriích. Ženy se prvně představily v národní lize, ale obávaly se, že na udržení to nebude stačit. Muži „A“ nastoupili ve II. lize. Ženy A očekávaně sestoupily. Odchod základní pětky nevyburcoval mladší dorostenky k tréninku, přes veškeré výzvy trénovaly nepravidelně a zcela neukázněně. Navíc byly zcela nezkušené, a tak národní liga pro ně byla velkým soustem. U mužů nikdo nečekal,

³⁸ Kronika Basketbal Strakonice 1974 - 1983.

³⁹ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakoniciích*. Blatenská tiskárna, s. 15.

⁴⁰ Kronika Basketbal Strakonice 1974 - 1983.

že by mohli sestoupit, a to dokonce jako poslední družstvo tabulky. Rozhodně měli na udržení. Příčin bylo několik – „fyzička“, parta, zranění. Ale účast v ligových soutěžích byla zachráněna díky „Béčkům“. Oba oddíly B, tedy ženy i muži, vyhráli suverénně přebor a zajistili tak další účast v ligových soutěžích. M. Vondříčka se stal trenérem olympijských nadějí ročníku 60 – 61 v ČSR. Členkami družstva byly Jandová, Jirášková a Vondříčková. Pauchová se dostala do výběru ČSR ročníku 62. Vondříčková byla v širším družstvu kadetek ČSSR⁴¹.

„...Letos vyhrály krajský přebor mladšího dorostu a v Brně bojovaly v kvalifikaci o postup do přeboru ČSSR. Bez porážky kvalifikaci vyhrály a v polovině května pak své úspěšné tažení dovršily – titul přebornic ČSSR putoval do Strakonice...“⁴²

Příprava na sezónu 1976 – 1977 měla několik fází a trénovalo se daleko více. Do soutěží vstupoval ČZ Strakonice již tradičně s 12 družstvy. Ženy po vydařené sezóně skončily na výborném 3. místě. A je to zatím jejich nejlepší umístění v historii družstva žen. Muži skončili na 6. místě. Dorostenky na přeboru ČSSR skončily na pátém místě. Starší dorostenci obsadili v lize druhé místo a poprvé v historii klubu se probojovali na přebor ČSSR, na kterém nakonec skončili šestí.

Sezóna 1978 – 1979 začala soustředěním v Blatné. Ve výsledcích byla pro basketbal Strakonice velmi úspěšná. V posledních zápasech sezóny se mužům podařilo dvakrát zvítězit a zajistili si tím 4. místo. Díky tomu, že liga měla pro příští sezónu projít opět reorganizací, znamenalo 4. místo pro muže přímý postup do národní ligy. Poprvé v historii měli mít ČZ Strakonice v národní lize muži i ženy. Ženy zakončily sezónu také vítězstvím a obhajobou 3. místa v tabulce. Muži B obsadili v krajském přeboru 4. místo, mladší dorostenci a dorostenky se na přebor nedostali. Minidívky a starší dorostenky byly na přeboru páté a žákyně třetí. *„...Děvčata získala medaili kuriózně. Porazila sice přeborníka Kyjov, ale nepříjemné skóre z prohry s Ostravou by je v případě prohry s K. Vary odsunulo za čtvrté místo. Utkání bylo vyrovnané, opora Vodičková měla již čtyři osobní chyby, do konce utkání byla vteřina a stav byl 43 : 43! V oddechovém čas byl příkaz hodit míč nejbliže ke koši a bez rozmyslu vystřelit. Vary však nespaly a pod koš se to přihrát nedalo. Eva Kalužáková vyběhla k půlce, skrčila se v kolenou a zvedla, míč letěl, houkala časomíra a balón čistě prolétl obroučkou. Vítězný koš přinesl bronz. Radost na lavičce byla ohromná...“⁴³*

⁴¹ Kronika Basketbal Strakonice 1974 – 1983.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 17.

Sezóna 1979 – 1980 byla nevydařená pro strakonická družstva. Ženy nakonec skončily na 10. místě, což znamenalo udržení v lize. Muži A po spoustě nevydařených zápasů vypadli z národní ligy. Záchranou pro klub bylo ale opět družstvo mužů B, které ovládlo krajský přebor a postoupilo do národní ligy. V lize se též udržela obě dorostenecká družstva. Ženy sehrály řadu přátelských utkání na podzim v jižní Francii, kam dostaly pozvání od dělnické federace v Toulouse.⁴⁴

Sezóna 1980 – 1981 začala opět na soustředění v Blatné a následovaly přípravné zápasy. Celkově do sezóny vstoupili strakoničtí s mnoha cíli. Muži A měli za cíl nebýt v lize poslední, pokusit se ji udržet, ale hlavně vytvořit sehraný tým pro další léta. Od oddílu B mužů bylo vyžadováno na sto procent vyhrát přebor a pojistit tak mužům pro všechny případy ligu. Ženy chtěly hrát ligu s cílem ji udržet i po velkých ztrátách v kádru. Muži po špatné sezóně plně proher skončili na 14. místě a znamenalo to, že po devatenácti letech, kdy nepřetržitě hráli v celonárodních soutěžích, budou hrát krajský přebor. Muži B skončili na 3. místě, a tak také další sezónu budou bojovat v krajském přeboru. Úspěšné byly ženy, které v závěru roku sebraly všechny své síly, vyhrály v řadě několik utkání a v tabulce se umístily na 6. místě. Ženy hrály ligu už sedmou sezónu – to znamená tak dlouho, jak soutěž vůbec existuje. V této krátké historii se ale již mohly pochlubit dvěma třetími místy.⁴⁵

„...Žákyně ČZ Strakonice vybojovaly v přeboru ČSR v Bruntále bronzové medaile, když ve skupině vyhrály nad Ústím 69:33 a nad Podolím 64:31, podlehly Bruntálu (přeborník) 40:74, ve finále pak zdolaly KSB 53:43 a prohrály s K. Vary (druhé) 34:66. Sestava bronzového družstva: Šímová 70 bodů (vybrána do nejlepší pětky), Průchová 57, Keplová 39, Lamková 38, Vaněčková 33, Klofáčová 10, Kučerová 5, Homzová, Česká, Lískovcová, Čanátová, Šípová, trenéři M. Vondříčka a Opavová...“⁴⁶

V srpnu začala příprava na sezónu 1981 – 1982. Jednoznačným úkolem této sezóny bylo pro muže vyhrát přebor a vybojovat tak ligu. Ženy chtěly opět udržet ligu. Muži nakonec vyhráli krajský přebor a po roce postoupili do národní ligy.

„...V příští sezóně pod koši bude mít oddíl ČZ v národní lize opět dvojnásobné zastoupení, když družstvo mužů se po roční epizodě v krajském přeboru vrátilo zpět. ČUV ČSTV již také jednotlivá družstva rozdělil do skupin: MUŽI: SJ Litoměřice, Sp.

⁴⁴ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 19.

⁴⁵ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1974 - 1983.

⁴⁶ Tamtéž.

Roudnice, Lok. Plzeň, VTJ Mar. Lázně, B. Most, přeborník Prahy, Lok. Ústí, Lok. Děčín, AŠ Ml. Boleslav, D. Dejvice, Lok. Beroun, Sparta Praha, Slavia Praha, SJ Vyšehrad, TJ Klatovy (dvojička s ČZ). ŽENY: K. Kralupy, HF Praha, Sparta Praha, B. Lok. Beroun, Ekonom Praha, Lok. Karlovy Vary, Orbis Praha (dvojička s ČZ), Meteor Praha, Lok. Liberec, ČKD Praha, Boh. Poděbrady...⁴⁷ Ženy ČZ se v národní lize posunuly na 5. místo. Mladší dorostenci i dorostenky skončili v krajském přeboru první a v kvalifikaci dorostenci pátí, dorostenky čtvrté.

Před sezónou 1982 – 1983 byla sehraána řada turnajů a přípravných utkání. Po roce přišel konec sezóny a s ním i poslední zápasy. Ženy si udržely své 6. místo z poloviny sezóny a konečná bilance byla nerozhodná (11 – 11). Úspěch zaznamenali mladší dorostenci, když se jim podařilo vyhrát krajský přebor. Za to velký neúspěch potkal tým A mužstva, když ze šestnácti účastníků Národní ligy skončili poslední (4 – 26). Muži B nevyhráli přebor, a tak liga nebyla zachráněna. Dorostenky ve finálové skupině ČSSR obsadily páté místo. Přitom kdyby se jim podařilo vyhrát poslední zápas v Hradci Králové, vítězství by je katapultovalo na druhé místo. Největšího úspěchu tak asi dosáhly žákyně, které byly první na přeboru ČSSR.⁴⁸

V Jeseníku se hrála kvalifikace juniorek o postup na mistrovství Evropy. Družstvo ČSSR, jehož trenérem byl strakonický MVDr. Vondříčka, jasně vyhrálo všechny zápasy. Kalužáková byla vybrána do nejlepší pětky turnaje. Odjely na mistrovství Evropy do Itálie, a když ve finále porazily SSSR 98 : 80, přivezly domů vytoužené zlato. V tisku se uvádí: *“...Nikdy v minulosti však nezískal československý celek svůj titul tak suverénním způsobem, dokonce pohled do celkové historie evropského basketbalu nepozná tak impozantní zisk zlatých medailí. Svěřenkyně trenéra Vondříčky vyhrály všech sedm zápasů, třikrát trojciferným poměrem, v semifinále s Jugoslávií o 18 bodů a tentýž rozdíl byl na světelné tabuli ve sportovní hale i po skončení finálového střetnutí ČSSR-SSSR...”*⁴⁹

V sezóně 1983 – 1984 ženské družstvo pro nový rok prodělalo mnoho změn. Do Sparty Praha odešla reprezentantka Kalužáková, do Plzně přestoupily A. Kollerová a Váňová, Kovářová se vdala do Prahy a Alberová ukončila sportovní činnost. Ženy nakonec skončily na 4. místě. Muži A na 2. místě, muži B na 8. místě. Starší dorostenci

⁴⁷ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1974 - 1983.

⁴⁸ Kronika Basketbal Strakonice 1974 – 1983.

⁴⁹ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1974 – 1983.

i dorostenky vyhráli své skupiny v lize, mladší dorostenci a dorostenky se stali přeborníky v kraji.⁵⁰

Obrázek 5. Ženský strakonický tým 2. ligy roku 1983 s trenérem Vondříčkou.

Zdroj: Vondříčka M. *76 let basketbalu ve Strakonících 1934 – 2010*, s. 68.

Trenér Vondříčka se opět vypravil reprezentovat s juniorkami na mistrovství Evropy a obhajovat zlato z minulého roku. Bohužel se jim obhajoba nepodařila, ale přivážejí zpět ze Španělska bronzové medaile.⁵¹

Sezóna 1984 – 1985 byla úspěšná pro ženy. Vyhrály své zápasy v Liberci i v Poděbradech. Muži naopak prohráli i svůj dvacátý zápas. O jejich sestupu s koncem sezóny nebylo pochyb. I když o jejich lepším umístění nemohla být řeč, čekalo se, jestli muži vyhrají alespoň jeden zápas ligy. A podařilo se, když ve dvacátém čtvrtém kole porazili předposlední Most B (84 : 64). Byla to jejich první a zároveň poslední výhra a muži se po roce působení v Národní lize vracejí do krajského přeboru. Ženám naopak sezóna vyšla. Končí na 4. místě s bilancí 16 – 6. Běčko mužů skončilo na druhém místě.⁵²

„...Sezóna 1985 – 1986 byla zajímavá svým koncem, když ženám přišel do Strakonice telegram, že budou hrát kvalifikaci o postup do I. ligy, a to nezvykle z 3. místa. Důvodem bylo, že Sparta B hrát I. ligu nemůže, jelikož ji hraje jejich Áčko a druhé Karlovy Vary neměly o nabídku zájem. A tak strakonické ženy čekaly dva zápasy

⁵⁰ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1974 - 1983.

⁵¹ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 22.

⁵² Kronika Basketbal Strakonice 1984 – 1992.

s vítězem druhé skupiny Hradcem Králové. První zápas překvapivě vyhrály o tři body, v druhém je ale bohužel čekala drtivá porážka. Ženy proto nepostoupily do I. ligy...“⁵³

Úspěch zaznamenal i tým staršího dorostu, který v roce 1985 obsadil páté místo na přeboru ČSSR.

Obrázek 6. Tým staršího dorostu, 5. místo to na přeboru ČSSR v roce 1985.

Zdroj: Vondříčka M. *76 let basketbalu ve Strakonících 1934 – 2010*, s. 68.

Sezóna 1986 – 1987 se vyvíjela takto: muži podle očekávání před sezónou obsadili konečné 13. místo, které znamenalo sestup. Ženy dopadly podstatně lépe. Skončily na 5. místě, Národní ligu vyhrál Orbis Praha, který nebyl tuto sezónu poražen. Starší žákyně se staly přebornicemi ČSR. „...*Na přeboru ČSR v Olomouci dosáhly starší žákyně basketbalového oddílu ČZ mimořádného úspěchu, když v konkurenci osmi krajských přeborníků dokázaly zvítězit a získat zlaté medaile. Ve finálové skupině podlely sice VŠ Praha (ty však prohrály s Hradcem a Olomoucí). V rozhodujícím utkání dokázaly zmobilizovat fyzické i psychické síly a přes zranění dvou hráček základní sestavy podal výborný výkon...“⁵⁴*

Další sezóna 1987 – 1988 patřila, co se týče úspěchů v ČZ Strakonice žákyním (mistryně ČSSR) a dorostenkám. Trenér Vondříčka vybojoval v této sezóně se svými svěřenkyňami stříbrnou medaili. „...*Po zlatém trumfu zákyň nezůstaly pozadu ani*

⁵³ Novinový výstřížek z kroniky Basketbal Strakonice 1984 - 1992.

⁵⁴ Novinový výstřížek z kroniky Basketbal Strakonice 1984 - 1992.

*mladší dorostenky ČZ, které vybojovaly v dramatickém přeboru ČSSR skvělé 2. místo a tím stříbrné medaile, navíc získaly zlato v přeboru ČSR. Před takovou medailovou žní skutečně klobouk dolů; znovu se potvrdilo, že v dívčích složkách se může oddíl ČZ v naší vlasti postavit komukoliv, ať má sebezvučnější jméno i podstatně lepší podmínky...*⁵⁵

*„...Československý ženský basketbal se má po krátké přestávce opět čím pochlubit: juniorský celek vybojoval na mistrovství Evropy v bulharském městě Veliko Tarnovo druhé místo...“*⁵⁶

Muži začali mistrovskou sezónu 1988 – 1989 v krajském přeboru hned první stovkou, když přestříleli Vimperk (63 : 100). Poprvé v této sezóně nastupuje i ženský tým B, který hraje v krajském přeboru. A hned na úvod září. Přesvědčivě porazil Písek (72 : 30). Za tento tým nastupují hráčky, které již léta nehrály. Další stovky nadělovali muži i v Bechyni (62 : 15) a v Táboře (83 : 103). Rozehrála se také Národní liga. Ženy vyhrály těsně s oběma týmy. Aritma Praha (58 : 60), Liberec (61 : 70), muži stříleli jednu stovku za druhou. Poprvé se jim nepodařilo dát stovku až v Č. Budějovicích, ale přesto vyhráli (77 : 84), a výhra jim utekla druhý den v Písku (62 : 99). Jejich hra byla skvělá, výborná střelba a i bezpečná obrana. Ženy doma prohrály oba své zápasy, jak s Meteorem (70 : 79), tak i se Spartou B (52 : 63). Smůlu si ženy vybraly v Praze, když prohrály zápas o jeden jediný bod (56 : 55). Poté po prodloužení vyhrály nad Plzní (77 : 69 PP). Střelecky pěknou podívanou viděli diváci v Jindřichově Hradci, nakonec byli hráči ČZ úspěšnější (114 : 108 PP). Po první části soutěže tedy byli muži na celkově prvním místě s deseti výhrami a žádnou porážkou, za nimi byl Jitex Písek s jednou prohrou. Před vánoci se dařilo i ženám, když vyhrály oba své domácí zápasy a porazily Kralupy (80 : 29) i Litoměřice (80 : 46). Po novém roce muži zakončili dvakrát vítězně, po dlouhodobé části skončili první (19 – 1) s průměrem přes 100 vstřelených bodů na zápas. Nedařilo se doma ženám, když prohrály s VŠ Plzeň (52 : 53). Po posledních odehraných zápasech ženy nakonec udržely 4. místo. Dařilo se ženám B, když po dvou turnajích byla skupina nerozhodná, podařilo se jim na domácí půdě vyhrát oba zápasy a staly se přebornicemi kraje. Smolnou prohru zažili muži, když ve finálové skupině prohráli s Pískem (68 : 71) a nakonec skončili na 2. místě. Minižákyně přivezly bronzovou medaili z přeboru ČSSR.⁵⁷

⁵⁵ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1984 - 1992.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Kronika Basketbal Strakonice 1984 – 1992.

„... V Praze se od pátku do neděle hrálo finále ČSR mladších zákyň v košíkové. Družstvo ČZ si domů přivezlo bronzové medaile, když v rozhodujícím utkání porazilo po velmi dobrém výkonu Pardubice...“⁵⁸

„... Vondříčka se stal hlavním trenérem ženské reprezentace, tentokrát již druhou nabídku neodmítnul. S národním týmem žen, v němž hrála prim rozehrávačka Kalužáková, navazuje na skvělou tradici ženské reprezentace a přiváží stříbrné medaile z mistrovství Evropy, kde prohráli se SSSR jen o tři body a ještě za přispění polského soudce...“⁵⁹

Poslední desetiletí 1980 – 1990 se neslo ve znamení úspěchu ženského Áčka. Ženský basketbal ve Strakonících patřil ke chloubě oddílu TJ ČZ i celého kraje. Byl už dlouho nejlepší a nepřetržitá účast Áčka v národní lize po dobu dvaceti sezón byla úctyhodná. Z mužů už tak trenéři nadšení nebyli, opakovaly se stále sestupy a postupy. Až poslední rok dekády dokázali postoupit do nové 2. národní ligy. Díky úspěchu ženského basketbalu byl vytvořen i nový tým ženy B. Tento tým ukazoval svoje kvality a vyhrával s přehledem krajský přebor. Důležitou událostí bylo jistě i otevření nové sportovní haly, která sloužila výhradně pro basketbalová utkání a tréninky. Úspěchy sklízely i dorostenky.

Jedním z důvodů vzestupu výkonnosti ženského a dívčího basketbalu ve Strakonících byl jistě fakt, že v klubu jako trenéři působili Milan Janda a především Miroslav Vondříčka, který trénoval postupně reprezentační výběry kadetek, juniorek, poté dělal asistenta u hlavního týmu žen a nakonec od roku 1989 tento tým vedl jako hlavní trenér.

5.3 Historie basketbalu v Táboře od roku 1945 do roku 1989

Na středních školách se učitelé tělesné výchovy více věnovali tomuto sportu a mnozí z nich byli také aktivními hráči, funkcionáři či trenéry. V této době se mezi středními školami odehrávala řada vzájemných utkání, která se od roku 1955 dostala na celostátní úroveň v rámci tzv. „Středoškolských her“. Byly to soutěže postupové od místních přes krajská kola až do celostátního finále, které bývalo v různých městech

⁵⁸ Novinový výstřižek z kroniky Basketbal Strakonice 1984 - 1992.

⁵⁹ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 24.

ČSR či později ČSSR. V Táboře nebyl žádný orgán po linii ČSTV, který by řídil tuto zájmovou či případně závodní činnost v rámci sportovních oddílů.

Od roku 1960 hrálo prim v tábořské košíkové gymnázium, které v průběhu let měnilo své názvy (např. JSS, DSS či SVVŠ). Zde byly také nejlepší podmínky díky poměrně velké tělocvičně a řadě, pro košíkovou zapálených, tělocvikářů. Jak v kategorii dorostenců, tak i dorostenek neměla tato škola v Táboře i v celém tábořském regionu konkurenci a také v rámci kraje často vítězila.

Vrcholem byla sedmdesátá léta, kdy se družstvo děvčat ze SVVŠ pod oddílem Lokomotiva Tábor probojovalo do celostátní ligy a i zde si vedlo velmi dobře. Za zmínku stojí vítězství nad Slavií Praha v tábořské sokolovně. Slavie ovšem podala protest pro neregulérnost hřiště, a to rozhodlo neumožnit dále výjimku v rozměrech hřiště. Další zápasy se tak odehrávaly na hřištích soupeřů a z finančních i časových důvodů družstvo již další sezónu nesoutěžilo.

Postupem času vyrůstala gymnázium větší konkurence jak u chlapců (SPSŠ, SZTŠ, SOU), tak u děvčat, kde nadvládu získávala SEŠ. Největším úspěchem, krom řady krajských titulů byly bronzové medaile na celostátním finále.

Gymnázium si podrželo prim v soutěži chlapců. Po založení okresního basketbalového svazu si tento orgán vzal dorostenecká školní družstva pod svou záštitu a pomáhal se školením, rozhodčími i publikací spojenou se zviditelněním basketbalu v tábořském regionu.

V kategorii dospělých můžeme mapovat začátky tábořského basketbalu také zhruba od poloviny minulého století. Situace nebyla jednoduchá, v Táboře se hrálo jen v sokolovně, ale ani tam hřiště nesplňovalo předepsané rozměry. Družstva mužů i žen hrála v krajských soutěžích se střídavými výsledky. Zájem o basketbal pomalu vzrůstal a tak vznikala další družstva např. Viktoria Tábor, školní družstva Pedagog a SZTŠ, kde hráli převážně kantoři, ale také družstva odborářská (podniková) např. Madeta, ASK, OÚNZ. Hrálo se většinou ve školních tělocvičnách, které sice rozměrově neodpovídaly, ale těmto „amatérským“ družstvům to stačilo. Pravidelných soutěží se zúčastňovalo až 30 družstev.

„...Ústup této masovosti nastal vzhledem k nedostatku sportovních zařízení, nedostatečnému počtu fundovaných pracovníků, jak ve sféře trenérsky metodické, tak zejména funkcionářské. Od roku 1971 se ustavil nový svaz, který v malých obměnách pracuje až do dnešních dnů. Jména Fučík, Lokaj, Korbelová, Štros, Mlčkovský, Rádl, Soukup byla doplněna o nové tváře – Zemanová, Ing. Jirků, Kutilková, Szutáková. Nové

vedení se snaží i v současných podmínkách zachovat činnost svazu a celé hnutí košíkové na okrese Tábor popularizovat a aktualizovat...“⁶⁰

V roce 1978 byl založen OBS (Okresní basketbalový svaz) jehož prvním předsedou byl profesor Miroslav Šrámek. Soutěž se rozrostla o další družstva jednak „béčka“ některých jednot, jejichž družstva „A“ hrála krajský přebor např. Viktoria Tábor, BC Cravt, Dynamo Tábor. V té době hrálo okresní přebor 12 družstev, v dorosteneckých soutěžích kolem 20 týmů, což bylo nejvíce v Jihočeském kraji.

Největší úspěch tento rok, tedy roku 1978 získal dívčí tým tábořského gymnázia, který vyhrál krajský přebor.

Obrázek 7. Tým tábořského gymnázia, vítěz krajského přeboru pro rok 1978.

Zdroj: Historie tělovýchovy a sportu na Tábořsku. (1990).

⁶⁰ *Historie tělovýchovy a sportu na Tábořsku. (1990). OV ČSTV, s. 30.*

5.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou od roku 1945 do roku 1989

S největší pravděpodobností byl první organizovaný basketbal součástí TJ Jiskry Týn nad Vltavou, která pod sebou zaštiťovala i ostatní sporty jako tenis, volejbal a další. Bohužel basketbalový oddíl neměl žádné zázemí oproti ostatním sportům, a tak nejsou ani žádné první dochované zdroje.

O existenci basketbalu v TJ Jiskře jsem se dozvěděla z informací ze Státního okresního archívu České Budějovice, kde byl zmiňován zhruba od roku 1957 v dokumentech Krajského výboru Československého svazu tělovýchovné jednoty ve zprávě ze sekce košíkové z 18. černa 1957. Zmiňuje se zde krajská soutěž mužů, kde se tým TJ Jiskra umisťuje na posledním sedmém místě. Dalšími týmy přihlášenými do soutěže téhož roku byli Dukla Bechyně, Dukla Planá, Dynamo Vodňany, Tatran Hluboká, Slavoj Mirovice a Slovan České Budějovice.⁶¹

Dalším záznamem je roku 1958 ze čtvrté zprávy STK ČSTV – KV České Budějovice, sekce košíkové. V tomto roce mužský tým hrál krajský přebor II. třídy a obsazoval 5. prosince 1958 zatím třetí místo z deseti týmů. Dalšími týmy byli Sokol Mirovice, Slavoj Volyně, Dukla Český Krumlov, Spartak Soběslav, Dukla Jindřichův Hradec, Dukla Písek, Tatran Hluboká, Jiskra Písek a Dukla Prachatice, která nakonec nehrála.⁶²

V sezóně 1970 – 1971 hrálo Gymnásium Týn nad Vltavou okresní dorostenecký přebor. Dalšími školními týmy byly SEŠ České Budějovice, SPŠ stavební, OU Škoda, Gymnásium České Budějovice., SPŠ stroj., Zemědělská mechanická škola a Domov mládeže. Gymnásium Týn nad Vltavou měl i tým dorostenek. Zastoupení ostatních týmů však nedosahuje počtu dorostenců. Přihlášenými týmy do soutěže byly pouze Gymnásium České Budějovice, SPŠ stavební a SEŠ České Budějovice.⁶³

5.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci od roku 1945 do roku 1989

Coby nejstarší dochovaný písemný záznam oddílu košíkové se zachovala soupiska 14ti mužů, potvrzená tehdejším KV ČSTV v Českých Budějovicích ze dne

⁶¹ Státní okresní archív České Budějovice, fond KSTV, č. kartonu 30, č. rejstříku 91 - 92.

⁶² Tamtéž.

⁶³ Tamtéž.

28. 11. 1953. Jedná se o soupisku TJ Jiskra – Jiholen J. Hradec, opravňující k účasti v krajské soutěži. Tělovýchovná jednota (pod původním názvem TJ Sokol Jiholen) byla založena při nově vzniklém textilním závodě Jiholen Otín – J. Hradec. Spolu s oddíly kopané, veslování a odbíjené vznikl i oddíl košíkové. Zasloužil se o to především sportovní nadšenec, dr. Ladislav Minář, který byl zaměstnancem zmíněného závodu a zároveň i jedním z aktivních hráčů košíkové.⁶⁴

Rok 1953 přinesl reorganizaci tehdejšího československého „tělovýchovného hnutí“ a TJ změnila název na TJ Jiskra Jiholen. Od začátku působení patřil tým mužů ke špičce kraje. TJ Jiskra Jiholen dokonce vyhrála I. přebor českobudějovického kraje. V rámci podnikových soutěží působil tým i v soutěžích celostátních, sehrál utkání s Libochovicemi, Ústí n. Labem, Poděbrady, Kolínem, většinou na otevřených hřištích.

Postupně vznikalo i družstvo žen, od roku 1963 hrály oba celky pod novým názvem TJ Slovan Jindřichův Hradec. Na přelomu 60. a 70. let soutěžili muži v divizi i v dalších republikových soutěžích. Další etapa rozvoje basketbalu v J. Hradci začala po příchodu Petra Hudlera. Vytvořila se kolem něj výborná parta hráčů, hrál se tu kvalitní basketbal. Tým tvořili starší hráči z předchozího období a k nim postupně přicházeli mladší odchovanci oddílu. Tento tým patřil ke špičkovým družstvům v kraji.⁶⁵

Nezapomenutelným zápasem, který se vepsal významnou měrou do historie jindřichohradeckého klubu, byl zápas proti špičce československého basketbalu – Zbrojovce Brno. Před nabitou tělocvičnou amatérští hráči J. Hradce dokázali vzdorovat favoritovi celý poločas, pak se už Brno prosadilo. Hlavní „tahouni“ týmu byli starší dorostenci, přeborníci kraje 1966 – 1967. Zároveň to byl i první výsledek práce s mládeží v oddíle. Od té doby se nespolehalo pouze na přirozené sportovní talenty, ale začali se objevovat první talentovaní hráči z jindřichohradecké líhně. Mnozí z hráčů se pak stali úspěšnými trenéry, působili jako funkcionáři oddílu.

Patrně nejznámější osobností basketbalu, pocházející z Jindřichova Hradce, je Jaroslav Beránek. Stal se mnohonásobným reprezentantem ČSSR a je stále podle statistik ve druhé desítce nejlepších střelců historie nejvyšší soutěže. Oblékal kromě jiného dres Zbrojovky Brno, Pardubic, Svitů, Žiliny. Na závěr své hráčské kariéry působil v Německu a po svém návratu pomohl týmu mužů J. Hradce do tehdejší 3. ligy. Několik sezón předváděl svému rodnému publiku výborný basketbal.

⁶⁴ <http://www.bkjh.cz/cz/historie-klubu.html>.

⁶⁵ <http://www.bkjh.cz/cz/historie-klubu.html>.

Počátkem 80. let došlo k určité stagnaci na úrovni krajského přeboru. Ale hned zpočátku další dekády o sobě začínal mužský basketbal znovu dávat vědět. Tým mužů se opakovaně umísťoval na předních příčkách v KP. Základem týmu byli hráči narození v ročnících 1965 – 1967, kteří slavili úspěchy i v mládežnických kategoriích. Postupně se k nim přidali hráči dalších silných ročníků 1970 – 1972 a vznikl silný tým, který opakovaně postoupil do 3. ligy. V té vydrželi pouze jedenkrát déle než jednu sezónu.⁶⁶

Ženský basketbal se začal prosazovat až později. Od 70. let se ženy TJ Slovan pravidelně umísťovaly na špičce tabulky okresního přeboru. Prakticky střídavě vždy vyhrály krajský přebor a další rok sestoupily z republikové soutěže. V 80. letech nastala, stejně jako u mužů stagnace, ale v 90. letech se ženy znovu vrátily na výsluní jihočeského basketbalu a do republikové soutěže.

Mládežnické basketbalové týmy TJ Slovan dosahovaly v tomto období jednorázové úspěchy i na republikové úrovni. Od poloviny 90. let, kdy se vedení oddílu rozhodlo věnovat pouze chlapeckému basketbalu, nebyla v Jindřichově Hradci mládežnická dívčí družstva.

5.6 Historie basketbalu v Písku od roku 1945 do roku 1989

Po skončení války, 4. července 1945, sehrály ženy ČASK Písek utkání s Milevskem. Zvítězily 48 : 6. Zvítězit se jim podařilo ještě nad OA Praha (43 : 1), nad ligou Kolín (20 : 8), ale s RG Praha prohrály (5 : 23). Díky těmto úspěchům se jim podařilo probojovat do divize. V této době je trénovala M. Pešková. Do divize se daří postoupit i mužům. V říjnu 1945 dochází k přestupu všech košíkářů pod hlavičku Sokola. A již 10. listopadu sehrála družstva mužů i žen první utkání. Muži hrají s AMCA Mohykán Praha a ženy se Slovanem Tábor. Ženy ještě sehrají řadu přátelských utkání a poráží kluby – Sokol Košíře, Pardubice, Kolín, Klatovy, České Budějovice, Tábor. Velkým úspěchem skončila účast 23. února 1947 na krajském závodě ČOS v Plzni. Porazily Sokol Plzeň, Sokol Klatovy, Sokol Rokycany a umístily se na 1. místě. Posledním velkým úspěchem bylo třetí místo ve finálových závodech o prvenství ČOS v Praze. Porazily je jen ženy ze Žabovřesk a Vršovic. V sestavě nastoupily Kučerová, Pešková, Brožková, Kovářů, Košťálová, Slabová a Jánová. A to byl konec úspěchů v košíkové. Na konci roku 1947 se v Sokole košíková již nehraje. Důvodem jsou nejen

⁶⁶ <http://www.bkjh.cz/cz/historie-klubu.html>.

odchody hráčů, finanční potíže při zajišťování mistrovských soutěží, ale hlavně nezájem výboru jednoty o pravidelný rozvoj košíkové.

Naštěstí pro píseckou košíkovou se hra udržovala mezi studenty na školách. 9. prosince 1945 uspořádal SČM první poválečný středoškolský turnaj. Hnacím motorem dalšího rozvoje košíkové byl student Vladimír Huttar, který přišel na písecké reálné gymnázium z divizního družstva Sokol Plzeň Skvrňany. Sestavil ze studentů družstvo dorostenců i mužů. Podmínky pro trénování byly špatné. Tělocvična reálky nevyhovovala herním parametrům, ale žádná jednota je nepřijala a družstva začala soutěžit pod hlavičkou gymnázia. Protože je nepustili do Sokolovny ani na mistrovská utkání, odehráli první polovinu soutěže na hřištích soupeřů. Až osm vítězství jim umožnilo hrát v Sokolovně. Tito studenti gymnázia také v roce 1949 uspořádali první ročník basketbalového turnaje škol III. stupně o Pohár města Písku. Na turnaj se přihlásilo 14 družstev z jižních, západních a středních Čech. Na prvním místě se umístilo družstvo VHS Beroun, na druhém gymnázium Písek a na třetím průmyslovka Plzeň. Na druhý ročník v roce 1950 pozvali studenti 50 družstev. Pozvání přijalo pouze 20. Pro tento turnaj se podařilo zajistit sokolovnu a aulu lesnické školy. Zvítězilo družstvo gymnázia Brno – Husovice, na 2. místě skončilo družstvo gymnázia Praha XII. A na 3. místě družstvo gymnázia Písek, za které hráli Václav Břicháček, Zdeněk Hamburger, Jiří Vlk, René Mařík, Jiří a Václav Špirhanzlovi, Václav Svoboda, Vladimír Jestřáb a Vladimír Huttar. V této sestavě zvítězili v soutěži škol II. stupně v českobudějovickém kraji. Ale studenti v této sezóně odchází po maturitě z Písku a tím končí basketbal na gymnáziu i pořádání poháru.

Zároveň však přišel Eduard Vaněk z Prahy a začíná trénovat družstvo dorostenek a žen pod TJ Sokol Písek. Došlo také k založení družstva mužů a dorostenců pod hlavičkou ZSJ Jitex Písek. Také se hrála košíková ve vojenské sokolské jednotě písecké posádky. Šlo pouze o začátky. Teprve v následující sezóně došlo k pořádnému rozjezdu. Do krajského mistrovství se hlásilo družstvo mužů ZSJ Jitex Písek, ženy TJ Sokola Písek a družstvo žen z Milevska. Nejlépe obstály ženy z Písku. Prohrály jen jeden zápas a zvítězily a postoupily do 1. kola mistrovství ČSR. Hrály ve skupině B spolu se Sokolem Pražským, Sokolem Pardubice a Sokolem Železničáři. Ze skupiny se jim již postoupit nepodařilo.

Rok 1951 byl přelomový. V dubnu podnítil Vladimír Huttar u okresního výboru Sokola Písek velkou náborovou akci. Hráči se rozjeli po okrese Písek a snažili se získat mladé hráče. Předváděli hru a vedli tréninky. Nové oddíly se podařilo založit v

Čimelicích, Mirovicích, Miroticích, Chrašticích a Starém Sedle. Mnohá z těchto družstev dlouho nehrála, ale v Miroticích se košíková ujala na dlouhou dobu.

Okresní výbor Sokola ustanovil komisi košíkové, která zorganizovala okresní přebor. Účastníky přeboru byli v jednotlivých kategoriích tyto jednoty:

- ✓ **muži: Jitex Písek, Sokol Čimelice, Sokol Chraštice, Sokol lesnická škola**
- ✓ **dorostenci: Sokol: Písek, gymnázium, Mirovice, Mirotice, Čimelice, St. Sedlo**
- ✓ **žáci: Jitex Písek, Sokol: Milovice, Mirotice, Čimelice, Staré Sedlo**
- ✓ **ženy: Sokol: Písek, Milovice, Čimelice, Staré Sedlo, Chraštice**
- ✓ **dorostenky: Sokol: gymnázium, Milovice, Mirotice, Čimelice, Chraštice**

16. prosince 1951 proběhl v Bernarticích pohárový dorostenecký turnaj.

V sezóně 1951 – 1952 se družstva trvale účastnila v krajském mistrovství: muži ZSJ Janka Milevsko a ZSJ Jitex Písek, ženy Milevsko, ženy Sokol NV Písek a dorostenci gymnázia Písek. V roce 1953 přibýlo ještě družstvo mužů DA Otava Písek. Soutěži mužů kralovalo družstvo z Milevska, v soutěži žen to byly ženy z Písku.

Obrázek 8. Ženský tým Písek roku 1959.

Zdroj: Dalibor Pešek, organizační pracovník a sekretář klubu Sršni Písek.

Titul přebornic držely od roku 1958 do roku 1961. Proto se mohly každý rok zúčastnit turnaje o postup do II. ligy. Prvně, v květnu 1958, v Chomutově nastoupily proti Slavii Praha, Holešovu, Karlovým Varům a Chomutovu. Po prohře se Slávií Praha

30 : 44 a s Chomutovem v nastaveném čase 50 : 52 skončily na 3. místě. Druhý kvalifikační turnaj se hrál v Plzni v dubnu 1959. Zúčastněná družstva: Děčín, Dynamo Praha, Mariánské Lázně, Slavoj Plzeň. Tady prohrály všechny zápasy.

Ve třetím turnaji, v květnu 1960 v Litoměřicích vyhrály jeden zápas a to proti Aši a tím obsadily 4. místo. Postup do II. ligy se tedy nepodařil. Družstvo žen zde ale získalo cenné herní zkušenosti. Postup do druhé ligy se ženám podařil až po změně hracího řádu v sezóně 1961 – 62. Do II. ligy postupovali přímo vítězové krajských soutěží. Ve své první sezóně ve II. lize skončily písecké ženy na posledním místě. V soutěži vyhrály jen čtyři zápasy. Přesto došlo k nebývalému nárůstu obliby košíkové. Na zápasy chodilo tolik diváků, že se do Sokolovny ani nevešli. Ale nejen mezi diváky vzrostla obliba. Do družstva se hlásila další děvčata. Bylo jich tolik, že krajský přebor mohlo začít hrát druhé družstvo. V této sezóně sehrály ženy Jiskry Písek první mezinárodní utkání. Za soupeře měly reprezentační družstvo Horního Rakouska, které bylo sestaveno z hráček ATSV Wels a Linec. Děvčata zvítězila.

V sezóně 1964 – 1965 skončilo účinkování děvčat v II. lize. Přestože po spojení obou družstev se opět stala krajskými přebornicemi, musela se kvalifikovat v turnaji v Plzni, který se hrál 16. – 17. dubna 1966. Stejně jako v mnohých předešlých turnajích skončily ženy na 3. místě a nepostoupily. Přesto je výborné herní výkony opravňovaly k účasti v reprezentačním družstvu jihočeského kraje. Šlo o hráčky Milenu Černou, Marii Černou, Vlastu Bendovou a Boženu Vondrysovou. Trenérem tohoto družstva byl písecký trenér E. Vaněk. Pod jeho taktovkou vybojovalo družstvo mnoho výborných výsledků. Výborně se jim dařilo zahrát na výběr kraje Bratislava. Čtyřikrát za sebou je porazily.

5. – 6. září roku 1953 se v Písku konal první turnaj žen a 15. – 16. srpna turnaj mužů o pohár města. Turnaj žen „O štít města Písku“ se hrál v letech 1959 – 1961. V roce 1959 v červnu, 1960 v listopadu a v roce 1961 v červenci. V roce 1960 sehrály ženy ještě 1. kolo spartakiádního turnaje. Zvítězily nad družstvem Slavoj Plzeň 73 : 65. Přesto nepostoupily do 2. kola. Plzeň podala protest a ten byl uznán. Písecké ženy neměly v průkazkách vylepeny spartakiádní známky. Postoupila tedy Plzeň.

V březnu 1957 vznikla ČSTV jako zastřešující organizace. Dorostenci doplnili kádr mužstva mužů Jiskry Písek a umístili se na 5. místě v krajské soutěži. V následující sezóně tuto soutěž již vyhráli a zajistili si tak účast v krajském přeboru. Zde hráli až do roku 1964. V tomto roce sestoupila dvě jihočeská družstva z II. ligy. Proto se jihočeská

sekce rozhodla rozdělit 12 doposud hrajících družstev do dvou skupin. Krajský přebor tak tvořila dvě sestupující družstva a první čtyři z krajského přeboru předchozí sezóny.

Probojovat se podařilo pouze Dukle Písek. Skončili na 4. místě. Nepostoupili muži Jiskry Písek a získali 9. místo, Sokol Milovice 8. místo. Tato družstva byla zařazena do krajské soutěže. Jiskra Písek soutěž vyhrála a pro sezónu 1965 – 1966 postoupila do krajského přeboru. V sezóně 1966 – 1967 již ale hrají pouze II. třídu oblastní soutěže spolu s Duklou Písek, Spartakem Milevsko a Sokolem Mirovice.

Oddíl TJ Jiskra Jitex, později TJ Jitex, se od 60. let věnoval velmi intenzivně výchově mladých hráčů. V sezóně 1966 – 1967 už žáci hráli v krajském přeboru a v dalších letech patřila družstva žáků, žaček, dorostenců a dorostenek k nejlepším v kraji. Postavení sportovní haly v roce 1970 vytvořilo dobré podmínky pro tréninky i zápasy. V sezóně 1974 – 1975 hráli dorostenci ve II. dorostenecké lize.

Obrázek 9. Mužský tým Písek roku 1974.

Zdroj: Dalibor Pešek, Organizační pracovník a sekretář klubu Sršni Písek.

V písecké sportovní hale ve dnech 5. – 6. listopadu a 5. – 7. prosince 1975 se konalo finále Českého poháru v košíkové žen. 6. – 9. května 1976 se v Písku uskutečnil mezinárodní turnaj O velkou cenu Prahy v basketbale žen, kterého se zúčastnila reprezentační družstva ČSSR, SSSR, Itálie, Kuby, Polska a Kanady. V roce 1976

navázal oddíl partnerský sportovní styk s italským klubem AS Valtarese Borgotare. Spolupráce trvala až do roku 1995. Zástupci italského klubu a města Písek se v roce 1993 zúčastnili oslav 750 let Písku.

V dobovém tisku se objevuje: ...„Ing. Mirek Slav, profesor SEŠ v Písku, duší vždy Písečák, se vrací po desetiletém působení ve strakonické Zbrojovce do rodného Jitexu... Střelba byla jeho zbraní i vášní, bavilo ho dávat koše a sklízet za ně potlesk. Po celou dlouhou dobu byl nejlepším střelcem strakonických. Za těch deset let dal 2133 bodů... Zapsal se do nejlepších let strakonického basketbalu. Snad teď v nové hale probudí z letargie do lepších let i basketbal svého rodného města, milovaného Písku...“⁶⁷

„...Basketbalisté Jitexu Písek se stali zaslouženě vítězi letošního ročníku krajského přeboru mužů. O jeden bod za nimi skončila na druhém a třetím místě Loko Tábor a Jiskra Humpolec...“⁶⁸

„...Basketbalisté Jitexu Písek vstupují do krajského přeboru ročníku 1989-90 bez velkého optimismu. Po přestupu nejlepších střelců mužstva Hronka a Pavolky do celku KIN České Budějovice, bude obhájení třetí příčky z loňské sezony velmi těžké...“⁶⁹

⁶⁷ Jihočeská pravda 24. 9. 1972.

⁶⁸ Zítřek březen 1979.

⁶⁹ Zítřek 26. 10. 1989.

6 Historie basketbalu v jižních Čechách po roce 1989 do současnosti

6.1 Historie basketbalu v Českých Budějovicích po roce 1989 do současnosti

Listopadem 1989 se v Československu mění politická, společenská i kulturně – sportovní situace. Řada podniků a institucí přešla do soukromého sektoru, mění se i finanční zázemí sportovních klubů. Často je budoucnost sportovních oddílů závislá na sponzorech a sportovním managementu.

„...V sezoně 1989 – 1990 bojuje VTJ Č. Budějovice v Národní lize. VTJ ČB byl již šestou sezónu účastníkem Národní ligy. Letos proběhlo v oddílu basketbalu několik důležitých změn. B tým byl i přes úspěšné působení v krajském přeboru přesunut do okresního přeboru, C tým byl úplně zrušen. Novým trenérem se stal čerstvý absolvent Fakulty tělesné výchovy a sportu v Praze teprve pětadvacetiletý Martin Gallas. Z loňských hráčů zůstali v týmu Mikuláš, Krejčí, Nagy, Novák, Zuntých. Novými hráči jsou Klein (z Brna), Dombek (NHKG), Vykypěl (SF Praha), Choutka (Sparta), Linhart (SF Praha), Rojek, Strieborný (Žižkov), Černoušek (SK Bratislava), Pištlák (T. Brno), Pipiška, Marek (Mat. Bratislava), Heindrich (Sparta) a Rufer (Ml. Boleslav)...“⁷⁰

„...V kvalifikačních bojích o I. NL hráči VTJ zvítězili v prvním utkání s Ostravou 69 : 62. Bez ohledu na druhý výsledek bylo o osudu družstva rozhodnuto. Došlo k fúzi s VTŽ Chomutov a celý tým přešel na sever Čech...“⁷¹

„...KIN ČB soutěžil v krajském přeboru, kde se umístil na třetím místě a postoupil do kvalifikace. V kvalifikaci o II. NL v Benešově porazili českobudějovičtí družstvo Příbrami (100 : 84), Karlových Varů (107 : 71), ve finále zvítězilo nad Jičínem (82 : 56) a prohrálo s Elánem Praha (82 : 83). Nakonec družstvo postoupilo z druhého místa spolu s pražským týmem do vyšší soutěže. Hlavními střelci byli Hronek a Pavolek...“⁷²

Další sezónu družstvo KIN ČB v republikové soutěži neuspěli. V okresním přeboru vyhrála v r. 1991 Slávie VŠZ, Motor ČB se umístil na pátém místě, Lokomotiva ČB na šestém a Slovan na sedmém místě.

⁷⁰ Jihočeská pravda 6. 10. 1989.

⁷¹ Jihočeská pravda 23. 10. 1989.

⁷² Jihočeská pravda 2. 5. 1990.

„... V letech 1991 – 1992 družstvo mužů KIN Č. Budějovice zvítězilo v krajském přeboru a postoupilo do II. Národní ligy. Nejúspěšnějšími hráči byli Hronek a Hora. Nezapomenutelným způsobem ukončil svou soutěžní dráhu Bureš, když v posledním zápase vystřelil několik sekund před koncem zápasu z poloviny hřiště a dal poslední koš...“⁷³

„... V konečné tabulce Okresního přeboru vybojoval tým Slavie VŠZ bez porážky první příčku. Tým Motoru obsadil třetí místo, Lokomotiva ČB byla pátá. Dorostenci KIN ČB obsadili ve své soutěži po finálové části 3. místo...“⁷⁴

Sezóna 1992 – 1993 znamenala pro muže z oddílu KIN ČB stříbro v základní skupině II. NL, o 1 rok později získali v krajském přeboru bronz. V okresním přeboru mužských družstev zvítězilo družstvo Slávie VŠZ, Lokomotiva ČB se umístila na třetím místě. Ženy z PF ČB sestoupily do krajského přeboru. Tam v další sezóně 1993 – 1994 dosáhly šestého místa.

„... V letech 1994 – 1995 bojoval tým KIN ČB v krajském přeboru o medaili a obsadili třetí místo. V Okresním přeboru mužů obsadili hráči Zemědělské fakulty ČB bez jediné prohry první místo. Druhý tým Pedagogické fakulty ztratil na vítěze 3 body, čtvrté družstvo Lokomotivy ztratilo 10 bodů...“⁷⁵

„... I v další sezóně let 1995 – 1996 bodoval nejlépe tým KIN ČB, který usiloval o postup do III. ligy. Tým opět postoupil po základní části do play – off a bojoval o konečné umístění ve skupině o 1. – 4. místo. Ani letos se však hráčům nepodařilo splnit daný cíl, ve skupině obsadili celkově třetí místo...“⁷⁶ „... Dorostenci KIN obsadili ve své soutěži v dlouhodobé části první místo a postupují do play – off...“⁷⁷

„... KIN ČB stále bojoval o postup do III. ligy i v sezóně 1996 – 1997. Základní část ukončili hráči KIN ziskem 32 bodů, což stačilo na třetí místo. Vedoucí Písek měl o jeden bod více, druhý Pelhřimov bodů stejně, o pořadí rozhodlo skóre...“⁷⁸

„... V nadstavbové části budějovičtí prohráli 1 : 2 na zápasy s týmem Jindřichova Hradce a obsadili celkově čtvrté místo...“⁷⁹ „... V nejčastější sestavě KIN

⁷³ Jihočeská pravda 30. 3. 1992.

⁷⁴ Jihočeská pravda 20. 6. 1992.

⁷⁵ Jihočeské listy 27. 4. 1995.

⁷⁶ Jihočeské listy 15. 4. 1996.

⁷⁷ Jihočeské listy 19. 12. 1995.

⁷⁸ Jihočeské listy 15. 2. 1997.

⁷⁹ Jihočeské listy 11. 3. 1997.

nastupovali Kiselica, Mora, Troup, Čáp, Mezer, Dvořák, Kadlec, Kos a hostující Američan O'Gar... ⁸⁰

V soutěži žen krajského přeboru v této sezóně vybojovalo družstvo Sokola ČB třetí místo se 31 body, starší dorostenci KIN ČB skončili na 5. místě.

„...V okresním přeboru mužů zvítězil tým Zemědělské fakulty o 2 body před druhým týmem Pedagogické fakulty, třetí skončil tým AV... ⁸¹

V další sezóně 1997 – 1998 skončili muži týmu KIN na třetím místě v krajském přeboru se ztrátou 3 bodů za prvními ČZA. Ženský oddíl Sokola ČB obsadil čtvrté místo za Humpolcem. Okresní přebor přinesl stejné pořadí mužských týmů jako v loňském roce, na prvním místě Zemědělská fakulta ČB, druhý tým Pedagogické fakulty a třetí tým AV.

„...Roky 1998 – 1999: KIN České Budějovice se i tento rok držel na špičce Krajského přeboru, po základní části postoupil do play-off a hrál o konečné umístění a případný postup do III. ligy ve skupině o 1. – 4. místo. Ve finálové skupině však obsadili hráči KIN třetí místo, a tak i příští rok budou startovat v Krajském přeboru... ⁸²

„...Tým Sokola České Budějovice startoval tento rok v II. lize žen i přesto, že nepostoupil z Krajského přeboru. B tým Strakonice upustil od záměru hrát II. ligu a po dohodě přepustil svoje místo právě českobudějovickému týmu. Ten startoval v KP poprvé před 2. lety. Tým byl v téměř nezměněné podobě od zákyň, před startem v KP přišly čtyři zkušené basketbalistky. V další sezóně několik hráček odešlo, jiné pronásledovala zranění. Došlo ke změně trenéra, tým prošel přestavbou, v soutěži obsadil 4. místo. Po rozpadu BK Tábor (loni nedohrál II. ligu) přišly čtyři hráčky, dále byla dohodnuta výpomoc z týmu Strakonice. Hlavním cílem bylo udržení ligové soutěže. V sestavě byly Jakubcová, D. a H. Landová, Šamalová, Šestáková, Rychtecká, Šupitarová, Vojíková, Mertenová, Brožová, Viktorová, Talířová, Spálenková, Pavlíková, Mihulová, Hejpetrová, Kortánová a Kunová. Trenérem byl Soukup, asistentem a manažerem Hejpetr... ⁸³ Tým se nakonec musel spokojit s posledním devátým místem a sestupem do krajského přeboru.

„...V sezóně 1999 – 2000 obsadil tým KIN ČB čtvrté místo v krajském přeboru, podleli tábořské Viktorii, opět se jim nepodařilo postoupit do III. ligy. Ženy z TJ Sokol se umístily v krajském přeboru na přední příčce. „...Starší dorostenci postoupili po

⁸⁰ Jihočeské listy 28. 1. 1997.

⁸¹ Jihočeské listy 27. 5. 1998.

⁸² Jihočeské listy 21. 4. 1999.

⁸³ Jihočeské listy 8. 9. 1998.

*dvou zápasech ve Zlíně (72 : 69 a 72 : 71) do Extraligy...⁸⁴ „...V konečné tabulce Okresního přeboru mužů obsadila Slavia Zemědělské fakulty první místo s jednobodovým náskokem před druhou Slavií Pedagogické fakulty...“⁸⁵ Mladší dorost KIN ČB si v baráži zachoval extraligovou příslušnost. „...Kdyby ještě uspěli starší dorostenci a postoupili, byla by to vůbec nejúspěšnější sezóna v historii našeho mládežnického basketbalu!...“⁸⁶ To byla slova českobudějovického trenéra ml. dorostenců Marka Kosa, který přiznal, že setrvání v soutěži považuje spíše za postup...“*Účast v extralize si totiž musel vybojovat už obměněný kádr, který bude klubové barvy hájit v příštím ročníku...“⁸⁷**

Na jaře roku 2002 byl založen Basketbalový sportovní klub (BSK) České Budějovice a stal se tak přímým nástupcem oddílu při TJ KIN. Navázal především na práci s mládeží vzhledem k letitým úspěchům v celorepublikových soutěžích. Z klubu vzešli reprezentanti ČR v basketbale, např. Lukáš Kraus, Ondřej Procházka, Tomáš Šustek, Milan Šašek, Jiří Dvořák, Jan Schönbauer, Filip Sahan, Lukáš Linhart, Jakub Klabouch, Roman Řezáč, Martin Kasparides, Josef Nejedlý, Petr Paleček. Pro svou kvalitní a dlouholetou přípravu mládeže byl klub zařazen do systému přípravy talentů udělením statutu sportovního centra mládeže (junioři a kadeti, r. 2000 – 2008) a sportovních tříd (žáci a žákyně, r. 2000 doposud), ale taktéž přidělením mládežnických reprezentačních družstev trenérům a manažerům našeho klubu (r. 2000 – 2005).⁸⁸

...Ještě pod hlavičkou oddílů basketbalu TJ KIN a TJ Sokol byli trenéři a manažeři současného BSK aktivními pořadateli například série streetbalových turnajů (1994 – 1997), streetbalové ligy středních škol (1994 – 1998), Basketball Session 1998 (utkání družstva mužů ČR do dvaceti let proti výběru amerických univerzit) a taktéž finálového turnaje Českého poháru mužů v roce 2000. V letech 2009 a 2010 byl BSK aktivním partnerem v projektu České Budějovice – město sportu...“⁸⁹

V následujících sezónách po roce 2000 oddíl mužů A bojoval ve 2. lize a ženy v okresním přeboru, od sezóny 2005 – 2006 ve 3. lize. Od sezóny 2007 – 2008 figurovaly ženy znovu v okresním přeboru. V sezóně 2005/2006 se starší dorostenci zúčastnili 14. 5. Mistrovství ČR v Nymburku. Nejlépe se dařilo oddílu staršího dorostu, který hrál Extraligu až do roku 2007, v dalších letech byl dorost rozdělen do více

⁸⁴ Jihočeské listy 1. 6. 2000.

⁸⁵ Jihočeské listy 1. 6. 2000.

⁸⁶ Jihočeské listy 24. 5. 2000.

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ <http://www.basketcb.cz/o-klubu.html>.

⁸⁹ Tamtéž.

kategorií podle věku: junioři (U18), kadeti (U16) A a B, žáci mají šest oddílů + přípravku. Starší žačky hrály od sezóny 2006 – 2007 v okresním přeboru, v sezóně 2008 – 2009 žákovskou ligu.

Obrázek 10. Starší dorostenci BSK ČB (1987 a ml.) na MČR v Nymburku.

Zdroj: <http://www.basketcb.cz/fotogalerie/2007/starsi-dorostenci-a-ml-mcr-v-nymburce.html>.

V roce 2012 mění klub v Českých Budějovicích svůj název. Při té příležitosti vyšel s manažerem basketbalistů Tomášem Hejpetrem v tisku článek: „...Českobudějovičtí chtějí zatraktivnit klub v očích veřejnosti. Nový znak tygra jim v tom má pomoci. „Je to první vlašťovka,“ avizuje první muž českobudějovického basketbalu a těší se, že malí Tygři se s logem rychle ztotožní, lépe než se třemi písmeny v oficiálním názvu. Klub navíc v červnu spustil v nové podobě své webové stránky, kde se případní zájemci o basketbal dozvědí potřebné informace...“⁹⁰

V současné době se BSK zaměřuje především na výchovu dětí a mládeže (celorepublikové i oblastní soutěže, tj. ligy, turnaje, minifestivaly), muži hrají již několik let pouze okresní přebor a ženský tým se v září 2014 rozpadl.

⁹⁰ Jihočeské listy 1. 8. 2012.

6.2 Strakonický basketbal po roce 1989 do současnosti

„...Začátek devadesátých let tak byl ve znamení úspěchu nastupující ženské generace. Většina hráček pocházela z vlastních řad, což ukazovalo na kvalitní práci s mládeží. V sezóně 1991 – 1992 vítězí ženský tým v kvalifikaci a postoupili do nejvyšší soutěže – první ligy. Tým hrál ve složení Kadlecová, Štveráková, Divišová, Bernasová, Zborníková, Pauchová, Vondříčková, Parkosová, Reinischová, Čapková, Šimová, trenérem byl Vondříčka, kterého však musel pro kvalifikaci nahradit Kamaryt s Jandou, jelikož hlavní trenér vedl reprezentační tým žen na kvalifikaci o postup na Mistrovství Evropy.“⁹¹

Do první prvoligové sezóny oddíl nastoupil s novým názvem. Název se změnil již v polovině předchozí sezóny. Strakonický basketbalový oddíl se rozhodl osamostatnit a opustit TJ ČZ. Tak vznikl BK Strakonice, jehož ženský tým se v premiérové sezóně první ligy zachránil. Mužský basketbal v první polovině let stagnoval, střídaly se sestupy a postupy mezi druhou ligou a krajským přeborem.

Mezi úspěchy strakonického basketbalu se nesmí zapomenout započítat také působení Miroslava Vondříčky u národního týmu žen. Od roku 1989 byl jeho hlavním trenérem a pod jeho taktovkou tým získal mnoho úspěchů. Charismatický Vondříčka je odchovancem strakonického basketbalu, jeho hráčská kariéra, až na brněnskou anabázi během studií zvěrolékařství na Masarykově univerzitě, je spjata právě se Strakonice. Po ukončení aktivní kariéry se začal věnovat trénování, nejdříve u dorosteneckých mužstev, posléze přešel k dívčím týmům. Ženský „A“ tým patří mezi českou špičku. Od svého postupu mezi elitu působí v nejvyšší soutěži dodnes.

Ženský „A“ tým se v sezóně 1995 – 1996 také zúčastnil Evropského poháru, v němž sice v základní skupině nestačil ani na jediného soupeře ze silné čtyřky Petrohrad, Scio a Gdyně, přesto se však jednalo o ceněný úspěch. V roce 2001 se tři hráčky strakonických dorostenek – Johnová, Hůlková a Větrovcová – podílely na čtvrtém místě na mistrovství Evropy kadetek; trenéry týmu byli Vondříčka a Opava, oba také ze Strakonice.⁹²

Od sezóny 1990 – 1991 působí v oddílu také „B“ tým žen, nejprve složený ze starších hráček, které nestačili výkonností na „A“ tým, posléze se z „B“ týmu vytvořila juniorka, která měla za úkol připravovat starší dorostenky pro „A“ tým.

⁹¹ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 29.

⁹² Kronika Basketbal Strakonice 1984 – 1992.

Mužská složka strakonického basketbalu se potýkala s problémy. Kvůli nedostatku hráčů v mládežnických kategoriích docházelo postupem času ke ztrátě výkonnosti, což zapříčinilo pád z druhé ligy až do krajského přeboru. Z krajského přeboru se podařilo postoupit až v sezóně 1999 – 2000 a do roku 2006, kdy postupují do druhé ligy.⁹³

„... V roce 2004 působí v oddílu BK Strakonice tato družstva – ženy „A“, ženy „B“, mladší a starší dorostenky, starší a mladší žačky a minižačky, muži „A“, starší a mladší dorostenci, žáci a minižáci...“⁹⁴

Klub se nadále orientoval především na ženskou složku, což logicky přinášelo úspěchy ženám a dorostenkám, ale ne mužům. Proto bylo rozhodnuto, že se ze stávajícího jednotného klubu vytvoří dva samostatné oddíly – ženský BK Strakonice (názvy tohoto klubu se měnily v závislosti na hlavních sponzorech – MUS, Appian, Czech, coal Aldast) a mužský SK Basketbal Strakonice. K tomuto rozdělení došlo v roce 2008.⁹⁵ Muži se po rozdělení dostávají do špičky druhé ligy v sezóně 2008 – 2009 a jako nováček končí na sedmém místě.

Stabilně úspěšný byl po celé období až do současnosti strakonický dorost a žactvo, vedené kvalitními trenéry. Například v sezóně 1999 – 2000 skončily žačky na prvním místě, mladší dorostenky bronzové, minižáci a minižačky také dosáhli na medaile. *„...Starším žákyním to v přeboru ČR v Praze – Horních Počernicích vyšlo dokonale, když získaly titul mistryň České republiky! Dokázaly zde přehrát Most, Pardubice i Slovanu...“⁹⁶*

Sezóna 2005 – 2006 přinesla další úspěch. *„...Basketbalové mladší dorostenky Strakonice jsou nejlepší v republice. Rozhodly o tom v uplynulých dnech, kdy získaly titul mistryň ČR. Po loňském stříbře se tak letos BK mohl radovat ze zisku zlatých medailí...“⁹⁷*

„...Mladší žákyně přivezly svou druhou stříbrnou medaili pod vedením trenérky A. Maršánové a asistentky E. Kotorové. Po loňském stříbře v přeboru mini si své umístění udržely a tím je jejich opakovaný úspěch výraznější...“⁹⁸

⁹³ Kronika Basketbal Strakonice 1984 – 1992.

⁹⁴ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 41.

⁹⁵ Tamtéž, s. 47.

⁹⁶ Kronika Basketbal Strakonice 2004 - 08.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž.

„...Basketbalové mladší dorostenky Strakonice skončily v této sezoně na přeboru ČR třetí. Sbíрка cenných kovů je tak za poslední tři roky kompletní – v předminulém ročníku vybojovalo družstvo stříbro, loni zlato a letos tedy bronz...“⁹⁹

V roce 2005 došlo ke změně organizační struktury soutěží. Vytváří se nová nejvyšší soutěž a nad první ligu tak vzniká nejvyšší Ženská basketbalová liga. Strakonické ženy „A“ se do této soutěže dostávají a v první i druhé sezoně bojují o příslušnost v této nejvyšší soutěži, což se jim daří. Tým v roce 2008 přebírá po Petrovickém Kramerová a hned v první sezoně 2008 – 2009 dostane tým na páté místo. Již však před další sezonou z rodinných důvodů u týmu končí a nahrazuje jí bývalý trenér žaček Johanes, který ale po matných výkonech skončil již v polovině sezóny. Nahradil jej Gajsler, ale ani jemu se nepodařilo tým postrčit k lepším výkonům.

„...V letech 2007 – 2008 ženy skončily osmé, muži skončili pátí. Běčko žen bude znovu ligové, dorostenky starší a žačky starší jsou bronzové na přeborech ČR, ml. dorostenky jsou osmé, dorostenci postupují do ligy, minižačky jsou šesté v ČR, to jsou klady, kterých bylo dosaženo přes řadu našich nedostatků. Na ME startuje M. Stará za juniorky a přiváží bronz (asistent byl M. Vondříčka), L. Baláková je v týmu dvacítek a v kadetkách na ME je K. Ovsíková...“¹⁰⁰

„...Miroslav Vondříčka (75) se rozhodl skončit u reprezentačního týmu juniorek. U reprezentací různých kategorií působil téměř třicet let, za kterých získal celkem sedm cenných medailí. Teď už se chce především věnovat nadějně strakonické mládeži...“¹⁰¹

Sezóna 2009 – 2010 byla úspěšná pro muže, kteří vyhráli svou skupinu druhé ligy, když na jaře vyhráli všech jedenáct utkání. Hlavními tahouny týmu byli Diviš, Tesař, Jeřábek a Martin Janda, syn trenéra týmu Milana Jandy. Všichni jmenovaní jsou odchovanci strakonického basketbalu. Ženy „B“ postoupily do II. ligy. Tradičně úspěšné bylo mládí, které získalo řadu medailí.¹⁰²

Zatím nejúspěšnější sezóna v ženské basketbalové lize přišla v roce 2010 – 2011. K týmu se vrátila Kramerová. Začátek sezóny nevyšel podle představ, ale v Českém poháru vybojovaly ženy třetí místo, což pomohlo týmu i v lize, kde po pátém místě v základní části a druhém místě v nadstavbové, postoupil konečně do vyřazovacích bojů. V nich přešel přes Slovanu, v semifinále prohrál se suverénním

⁹⁹ Kronika Basketbal Strakonice 2004 - 08.

¹⁰⁰ Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 46 - 47.

¹⁰¹ Kronika Basketbal 2008 - 2012.

¹⁰² Vondříčka, M. (2010). *76 let basketbalu ve Strakonících*. Blatenská tiskárna, s. 49.

týmem USK Praha a v boji o třetí místo porazil velmi úspěšný tým Valosun Brno v poměru 3 : 2 na zápasy. Třetí místo je tak zatím největším historickým úspěchem.¹⁰³

V sezóně 2011 – 2012 se strakonické basketbalistky po základní části umístily na sedmém místě, což znamenalo v nadstavbové části jen boje ve skupině poražených. V ní Strakonice obsadili třetí místo, což znamenalo postup do play-off, kde však již v osmifinále nestačily na tým VŠ Praha.

Rozhovor se strakonickým trenérem MVDr. Miroslavem Vondříčkou:

Obrázek 11. Basketbalový trenér MVDr. Miroslav Vondříčka.

Zdroj: <http://www.jihocesi2012.cz/inc/osoby/245/foto/Vondricka.jpg>.

Jaké byly vaše sportovní začátky?

„Mým prvním sportem byla atletika, dokonce jsem reprezentoval Jižní Čechy v běhu

¹⁰³ Kronika Basketbal 2008 - 2012.

na 400 metrů, čas 53,3 vteřin. Čtvrťka byla mou nejoblíbenější disciplinou.“

A jak jste se vlastně dostal k basketbalu?

„Trochu jsem začal na gymnasiu, v sextě. Hlavně proto, že jsme v zimě nemohli běhat venku. Silně mně ovlivnila studia na vysoké škole v Brně, městě basketbalu, a také nebylo ve městě času na běhání. Po návratu ze studií domů, se na mně obrátila parta nadšených studentů, abych je trénoval, a tak jsem začal basket pečlivě studovat. Později mně ještě k větší pílí přinutily sny dívek o touze reprezentovat. A také jsme měli doma dobrou partu trenérů – Frček, Kamaryt, Bogusch.“

Můžete zhodnotit basketbal na počátcích Vaší sportovní kariéry a v současnosti?

„Dnes je basketbal daleko náročnější ve všech směrech. Je daleko silovější, rychlejší, ale také techničtější. O té dnešní technice jsme v mládí, ani nevěděli, že může být tak dobrá a pestrá. Proto je také daleko náročnější pro přípravu všeobecnou i speciální. Ale tím, že je náročnější je cennější, zajímavější.“

Jakým způsobem vznikaly Vaše rozsáhlé kroniky basketbalu ve Strakoncích a kdo se na jejich tvorbě podílel?

„Domluvili jsme se dívkami ročníku 1947/1948, že ji budeme psát. První listy jsem psal na papíry a dívky to přepisovaly (já nepsal tak čitelně), ale bylo to velmi složité a tak to zůstalo na mně, jen zřídka někdo jednou stránkou zaskočil. Jen nevím, jak to bude pokračovat. To je trochu nostalgické.“

Velké vítězství, úspěšné roky, mimořádné zážitky, které jste prožil?

„První výhra byla, že naše mladší dorostenky vyhrály přebor ČSSR v roce 1974 (dívky ročníku 1961/1962). Tím jsme vstoupili mezi československou špičku. Na základě naší hry mně do přípravy juniorek vybrala trenérská rada. Měl jsem štěstí, byla to skvělá parta. První úspěch byl v roce 1983, když jsme vyhráli mistrovství Evropy juniorek v Itálii (druhé zlato ČSSR historie), po výhře nad neporazitelným SSSR. O rok později třetí místo na MEJ ve Španělsku a v roce 1988 druhé místo na MEJ v Bulharsku. Pak mně doslova přemluvilo basketbalové vedení (přijeli až k nám), abych vzal ženy. Já jsem moc nechtěl, nevěřil jsem si. Ale již v roce 1989 jsme byli s ženami druží na mistrovství Evropy. O rok později jsme na mistrovství světa žen v Malajsii skončili čtvrtí, opět po výhře nad SSSR. Pak vybojovali postup na OH v Helsinkách a v Barceloně jsme byli

šestí na OH. Chybělo málo (prohra se Španělskem – bylo doma) o tři body. Mohli jsme být větší. U reprezentačních týmů jsem byl 30 let.

Zázitek navíc.

Když jsme v Itálii vedli ve finále nad SSSR o 30 bodů, tak jsem za prvé postavil na pár minut zraněnou hráčku (která nemohla hrát), aby měla také radost z naší výhry. A cca minutu před koncem jsem si vyžádal oddechový čas, děvčata přiběhla s obavami, co se děje. Odpověď byla: „Chci vám prodloužit radost“ Že mně říkali trenéři z jiných zemí – „rusobijec“ a že asi dostanu za odměnu přeplavat Volhu, mě těšilo.“¹⁰⁴

6.3 Historie basketbalu v Táboře od roku 1989 do současnosti

Basketbalový klub Tábor byl založen 1. 9. 1993. U jeho zrodu stáli Fučík Bohumír, Jirků Milan, Kudláček Jiří a Szutáková Libuše. Nejdříve se začala hrát dorostenecká liga dívek, pak krajský přebor žen. V dalších letech postoupily ženy do 2. ligy. Předtím hrály ženy a dívky pod názvem TJ VS Tábor. Od 1. 9. 1994 byl zahájen nábor a činnost přípravek dívčích i chlapeckých družstev s ročníky narození 1985 a 1986. Prvními trenéry byli Zdeněk Kořínek a Libuše Szutáková.

„...Mladší dorostenky – baráž o extraligu: Přerov-BK Tábor 54:71, body Štěpánová 18, Kolářová 16, Heřmánková 13, Kratochvílová a Holická 3, Hedviková 2, dále hrály Křížová, Hánová, Novotná a Pouzarová, mladším dorostenkám BK Tábor se vůbec poprvé v historii klubu podařilo postoupit do nejvyšší republikové soutěže a tým má předpoklady a perspektivu navázat na úspěchy svých stejně starých klubových kolegů...“¹⁰⁵

V současné době mají v BK Tábor zastoupení všechny věkové kategorie, z mládeže: nejmladší minižáci, mladší a starší minižáci, žáci U 14, U16 a dorostenci U 18 a U 20. Muži a ženy soutěží v okresním přeboru.

Rozhovor s tábořským trenérem, rozhodčím a basketbalovým funkcionářem, profesorem Miroslavem Šrámkem v regionálním tisku roku 1995:

¹⁰⁴ Rozhovor s MVDr. Miroslavem Vondříčkou, nar. 1933, dlouholetý basketbalový trenér a bývalý hráč. Strakonice 20. 04. 2015.

¹⁰⁵ Jihočeské listy 27. 5. 2003

„Jedním z obětavých lidí, kteří věnovali veškerý volný čas sportu, je profesor Mirek Šrámek z Tábora. Znájí jej fandové branných sportů, házenkáři, tenisté, ale především basketbalisté.

Postavou je sice menší, ale pro basketbal udělal ohromný kus práce. V letošní sezóně rozhodoval několik důležitých zápasů, mimo jiné utkání okresní soutěže mezi ZVVZ Milevsko a Spartakem Dvořák Sezimovo Ústí. A právě zde mě poprvé napadlo požádat jej o rozhovor.

Jaké byly vaše sportovní začátky?

I když basketbal byl můj životní osud, nebyl prvním sportem v mém životě. Již od studentských let jsem měl nejraději hry a míče různé velikosti i tvaru. Na táborském gymnáziu jsem začínal s házenou, hráli jsme také kopanou, nevynechal jsem ani volejbal a na vysoké škole jsem okusil také šiřatý míč při ragby. Z individuálních sportů jsem věnoval nejvíce volného času tenisu na kurtech „Pod vodopádem“. Mým prvním závodním sportem byla házená. S dorostenci sokola Tábor jsme hráli krajský přebor. Utkání se hrála na hřišti nad bývalou tržnicí, a protože to bylo ve středu města, bylo i dost diváků, takže se mi hrálo dobře.

A jak jste se vlastně dostal k basketbalu?

S basketbalem jsem se blíže seznámil až při studiu tělesné výchovy na Karlově univerzitě. Jak už jste řekl, moje basketbalová postava mně nutila, abych vynikl spíše rychlostí, přesnou přihrávkou i úspěšnou střelbou ze střední vzdálenosti. Hrál jsem i městský přebor za Vyšehrad.

A co po absolvování vysoké školy?

V roce 1953 jsem odešel na své prvé místo do Prachatic, kde jsem strávil dva měsíce do nástupu vojenské služby. V této krátké době jsem na gymnáziu založil basketbalové družstvo. Důležitý okamžik nastal, když se při jednom utkání krajského přeboru nedostavil druhý rozhodčí. Předseda krajské komise rozhodčích mě požádal o spolupráci při řízení utkání. Můj výkon se mu líbil a já za čtrnáct dnů dostal průkaz rozhodčího III. třídy. Takže vlastně už přes 40 let řídím basketbalová utkání. Píšťalce jsem zůstal věrný i nadále, absolvoval jsem školení rozhodčích I. třídy a řídil utkání po celé republice. V roce 1988 jsem za tuto činnost získal titul „Vzorný rozhodčí“.

Odpískal jsem několik stovek zápasů a poznal, jakou zodpovědnost má rozhodčí, který se pro posouzení situace musí kolikrát rozhodnout v desetině sekundy.

Sportoval jste i na vojně?

V době, kdy jsem nosil zelené sukno, jsem hrál za vojenské družstvo Tankista a basketbal byl snad jediným světlým bodem při tehdejší vojenské službě. V roce 1959 jsem přišel do Tábora a zanedlouho naše školní družstvo začalo pod hlavičkou Lokomotivy Tábor hrát dorosteneckou ligu. V tábořské sokolovně děvčata porazila i přední pražská mužstva. Udělal jsem si kurs trenéra II. třídy a vedl řadu školních družstev na gymnázium a později na střední ekonomické škole či obchodní akademii. Největšího úspěchu jsme dosáhli v předminulé sezóně, kdy družstvo obchodní akademie skončilo v republikovém finále Středoškolských her na třetím místě. Člověk při této práci dělal trenéra, vedoucího mužstva, ekonoma a poradatele v jedné osobě.

Můžete zhodnotit váš zájem o sport a zájem dnešní generace:

To víte, my jsme dělala sport skutečně z nadšení. Nikdy jsme se neptali „co za to“? Už reprezentace třídy, školy, to byla ta největší odměna. Zpočátku jsme si jako hráči platili i jízdné a o nějakém stravném a podobně nemohla být ani řeč. Nejsem moralista, ale je tomu tak. Já pomalu končím s aktivní činností a mrzí mě, že dnešní mládež ten náš ryze sportovní vztah a zájem nenachází. Víím, že basketbal byl vždy tím chudším sportem, ale i zde jsou hráči, kteří by chtěli odměnu jako profesionálové, ale jejich výkon tomu zdaleka neodpovídá.

Už jsme probrali některé úseky vaší činnosti, kde jste pomáhal basketbalu. Každá soutěž musí mít i své zázemí, musí ji někdo organizovat, řídit. O tuto práci nebyl nikdy velký zájem, a tak to zbylo na vás. Bez nadsázky řeknu, kdyby jste neřídil a vlastně nezaložil v Táboře Okresní basketbalový svaz, tak nevím, jestli by se tady hrálo v tolika kategoriích. Ale jak to bylo od začátku?

V sedmdesátých letech jsem stál u kolébky založení basketbalového svazu v Táboře. Stal jsem se jeho prvním a dá se říci i dlouhodobým předsedou. Byl to první svaz v kraji a vlastně jeden z mála, který pracuje dodnes. To víte, v době největší slávy hrálo okresní přebor mužů 12 družstev, v dorosteneckých soutěžích kolem dvaceti týmů. Bohužel dnešní čtyři družstva mužů jsou jen lehkým odvarem tehdejších časů. Musím však říci,

že Asociace školních sportovních klubů se nyní dobře stará o soutěže dorostu. Škoda však malého počtu družstev v soutěži dospělých.

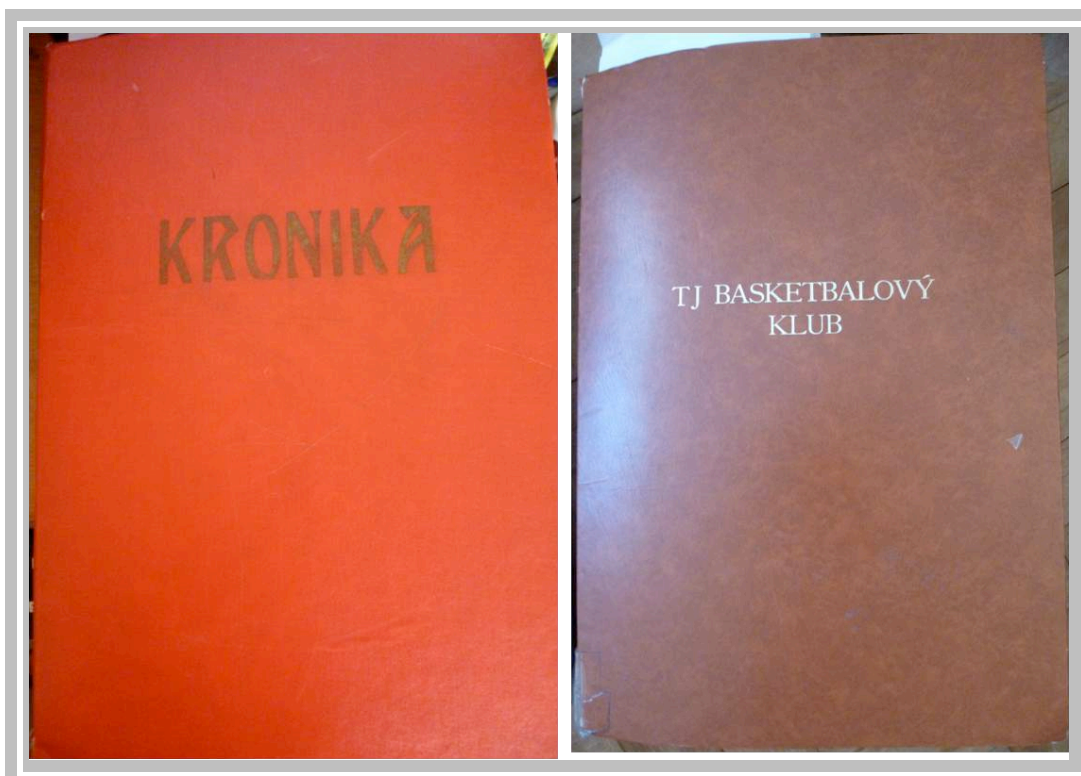
To je pravda. Pamatuji si, jak jste sám byl platným hráčem střední ekonomické školy. Škoda, že v té době ještě neplatily „trojky“. Vy jste byl skutečně střelcem ze střední vzdálenosti. Nesmím zapomenout ani na ostatní sporty. Tam jste se svými družstvy dosáhl také hodně úspěchů. Zejména v branných soutěžích, kde se projevila vaše soustavná práce a znalosti dalších sportů, zejména atletiky. Nechyběly ani přebornické tituly republiky. A mohli bychom hovořit dále, i o věcech špatných, kdy jste vzhledem ke své přísnosti a svému správnému přesvědčení byl překládán ze školy na školu. I tato léta jste jako správný sportovec překonal. Bohužel, kde škodě sportu samého. A co sportovní zázemí v našem městě?

To mne mrzí dodnes. Všude v kraji se stavěly nové tělocvičny nejen s basketbalovými rozměry. Jen u nás se šetřilo. Je to škoda! Nejen pro nás, ale i pro příští generace. V tomto nám ostatní okresy utekly a o halách nemůžeme mluvit vůbec. Kdyby tady byly lepší podmínky, tak by Tábor tvrdě konkuroval dalším baštám basketbalu, vlastně to nyní dokazují úspěšné ženy BK Tábor v II. národní lize svým výborným umístěním. V okresním městě je totiž hodně tělocvikářů, pro které byl a je basketbal sportem číslo jedna.“¹⁰⁶

6.4 Historie basketbalu v Týně nad Vltavou po roce 1989 do současnosti

V roce 1991 byl založen sportovní kroužek basketbalu při MĚDDM, který vede trenér Jaroslav Holub. Zároveň 21. 8. tohoto roku se datuje počátek kronikářských zápisů tohoto basketbalového klubu.

¹⁰⁶ Tábořsko 12. 7. 1995.

Obrázek 12. Týnské kroniky. Zdroj: Jaroslav Holub, trenér a spoluzakladatel klubu.

„...O deset let později se koná první soustředění v Hojně Vodě u Nových Hradů, kterého se účastní družstvo děvčat. Toto družstvo pak v sezóně 1991/1992 vstupuje do soutěže krajského přeboru, kde se nakonec jako nováček umísťuje na šestém místě. Basketbal v Týně nad Vltavou pak začínají reprezentovat nejen starší žákyně, ale i družstvo mužů. Ti vybojují hned v první sezóně 1992/1993 třetí místo v okresním přeboru...“¹⁰⁷

¹⁰⁷ <http://www.baskettyn.cz/index.php/o-nas>.

Obrázek 13. MěDDM Týn nad Vltavou, krajský přebor 1991/1992.

Zdroj: Kronika BK Týn nad Vltavou.

„...V našem městě se basketbalu věnuje mnoho děvčat a chlapců pod vedením trenéra Jaroslava Holuba. V letošním roce zaznamenal oddíl děvčat výrazný úspěch. Na základě dobrých výsledků v loňských přátelských zápasech byla děvčata zařazena pro sezónu 91/92 do mistrovských soutěží kraje. Byly rozlosovány do skupiny A společně s děvčaty Tábora a Písku (skupinu B tvoří Pelhřimova, Humpolce, Hradce aj.)...“¹⁰⁸

K tomuto turnaji je v kronice umístěn výstřižek z novin pod názvem: **Turnaj probíhal dramaticky.** „...Dne 8. 2. 1992 ve sportovní hale v Písku bylo sehráno basketbalové utkání družstva MDDM Týn s ODDM Rozvoj Tábor. Tento zápas nebyl uznán platným, neboť těsně před koncem za stavu 32 : 31 pro MDDM Týn padl koš družstva Tábora a zároveň zaznělo zvukové znamení. Rozhodčí koš uznal, ale po ústním protestu a poradě rozhodčích byl zrušen. S tímto rozhodnutím družstvo ODDM Rozvoj Tábor nesouhlasilo a žádalo o nové utkání. Tato námitka byla projednána STK oblastního basketbalového svazu, který nařídil sehrání opakovaného utkání „za

¹⁰⁸ Vltavín 10. 10. 1991.

stejných podmínek“, tzn. hráčky mohou nastoupit jen v tom složení, jaké je uvedeno v zápise ze dne 8. 2. 1992...“¹⁰⁹

„...Naše děvčata se jako nováček soutěže nemusí za své výsledky a umístění stydět. V silné konkurenci 9 účastníků obsadilo družstvo pěkné 6. místo, když ve finálové části si značně pohoršilo a vzhledem k tomu, že ani jednou nevyhrálo, zůstalo až poslední...“¹¹⁰

1.	BK MBI A	12	0	527 : 198	24
2.	Pelhřimov	6	6	410 : 338	18
3.	Jihlava	6	60	419 : 342	18
4.	Tábor	0	12	169 : 682	/

Tabulka č. 2. Tabulka krajského přeboru starších zákyň v sezóně 1993/1994.¹¹¹

5.	Kaplice	12	0	607 : 246	24
6.	Písek	7	5	377 : 353	19
7.	BK MBI B	3	9	249 : 394	15
8.	Týn	2	10	215 : 455	14
9.	Pelhřimov	/	/	/	/
10.	J. Hradec	/	/	/	/

Tabulka č. 3. O 5. místo.¹¹²

Sezóna 1994 – 1995 byla pro oddíl Týna ve znamení oblastních soutěží a problémů s prostory na trénování. Od 1. 12. 1995 funguje Basketbalový klub Týn nad Vltavou, ve kterém hrály oddíly mužů, žen, dorostenců, dorostenek i zákyň. Výkonný výbor fungoval ve složení: Ing. Hlavička Dušan, Šnorek Milan, Holub Jaroslav. Nakonec basketbalisté získali prostory pro trénování v Integrované škole v Hněvkovicích.

¹⁰⁹ Vltavín 9. 3. 1992.

¹¹⁰ Vltavín 14. 5. 1992.

¹¹¹ Kronika BK Týn nad Vltavou.

¹¹² Tamtéž.

1. MěDDM Týn nad Vltavou
2. Sokol Písek
3. Sokol České Budějovice
4. BK Tábor

Tabulka č. 4. **Rozpis oblastního přeboru v basketbalu starších dorostenek pro sezónu 1995/1996.**¹¹³

1. Jiskra Humpolec
2. MěDDM Týn nad Vltavou
3. ŠSK Písek A
4. ŠSK Písek B

Tabulka č. 5. **Rozpis oblastního přeboru v basketbalu mladších dorostenců (skupina B) pro sezónu 1995/1996.**¹¹⁴

„...Po loňské ne zrovna vydařené sezóně se díky obětavosti několika lidí, a hlavně pana Holuba, hraje v Týně poměrně vysoká soutěž v košíkové. Dalším rokem pokračují dorostenci v krajském oblastním přeboru, ale hrají dorostenky společně se ženami. Toto družstvo se sestavilo prakticky na poslední chvíli, protože chtěly hrát dorostenky, ale o tuto soutěž byl malý zájem, tak byly zařazeny do oblastního přeboru žen...“¹¹⁵ „...Největším problémem je sportoviště. Tělocvičny v ZŠ Hlinecká, ZŠ Malá Strana, a Sokolovna nestačí svými rozměry, hala v kasárnách prý není uzpůsobena pro basketbal...“¹¹⁶

V letech 1997 – 1998 vybojovali starší dorostenci páté místo v oblastním přeboru, bohužel nejúspěšnější sezóna byla i poslední. Příští rok jich několik odešlo na vysoké školy, někteří přešli do kategorie mužů.

¹¹³ Kronika BK Týn nad Vltavou II. část.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Vltavín 10. 11. 1997.

¹¹⁶ Vltavín 10. 7. 1997.

Obrázek 14. MěDDM Týn nad Vltavou. Zdroj: Kronika BK Týn nad Vltavou.

V sezóně 1998 – 1999 začíná hrát družstvo mužů okresní basketbalovou ligu, ve které soutěží i další sezóny.

„...V oblastním přeboru reprezentují Týn nad Vltavou hráčky starších žákyň. Byly rozlosovány do I. skupiny s družstvy Strakonice, A, B, C a družstvem Písku. Tato skupina je podle našeho názoru těžší než II. skupina, kde startují žákyňe Pelhřimova, A, B, C, Tábora a Soběslavi, protože odchovankyně Strakonice jsou již od malička vychovávány pro I. ligu žen. I tak nezačala naše děvčata vůbec špatně a po dvou porážkách od Strakonice a Písku, porazila ve své premiéře na domácím hřišti hráčky Strakonice C 40 : 28 o poločase 20 : 20. Nejlepšími hráčkami byly vyhodnoceny Marika Bílková s 26 body a Eva Tašková s 9 body. Zátěž trenérů se již trochu rozděluje. Muže, starší žákyňe a přípravku vede pan Jaroslav Holub, mladší žákyňe Petr Novotný...“¹¹⁷

„...BK Týn nad Vltavou u příležitosti otevření hřiště uspořádal turnaj ve streetballe – v tomto velmi populárním sportu, který se v posledních deseti letech zviditelňuje především prostřednictvím velkých firem...Tvrdost a fyzická náročnost tohoto sportu je nesporná, zejména ve vyšších kategoriích, proto na většině turnajů je

¹¹⁷ Vltavín 7. 12. 1998.

téměř nezbytný čtvrtý střídající hráč pro případ zranění či hráčka. Velmi nás potěšilo, že turnaj proběhl bez problémů a bez zranění některého hráče či hráčky. Soutěžilo se ve třech kategoriích: kids (10 – 13 let), juniors (14 – 17 let) a open (18 a více). Do kategorie kids se přihlásila čtyři družstva, z toho jedno dívčí, do kategorie juniors osm družstev (dvě dívčí) a do open čtyři družstva...“¹¹⁸

1.	BC Craft Tábor B	4	4	0	305 : 246	8	/
2.	BK Týn n. Vlt.	4	3	1	221 : 198	7	/
3.	Black Tábor	3	3	0	197 : 149	6	+48
4.	Madeta Tábor	3	3	0	191 : 159	6	+32
5.	ZVVZ Milevsko	4	2	2	197 : 205	6	-8
6.	Sokol Tábor	4	0	4	230 : 250	4	-20
7.	Spartak S: Ústí	4	0	4	204 : 267	4	-63
8.	Dynamo Tábor	4	0	4	203 : 277	4	-77

Tabulka č. 6. Zpráva STK po 4. kole v oblastním přeboru Jihočeského kraje, liga mužů.¹¹⁹

Úspěšně si počínalo i nové družstvo mladších zákyň, které v sezóně 2000 – 2001 vybojovalo 3. místo v oblastním přeboru jižních Čech. Od roku 2001 získalo basketbalový klub prostor pro trénování v nové sportovní hale. 16. června 2001 pořádal BK Týn již podruhé streetballový celodenní turnaj pod názvem Streetball Cup 2001. Tato akce se stala v Týně nad Vltavou tradicí a pořádá se poté již každým rokem.

1.	BK Tábor	8 : 0	677 : 317	16
2.	BK Týn	4 : 4	478 : 544	12
3.	SBT Tábor	3 : 5	441 : 493	11
4.	Sokol Písek	3 : 5	557 : 602	11
5.	KIN Č.B.	2 : 6	374 : 571	10

Tabulka č. 7. Konečná tabulka oblastní soutěže krajské ligy – starší zákyň 2002.¹²⁰

¹¹⁸ Vltavín 8. 7. 1999.

¹¹⁹ Vltavín 7. 4. 2000.

¹²⁰ Vltavín 9. 7. 2002.

Sezóna 2004 – 2005 přinesla situaci, že družstvo dívek BK Týn nebylo přihlášeno do žádné soutěže z důvodu chybějících financí. V okresním přeboru soutěžili muži. To samé se opakovalo i v další sezóně, i když zájem děvčat byl oproti loňsku dvojnásobný.

Basketbalový klub Týn nad Vltavou pořádal ve dnech 11. – 14. května 2006 Mistrovství České republiky v kategorii starší minižáci. Soutěžilo šest družstev, a to z Prahy, Ostravy, Klatov, Holic, Kolína a Písku o titul v sezóně 2005 – 2006. Mladší dorostenky vybojovaly v oblastním přeboru 2. místo v sezóně 2006 – 2007.

V roce 2007 po dlouhé pauze nastoupil pod hlavičkou BK Týn nad Vltavou družstvo mladších minižáků, vedené Jakubem Hellerem. Starší žákyně dosáhly 3. místa v oblastním přeboru v sezóně 2007 – 2008, mladší minižáci byli čtvrtí.

„...Ve dnech 15. 5. – 17. 5. 2009 pořádá BK Týn nad Vltavou další Mistrovství ČR, tentokrát v kategorii starší minižákyně. V sezónách 2009/10 a 2010/2011 hraje BK Týn nad Vltavou soutěže ve třech kategoriích. Vltavotýnské muži vstupují v sezóně 2009/2010 skvělým druhým místem do Sdruženého okresního přeboru Českobudějovicka...“¹²¹

„...Do města se znovu vrátil žákovský basketbal té nejvyšší úrovně. Tentokrát se sjela družstva starších minižákyně. Ve dnech 15. – 17. 5. 2009 bojovala děvčata z týmů SBS Ostrava, SŠMH Brno, Sokol Hradec Králové, Slovanka Praha, Sparta Praha a ŠBK Pelhřimov o titul Mistra České republiky sezóny 2008/2009. Vítězem turnaje se stalo a zlaté medaile si nakonec odvezlo družstvo Slovanky Praha, které ve finále přesvědčivě porazilo družstvo Sokola Hradec Králové výsledkem 85 : 37 (o poločase 38 : 18)...“¹²²

V sezónách 2008 – 2009 a 2009 – 2010 získal BK Týn nad Vltavou 2. místo v oblastním přeboru v kategorii U16.

Další sezóny byl vltavotýnský klub nadále aktivní v pořádání Mistrovství ČR v basketbale. V květnu 2011 v kategorii soutěží starší minižáci. *„...Mistrovství Česka starší minižáci v Týně nad Vltavou: Kroměříž – Pardubice 47 : 58, Sršni Sokol Písek – Hradec Králové 74 : 45, Ostrava – Sokol pražský 63 : 69, Písek – Pardubice 59 : 55, Sokol pražský – Hradec Králové 80 : 53, Ostrava – Kroměříž 57 : 56, Pardubice – Hradec Králové 72 : 36, Kroměříž – Sokol pražský 61 : 72, Písek – Ostrava 58 : 45, Hradec Králové – Kroměříž 35 : 50, Sokol pražský – Písek 58 : 61, Pardubice –*

¹²¹ <http://www.basketty.cz/index.php/o-nas>.

¹²² Vltavín 8. 6. 2009.

Ostrava 65 : 29, Ostrava – Hradec Králové 69 : 48, Pardubice – Sokol pražský 58 : 27, Kroměříž – Písek 53 : 72... “¹²³

„...Sezónu 2011/2012 hodnotí trenéři BK Týna jako úspěšnou. Basketbal v Týně nad Vltavou je po dlouhé době snad opět na vzestupu. Družstvo starších zákyň se pilně připravuje na soutěžní debut a kromě přátelských utkání jej čeká náročné letní soustředění v Klatovech, dorostenci se zapracovávají do družstva mužů a první basketbalové zkušenosti sbírá vltavotýnská přípravná. Muži za sebou mají nadmíru vydařené účinkování ve sdruženém okresním přeboru. Pod bezednými koši vyhráli z osmnácti utkání hned třináctkrát a získali i cenný skalp v podobě domácího vítězství nad suverénním lídrem soutěže, Slávií ZF České Budějovice. Celkově obsadili v sezóně 2011/2012 druhé místo... “¹²⁴

„...Sezona 2012/2013 pod bezednými koši skončila a vltavotýnské basketbalistky musí být spokojeny. Do bojů po jihočeských palubovkách klub totiž letos po dlouhé době vyslal opět dvě družstva – mladší dorostenky a muže, přičemž svá první přátelská utkání sehrály už i nejmladší žákovské kategorie... “¹²⁵ Muži skončili na třetím místě o jediný bod, v příští sezóně si slibovali ještě lepší výsledek díky skvělým podmínkám na trénování a omlazení týmu.

„...8. – 11. 5. 2014 místní klub v Týně nad Vltavou pořádá Mistrovství České republiky v basketbalu starších minižákyň (děvčat ve věku do 13 let)... “¹²⁶ Od sezóny 2013 – 2014 začíná hrát i nově vytvořené družstvo žen.

6.5 Historie basketbalu v Jindřichově Hradci po roce 1989 do současnosti

Na přelomu tisíciletí muži TJ Slovan opakovaně sestupovali a vypadávali z 3. ligy, až v sezóně 2002 – 2003 znovu vyhráli okresní přebor, postoupili a v další sezóně s bilancí 10 výher a 12 porážek obsadili v třetí lize 9. místo. Tým tvořili úspěšní dorostenci ročníků 1985 – 1986, doplnění staršími zkušenými hráči. Tým pod vedením Ing. Dvořáka sehrál svá utkání již v nové sportovní hale s vysokou návštěvností (např. na zápas proti Pelhřimovu přišlo více než 600 diváků).

¹²³ iDnes 17. 5. 2011.

¹²⁴ Vltavín 11. 6. 2012.

¹²⁵ Vltavín 10. 6. 2013.

¹²⁶ Vltavín 14. 4. 2014.

„...V pátém finálovém zápase oblastního přeboru basketbalistů Slovan J. Hradec porazil BK Pelhřimov 73:69 a zajistil si postup do třetí ligy. Před sobotním klíčovým zápasem, v němž mělo padnout rozhodnutí o postupujícím do 3. ligy, se před halou u Vajgaru děly pro J. Hradec věci nevídané. Ještě několik minut po zahájení bitvy se ve frontě tísnilo hodně diváků, kterých do hlediště přišlo více než šest set... Pátý duel začal domácí Slova ve velkém stylu a v úvodní čtvrtině již vedl 8:0, což bylo nadějně. Jenže přišla druhá část první půle a velký nástup borců z Vysočiny, kterých najednou bylo plné hřiště a do koše Slovanu sázeli jeden míč za druhým...Ve 32. minutě snížil domácí Novák na 54:57 a krátce poté zauřadoval Budín, jeden z nejzkušenějších borců na palubovce. Nádhernou trojkou nejprve vyrovnal na 57:57 a následným jedním úspěšným trestným hodem dostal Slovan zpět do sedla. V infarktovém dramatu byl ještě tři minuty před koncem stav nerozhodný 66:66. Závěr ovšem patřil fyzicky zdatnějším borcům od Vajgaru, kteří po dlouhých osmi letech za bouřlivých ovací publika vstoupili do ligové brány!...“¹²⁷

V roce 2004 vznikl samostatný klub BK Jindřichův Hradec, s.r.o., jehož zakladatelem a majoritním vlastníkem byl pan Mgr. Hrala. Společnost převzala práva na 3. ligu od TJ Slovan J. Hradec a směnila je s Duklou Dejvice, od které odkoupila práva na 2. ligu. Tým trénoval zkušený trenér z. Hummel a základem týmu byl třetiligový Slovan J. Hradec, doplněný hráči s druholigovou i prvoligovou (MNBL) zkušeností. Jejich cílem byla záchrana soutěže, ale nebyl naplněn. Soutěž sice dobře rozehráli, ale po odchodu trenéra i několika klíčových hráčů se začaly projevovat rozpory v týmu, pramenící z nesourodého hráčského složení. Tým obsadil po základní části 10. místo s bilancí 10 vítězství a 16 porážek, v závěru této části sezóny podával již hodně slabé výkony. V boji o záchranu v lize obsadil sestupovou 12. příčku.¹²⁸

Po této neúspěšné sezóně se tehdejší vedení týmu znovu rozhodlo hrát 2. ligu a proto došlo k dohodě s Jičínem a opět byla odkoupena práva na 2. ligu. S novou sezónou 2005 – 2006 byla v J. Hradci nová hráčská sestava pod trenérským vedením J. Beránka. Po krátké době se však ukázalo, že tehdejší majitel klubu Hrala neodhadl dobře finanční možnosti, klub se dostal do problémů a nedařilo se ani výsledkově. Proto došlo ke změně vedení klubu, které je shodné s vedením občanského sdružení Basketbalový klub Jindřichův Hradec. Již řadu let působilo toto sdružení v aktivitách, podporující mládežnický basketbal, organizovalo sportovní akce (vč. kvalifikace ME 14

¹²⁷ Jihočeské listy 5. 5. 2003.

¹²⁸ <http://www.bkjh.cz/cz/historie-klubu.html>.

žáků a žákyň v J. Hradci a dalších). Vedení klubu se rozhodlo odvrátit ostudu, která jindřichohradeckému basketbalu hrozila. Sezóna byla dohrána pod původním názvem. Na počátku roku 2006 došlo k několika hráčským změnám, navázala se spolupráce s A plus ŽS Brno. Svou roli zde sehrály dobré osobní kontakty trenéra Beránka s vedením brněnského týmu. Kolem tohoto brněnského hráčského základu se utvořil kompaktní tým, který šel ve zbytku soutěže od vítězství k vítězství (v prosinci 2005 málem bojoval o play-off). Záchrana se podařila a po sezóně došlo k oficiálnímu odkoupení a převodu práv na BK J. Hradec o. s.¹²⁹

Sezóna 2006 – 2007 se stala velmi úspěšnou nejen v krátké historii BK J. Hradec v druhé lize. Tým poprvé postoupil do play-off, ze 7. místa po základní části ve ČF narazili na Opavu, bojující o návrat do MNBL a vypadl na zápasy 0 : 3.

S novou sezónou 2007 – 2008 přišla změna názvu. Tým hraje pod hlavičkou BK JHComp z vděčnosti k firmě, která se stává hlavním sponzorem týmu. Město se na financování basketbalového týmu odmítlo podílet. V tomto období začíná hrát i „B“ tým, vytvořený z odchovanců jindřichohradeckého basketbalu, kteří se neprosadili do „A“ týmu.

V sezóně 2009 – 2010 trénuje muže trenér Karel Korejt a nastupuje první zahraniční hráč v historii klubu Sharman Rivers z USA. Družstvo mužů hraje v 1. lize opět o play-off. Avšak došlo ke zklamání z brzkého konce sezóny hlavního týmu, který sbíral porážku za porážkou. Jako posila pro „A“ týmu mužů nastupuje na konci sezóny Tomáš Šustek.

Další sezónu 2010 – 2011 bojovali jindřichohradečtí o postup do MNBL a nakonec se probojovali do finále 1. ligy.

„... V nervy drásajícím pátém zápase jsme před skvělými diváky zvítězili 98 : 87, v celé sérii pak 3 : 2 na zápasy a postupujeme do finále 1. ligy. Díky rozhodnutí ČBF o rozšíření MNBL, znamená postup do finále i postup do nejvyšší basketbalové soutěže mužů v této republice! To tu ještě nebylo, nejen v J. Hradci, ale ani v celých jižních Čechách...“¹³⁰

¹²⁹ <http://www.bkjh.cz/cz/historie-klubu.html>.

¹³⁰ <http://www.bkjh.cz/cz/clanky>.

Obrázek 15. Tým BK Lions Jindřichův Hradec, plakát na utkání play-off.

Zdroj: <http://www.bkjh.cz/cz/fotogalerie.html>.

Vedení klubu BK Jindřichův Hradec se ale v červnu 2011 rozhodlo nevstoupit pro příští sezónu do MNBL z finančních důvodů. Tým „B“ vybojoval v této sezóně postup do II. ligy.

Basketbalisté byli v sezóně 2011 – 2012 pro své vynikající výsledky zvoleni v kategorii kolektivů nejúspěšnějšími sportovci roku 2011 v okrese Jindřichův Hradec. Tato sezóna skončila jako nejúspěšnější v historii BK Lions Jindřichův Hradec, zároveň i celého jindřichohradeckého basketbalu. Muži „A“ postoupili do finále přes čtvrtfinále (Liberec 3 : 0) a semifinále (Sokol pražský 3 : 0) v play-off a vyhráli 1. ligu. Muži „B“ se udrželi v II. lize konečným 8. místem. Kadeti U17 získali 5. místo v lize a starší žáci místo 2.¹³¹

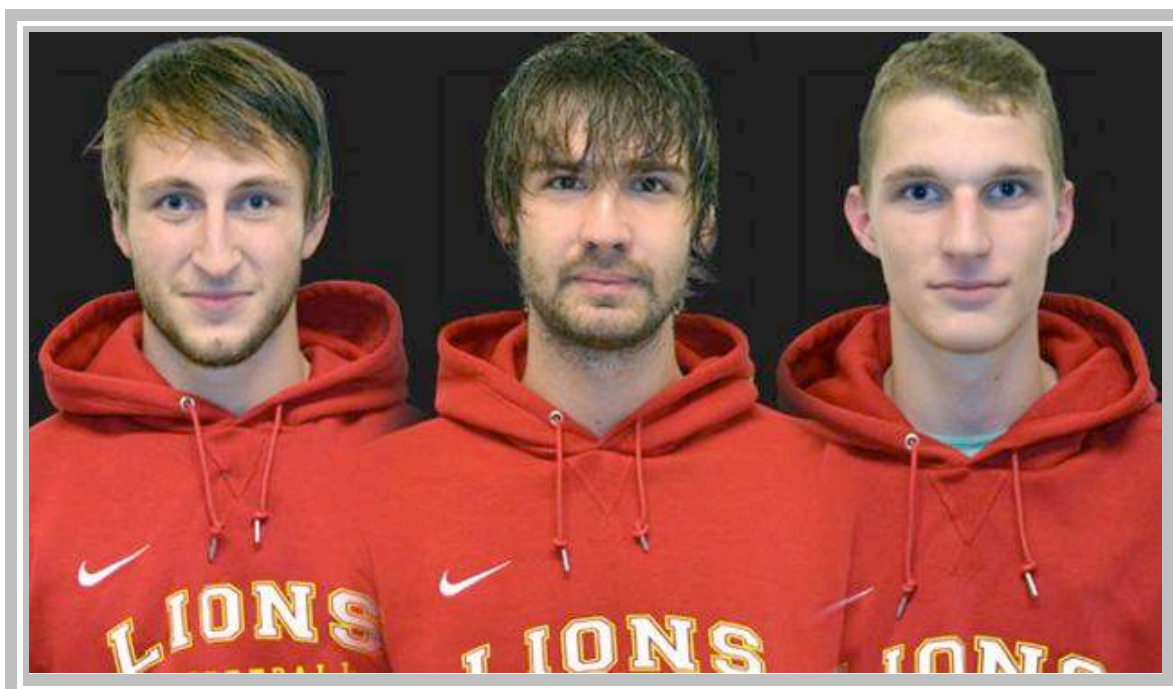
Sezónu 2012 – 2013 hodnotí klub jako neúspěšnou. Nepomohli ani dva američtí hráči jako posila za zraněné domácí hráče. Na vítězství tým „A“ nedosáhl, dokonce skončili na posledním místě. Problém je přisuzován obraně a nedostatku vůle.¹³²

¹³¹ <http://www.bkjh.cz/cz/clanky.html?typ=clanek&str=52&tym=1&id=486>.

¹³² <http://www.bkjh.cz/cz/clanky.html?typ=clanek&str=35&tym=1&id=652>.

Sezóna 2013 – 2014 byla poznamenána častými zraněními a v lednu dokonce tragickou smrtí tří hráčů. Výsledkem bylo konečné desáté místo „A“ týmu mužů.¹³³

„...Při úterní tragické dopravní nehodě na Jindřichohradecku zahynuli basketbalisté tamního ligového klubu Lion Michal Fohde (24 let), Filip Sahan (21) a Roman Vach (20). V důsledku tragédie se odkládají středeční zápasy NBL mezi Jindřichovým Hradcem a Kolínem a USK Praha se Svitavami. Ve sportovní hale v Jindřichově Hradci se místo zápasu uskuteční od 19:00 rozloučení s hráči...“¹³⁴

Obrázek 16. Jindřichohradečtí basketbalisté (zleva) Michal Fröhde, Filip Sahan a Roman Vach, kteří tragicky zahynuli roku 2014.

Zdroj: <http://www.sport.cz/ostatni/micove-sporty/clanek/539889-tragedie-v-ceskem-basketbalu-tri-hraci-jindrichova-hradce-zahynuli-pri-autonehode.html>.

6.6 Historie basketbalu v Písku po roce 1989 do současnosti

V roce 1994 vznikl při ZŠ Jana Husa v Písku Školní sportovní klub, který se věnoval žákům a mladším dorostencům. Probíhala výborná spolupráce se Sokolem. Hráči školního klubu postupují do družstva starších dorostenců naprosto bez problémů.

V sezóně 1995 – 1996 vzniká oddíl Sršňů. Basketbalový nadšenec, začínající učitel Miroslav Janovský dal dohromady chlapce, které soustředil v jedné třídě.

¹³³ <http://www.bkjh.cz/cz/clanky.html?typ=clanek&str=21&tym=1&id=790>.

¹³⁴ <http://sport.lidovky.cz/>.

„...K asistenci při trénování přemluvil bývalého basketbalistu a tatínka dvou kluků, Dalibora Peška a první basketbalové mužstvo Sršňů bylo na světě. Kádr tvořili: Petr Englický, Ivo Kaiser, René Rattay, Ondřej Pešek (2. ročník), Libor Pešek (4. ročník), Štěpán Mašek, Tomáš Ševčík, Michal Baxa, Robert Bahník, Ondřej Sztolarik, Aleš Lejčar, Petr Horčíčka, Filip Hecl a Pavel Horský. Během několika let tito mladíci dosáhli řady basketbalových úspěchů a stali se příkladem mnoha desítkám kluků v Písku, kteří chtěli hrát basketbal jako oni a také se chtěli jmenovat Sršni. Jako klíčová se ukázala úzká spolupráce se ZŠ J. K. Tyla, v jejichž malých tělocvičnách každý den řadí basketbalový potěr a kde od prvních tříd fungují neoficiální basketbalové třídy a od šestých tříd pak sportovní třídy oficiální. V současnosti jsou Sršni tréninkovým střediskem mládeže a Sokolským centrem. Dlouholetá systematická práce přinesla ten výsledek, že v řadě týmů Sršňů vyrůstají talentovaní basketbalisté. Minižákovské týmy prakticky pravidelně vítězily v krajských soutěžích a dosahovaly velice slušných výsledků i v konfrontaci s nejlepšími týmy v ČR na minibasketbalových festivalech, které jsou neoficiálními MČR. Počínaje mladšími žáky a konče muži, hrají všechna naše „A“ družstva ligové soutěže a ani v nich si nevedou špatně...“¹³⁵

V sezóně 1999 – 2000 má oddíl basketbalu 170 členů – 24 dospělých a 146 mládežníků. Dále má 10 trenérů a 3 rozhodčí. Členové jsou soustředěni do 16 soutěžních družstev. Je jasně vidět, že práce oddílu je směřována především k činnosti mládeže. To dokazuje i úspěch mladých basketbalistů, kteří v této sezóně získali titul mistra republiky ve Slaném. „...Mladí žáci Sokola ZŠ Tylova Písek se ve své kategorii stali nejlepším týmem, když sehráli pět vítězných utkání a zaslouženě tak získali zlaté medaile...“¹³⁶ Písek sehrál zápas s BK Rychnov nad Kněžnou s konečným výsledkem 63 : 28, s BC Benešov 78 : 23, s BŠM Brno 64 : 31, s BK Prostějov 54 : 43 a se Sokolem Vyšehrad 46 : 37.¹³⁷

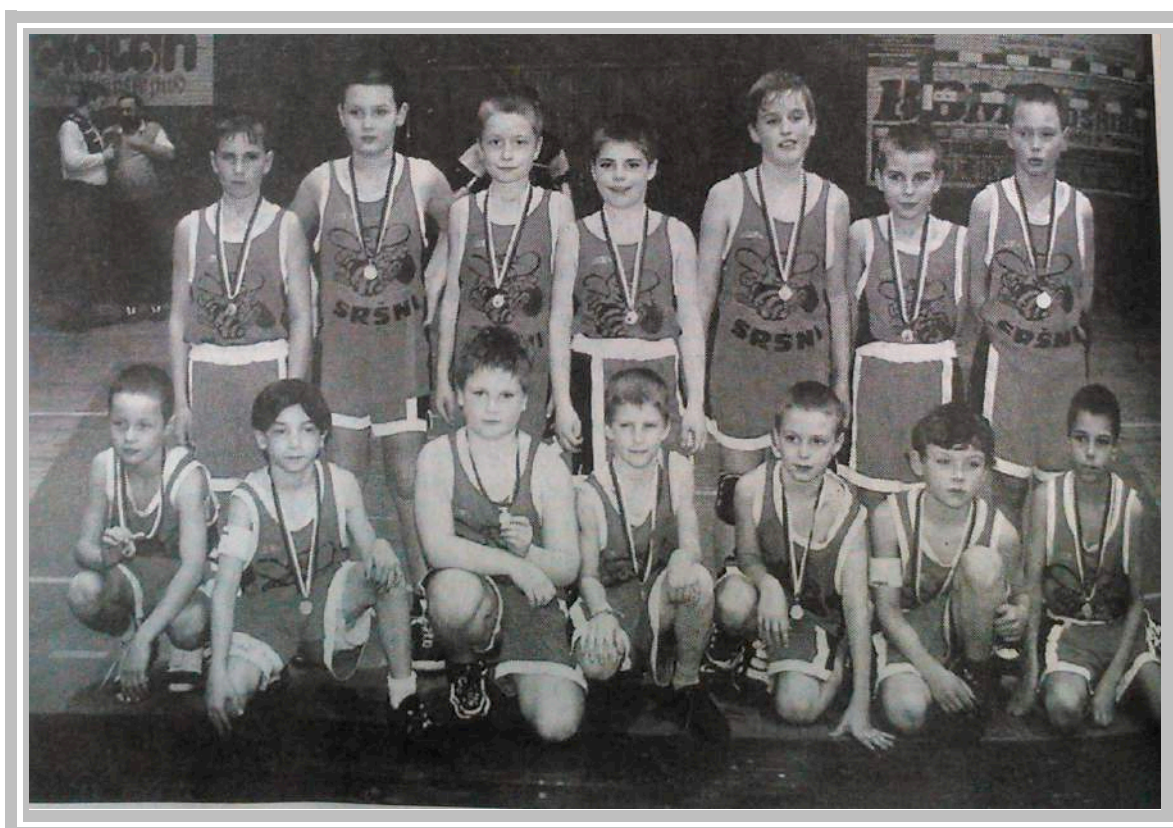
V sezóně 2000 – 2001 došlo k rozšíření členské základny. Oddíl má již 223 členů. 29 dospělých a 194 dětí. Počet družstev, trenérů a rozhodčích zůstává beze změn. Práce s mládeží je pořád na 1. místě a přináší řadu úspěchů. První velký úspěch zaznamenávají písečtí Sršni ZŠ Tylova na mistrovství ČR v Litoměřicích, kde získávají zlaté medaile. „...Mistrovství republiky nejmladších basketbalistů je jedním z velkých úspěchů, které ukazují na vzestupnou úroveň nejen píseckého, ale i jihočeského

¹³⁵ <http://www.srsni.com/historie>.

¹³⁶ Jihočeské listy 25. 5.2000.

¹³⁷ Tamtéž.

basketbalu. Už to není pouze vynikající dlouholetá práce děvčat a žen ze Strakonice, ale stále více se začínají prosazovat i chlapci a mladí muži zejména Č. Budějovic, Písku, Tábora a Strakonice...“¹³⁸ V cestě za vítězstvím stálo píseckému týmu družstvo Mariánských Lázní (27 : 23), Litoměřic (77: 22), Pardubic (98 : 6). Díky těmto vítězstvím v základní části postoupili do čtvrtfinále, kde se utkali s Ústím nad Labem (94 : 13), v semifinále se střetli Sokol ZŠ Tylova s ŠSK Písek, který vyhráli 62 : 8 a dostal se do finále s favoritem Sokolem Pražským, kterého mužstvo Písku přemohlo s konečným výsledkem 45 : 27.¹³⁹

Obrázek 17. Tým minižáků ZŠ Tylova Písek – Mistři ČR 2001. Zdroj: Jihočeské listy 12. 5. 2001.

Druhým velkým úspěchem tentokrát starších žáků je stříbro na mistrovství ČR v Tišnově. „...Starší žáci Sokola ZŠ Písek dosáhli na mistrovství ČR v Tišnově velmi pěkného úspěchu, když v závěrečném turnaji šesti nejlepších družstev vybojovali druhé místo po hubených letech bramborových“ medailí konečně dosáhli na cenné stříbro a zúročili tak poctivou práci v nejvyšší žákovské kategorii...“¹⁴⁰ Postupně porazili BC Benešov (63 : 49), Sokol Pražský (69 : 42), NH Ostravu (67 : 50). Podlehlí až týmu

¹³⁸ Jihočeské listy 12. 5. 2001.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ Jihočeské listy 23. 5. 2001.

Sokol Vyšehrad s konečným výsledkem 55 : 68. „...*Konečné pořadí: 1. Vyšehrad, 2. Sokol ZŠ Tylova Písek, 3. Sokol Pražský, 4. HN Ostrava, 5. Benešov, 6. Oprava...*“¹⁴¹

V letech 2001 – 2002 přibýlo dospělých členů a mírně ubylo dětí. Oddíl má 208 členů – 37 dospělých a 171 dětí. V rámci jihočeské oblasti se soutěží zúčastňuje 13 družstev a 2 družstva hrají v turnajích, ústředně řízených. Práce je soustředěna na mládež.

Roky 2003 – 2004, členská základna se rozšiřovala. Oddíl měl 30 dospělých členů a 196 mládežníků. Celkem 226 členů. Bohužel převažovala chlapecká a mužská družstva. V ženách soutěžilo jen jedno družstvo, dívky nejsou. Do soutěží se zapojilo 14 družstev, 3 v soutěžích ústředně řízených a 11 v oblastním přeboru.

V letech 2004 – 2005 dosáhla členská základna na 226 členů (11 dospělých, 215 mládeže). V oddíle hostoval i zahraniční hráč Vinc Fowler, student z USA. Soutěžilo 12 družstev, 5 v ústředně řízených soutěžích a 7 v rámci jihočeské oblasti. Šéftrenérem oddílu byl Mgr. Miroslav Janovský, který byl zároveň pověřený funkcí asistenta trenéra kadetů ČR („16“). Družstvo žen již nesoutěžilo. V předchozí sezóně ukončilo činnost. Práce oddílu se nadále soustřeďovala na mládež, jejíž oddíly se umísťovaly na předních příčkách na MČR i na mezinárodních turnajích, mladší dorostenci se stali vítězové extraligy a byli druzí na mistrovství České republiky.¹⁴²

V sezóně 2005 – 2006 členská základna stoupala. Oddíl měl již 260 členů. 35 dospělých a 225 mládežníků. Soutěžilo 14 družstev, 6 v ústředně řízených soutěžích a 8 v rámci jihočeské oblasti. Hráli pouze muži, dorostenci a žáci. Ženy, dorostenky ani žákyně nadále nesoutěžily. Šéftrenér oddílu Mgr. Miroslav Janovský je nadále asistentem trenéra kadetů ČR. Kadetům se podařilo postoupit na mistrovství Evropy z divize B do A mezi 16 nejlepších v Evropě. Mladší i starší žáci získávají 1. místo ve Final Four Mistrovství ČR.

Roky 2006 – 2007 proběhly ve znamení neustálého nárůstu členů. Oddíl měl 262 členů, 23 dospělých a 239 mládežníků. Soutěžilo 12 družstev, 5 v ústředně řízených soutěžích a 7 v rámci jihočeské oblasti. Řada hráčů hrála ve dvou věkových kategoriích. Šéftrenér Mgr. Janovský je i v tomto roce asistentem trenéra mládežnické reprezentace ročníku 1990. Minižáci i starší žáci se umístili opět na předních místech na Mistrovství ČR.

¹⁴¹ Jihočeské listy 23. 5. 2001.

¹⁴² <http://www.srsni.com/historie>.

„...Poměrně neotřesitelné pozice hlavních českých sportů – fotbalu a hokeje – atakují v Písku házená a teď i basketbal. Házenkářky hrají nejvyšší interligu, mužské basketbalové družstvo Sršni bude od této sezony účinkovat ve druhé nejvyšší soutěži, což je 1. liga. Lidé kolem basketu doufají, že řady bezmála sto padesáti příznivců, kteří se nenechávali v písecké hale ujít druholigové zápasy, se teď ještě rozšíří. V Písku si ale basketbal užil i svoje hubené roky. Hrál se v krajském přeboru, pak jeden rok na zkoušku druhá liga, pak dokonce mužské družstvo neexistovalo vůbec. V Sokole ale vsadili na výchovu dětí a do krajského přeboru znovu naskočili, když jim tito odchovanci dorostli. Investice do mládeže se vyplatila. Poslední čtyři roky účinkoval mužský tým Sršňů na čele druhé ligy a mezi mládeží v Písku už loví reprezentační trenéři. Nad tím, jak se basketbalová první liga dostala do Písku, mohou mít stoupenci krystalově čistého sportu stín pochybnosti. Sršni si ji totiž nevybojovali, postup jim v posledním nešťastném zápase v Mostě unikl o vlásek. Skončili v minulém druholigovém ročníku třetí o jediný bod za vítězem. Jenže vítězové soutěže z Rokycan do první ligy postoupit nechtěli a nabídku na převzetí jejich postu nabídli právě Písku. V píseckém Sokolu se příliš neváhalo, přestože náklady na první ligu budou pochopitelně vyšší...“¹⁴³

V sezóně 2007 – 2008 došlo k přečíslování lig v soutěži mužů – 2. liga se stala první a 3. liga se stala 2. ligou. Muži ve 2. lize ve skupině A obsadili 1. místo po základní části, 3. místo v nadstavbě a postoupili pro sezónu 2008 – 2009 do 1. ligy. Junioři (U18) obsadili v extralize 12. místo z 16 mužstev a zajistili si účast v další sezóně.

V kategorii kadetů A – tým v extralize obsadil 3. místo a ve Final four Mistrovství republiky získali stříbrné medaile za 2. místo. B – tým kadetů, který byl tvořen převážně mladšími hráči, obsadil v dorostenecké lize 12. místo. Tato forma přípravy pro mladší hráče byla zvolena z důvodů nedostatku kvalitních soupeřů v oblastním přeboru. V reprezentaci se objevili v širším výběru Ondřej Pešek (U20) a v kategorii kadetů Kamil Říha a Jan Švejda.

V kategorii žáku (U14) v žákovské lize vybojovali 4. místo ve skupině A a o jedno místo jim unikla účast na Mistrovství republiky. V nejmladších kategoriích hráči Sokola Písek vyhrály v oblastním přeboru všechny minižákovské kategorie. Na

¹⁴³ Písecké listy 3. 9. 2007.

celostátních soutěžích starší minižáci obsadili 6. místo, mladší minižáci a nejmladší minižáci získali stříbrné medaile za 2. místo na neoficiálním Mistrovství ČR.

Muži poprvé v historii nastoupili v sezóně 2008 – 2009 ve druhé nejvyšší soutěži 1. lize. Nakonec se neudrželi a byli vyřazeni v play-off. Junioři (U18) obsadili 9. místo v extralize, kadeti (U16) v extralize v základní části skončili na 3. místě. Ve Final four Mistrovství ČR obsadili 4. místo. Jan Švejda reprezentoval ČR na Mistrovství Evropy. V žákovské lize skončili žáci v základní skupině 3. místo ve skupině A a na Mistrovství ČR obsadili 6. místo. V nejmladších kategoriích hráči Sokola Písek opět vyhráli v oblastním přeboru všechny minižákovské kategorie. Na celostátních soutěžích starší minižáci obsadili 3. místo, mladší minižáci skončili na 6. místě a nejmladší minižáci vyhráli 1. místo na Národním finále.¹⁴⁴

V sezóně 2009 – 2010 muži po sestupu z 1. ligy nenašli dostatek sil pro boje ve 2. lize a obsadili 10. místo, které znamenalo sestup. Proto byli přeřazeni 2 klíčoví hráči do týmu „B“ a ti zajistili vítězství v oblastním přeboru pro „B“ tým a tím i účast ve 2. lize pro další sezónu. Junioři obsadili 2. místo v extralize a získali stříbrné medaile za 2. místo ve Final four. Jan Švejda opět reprezentoval ČR na Mistrovství Evropy, Filip Sahan byl v širším výběru juniorů. Kadeti v extralize si 9. místem zajistili účast v nejvyšší soutěži i pro příští rok. Petr Šlechta byl v širším výběru kadetů. Žáci obsadili 3. místo ve skupině A žákovské ligy a byli vyřazeni v play-off o postup na turnaj o mistra ČR. Starší minižáci, mladší a nejmladší minižáci vyhráli opět oblastní přebor. V dalších soutěžích starší minižáci obsadili 3. místo v předkole o postup na M ČR a nepostoupili, mladší získali 2. místo v Národním finále v Klatovech, kde hráli všichni vítězové oblastí a nejmladší minižáci byli 4. na národním finále.

Pro sezónu 2010 – 2011 byly vytvořeny 2 týmy mužů – „A“ mužstvo obsadilo díky porážkám v posledním kole 5. místo a „B“ tým byl 4. v oblastním přeboru. Junioři obsadili v extralize 8. místo a v play-off podlehlí pozdějšímu mistru republiky USK Praha. A mužstvo kadetů bylo v extralize sedmé a v play-off podlehlo Zlínu. Mladší hráči v „B“ týmu obsadili v dorostenecké lize 11. místo. Petr Šlechta byl vybrán do širšího výběru juniorů a Martin Šteier do výběru kadetů. Žáci v žákovské lize byli na 6. místě ve skupině A a celkové skončili na 12. místě v nadstavbové části a zajistili si přímou účast v Žákovské lize na příští sezónu bez kvalifikace. Starší minižáci po vítězství v oblastním přeboru, v předkole o postup na mistrovství republiky vyhráli celé

¹⁴⁴ <http://www.srsni.com/historie>.

Mistrovství ČR v Týně nad Vltavou. Mladší po vítězství v oblasti obsadili na Národním finále 5. místo. Nejmladší minižáci zakončili svou vítěznou pouť z oblasti ziskem 1. místa na Národním finále v Litoměřicích.

V letech 2011 – 2012 byli nejúspěšnějšími píseckými týmy mladší minižáci, získali 1. místo v Národním finále, starší minižáci vybojovali 3. místo na Mistrovství republiky a žáci U 14 2. místo ve skupině A žákovské ligy, celkově 3. v ČR.¹⁴⁵

Sezóna 2012 – 2013 opět pokračovala úspěchy mládeže. Starší minižáci po vítězství v kraji dosáhli na 2. místo a starší žáci U15 na 3. místo na Mistrovství ČR, žáci U14 byli šestí. Oddíly žen a dívek se stále neúčastní soutěží, muži skončili osmí ve 2. lize. Až v další sezóně 2013 – 2013 muži získali 1. místo ve 2. lize a postoupili do baráže o 1. ligu v play-off, kde skončili čtvrtí.¹⁴⁶

6.7 Kazuistická studie historie basketbalu v Lišově

Basketbal se hrál v mnoha menších jihočeských městech a vesnicích, někde vydržel do současnosti, jinde jeho organizovaná forma zanikla a hraje se pouze rekreačně. Města, kde se basketbal hrál či dodnes hraje na závodní úrovni, ale nedosáhl velkého rozmachu či úspěchů: Český Krumlov, Kaplice, Hluboká nad Vltavou, Bechyně, Milevsko, Borotín, Trhové Sviny, Nové Hrady, Prachatice, Soběslav, Protivín, Mirovice, Blatná, Planá, Vodňany, Volary, Vimperk, Volyně a další.

Jako kazuistickou studii uvádím historii tohoto sportu v Lišově. Tam se díky několika nadšencům, kteří s velkou vervou trénovali, dosahovali výborných výsledků a strhli k tomuto zajímavému sportu i ostatní, dnes hraje úspěšný basketbal.

Počátky basketbalu v Lišově se datují v posledních desetiletí 20. století, kdy se lišovská mládež scházela na školním basketbalovém hřišti s velkým zápalem pro hru, bez zkušeností a odborného vedení, ale motivována stále více populárním streetballem. V roce 1996, kdy postoupil tým Butchers do semifinále turnaje Adidas Streetball Challenge a nakonec obsadil 3. místo ve složení: Jan Beň, Jan Petru, Tomáš Petru a Miroslav Čtvrtník, vzbudil v tomto malém jihočeském městečku větší zájem o basketbal. Další roky dál úspěšně soutěžili v různých turnajích. Největšího trumfu

¹⁴⁵ <http://www.srsni.com/historie>.

¹⁴⁶ Tamtéž.

dosáhli v r. 2000, kdy Homer tým z Lišova ve složení: Václav Čtvrtník, Lukáš Pivoňka, Marek Hruška a Roman Štěch vybojovali první místo v kategorii B (do 18 – ti let).¹⁴⁷

Tyto výsledky motivovaly lišovské hráče i místní basketbalové nováčky k tvrdým tréninkům se zkušeným kapitánem družstva Janem Beňem (působil v týmu UBK Plzeň). V roce 1999 byl tým SK Lišov zařazen do okresního přeboru Českobudějovicka. První sezónou prošel Lišov s bilancí 6 – ti výher a 8 porážek s celkovým skóre 899 : 972, vyhrál 4 zápasy ze 7 doma a venku nasbíral 2 výhry a 5 proher.

V sezóně 2000 – 2001 hrají lišovští v nových červených dresech a v obměněné sestavě po odchodu čtyř hráčů. Konečný stav sezóny je 7 výher a 7 proher, skóre 979 : 948. V další sezóně 2001 – 2002 soutěží v okresním přeboru 9 týmů spolu s nově příchozím SKB Český Krumlov. Lišov poprvé ukončil sezónu s kladnou bilancí 9 výher, 7 proher a celkovým skóre 1207 : 1160. Sezónu 2002 – 2003 ukončili lišovští s podobnými výsledky. Nejúspěšnější výhra sezóny byla nad PF ČB, kdy Jan Beň v poslední vteřině zápasu rozhodl o výhře Lišova 77 : 76. Kuriozitou sezóny se stala bitva s Protivínem, kdy rozcvičující se hráč Bušta zůstal při jednom pokusu o smeč viset na obroučce a ulomil koš. Zápas se pak odehrál v Protivíně (původně se mělo hrát v domácím prostředí).

Sezóna 2003 – 2004 byla pro lišovský SK nezapomenutelná. Poprvé ve své historii získali bronzovou medaili, stříbrná jim utekla jen o „kousek“. Tím si nasadili laťku zase o něco výše pro příští sezóny. Ovšem hned ta další 2004 – 2005 byla pro tento tým smolná. Odchodem klíčových hráčů se tým oslabil, sehrál velmi špatné zápasy a skončil s nejhorším skóre ve své historii. Ani další sezónu 2005 – 2006 se lišovskému týmu příliš nedařilo, skončil na posledním místě s bilancí 2 výhry a 12 porážek při skóre 941 : 1131. Hovořilo se dokonce o konci klubu v souvislosti s krizí týmu. Přesto v sezóně 2006 – 2007 našel tým odvahu přihlásit se do soutěže, na soupisce měl 9 hráčů. Končená bilance byla 2 výhry, 12 proher při skóre 892 : 1065 a konečné 7. místo díky kontumacím zápasů PF ČB.

Sezóna 2007 – 2008 prorazila neúspěšně roky basketbalového týmu, který se znovu stal srovnatelným protivníkem pro ostatní týmy v soutěži. Vyhrál nad ZF ČB 61 : 60 a nad Trhovými Svinými 100 : 75 s konečným výsledkem 7 výher a 7 proher. Stěžejní je pro tým také skutečnost, že začíná fungovat pod trenérským vedením. Jubilejní

¹⁴⁷ <http://www.sklisov.wz.cz/archiv.html>.

desátou sezónu 2008 – 2009 zakončili lišovští SK Vosy na konečném sedmém místě závěrečným fiaskem s týmem Protivína. Jedenáctou sezónu 2009 – 2010 nastupuje tým posílený dvoumetrovným pivotem Ondřejem Šanderou a se základní sestavou: Petřů J., Petřů T., Zabilka, Šandera a Beň. Ve druhé polovině soutěže se celku příliš nedařilo, nedokázal navázat na úspěšné tažení z první části soutěže. Celková bilance je 8 výher a 10 porážek při skóre 1124 : 1348, ale měl na víc. Slabá stránka se ukázala v obraně.¹⁴⁸

Basketbalisté týmu SK Lišov v sezóně 2010 – 2011 dorovnávali bilanci z minulého roku. Konečné osmé místo znamenal propad tabulkou o jednu příčku níž. Měli problémy s prostory při letní přípravě, zateplovala se tělocvična. Také hráčský kádr s 13 – ti jmény na soupisce se ani jedinkrát k zápasům nesešel kompletní, dvakrát dokonce nastupoval v minimálním počtu pěti hráčů. Ovšem jejich hra byla stále založena na náhodě a chaosu, a to se pro soupeře stává někdy oříškem.

V sezóně 2011 – 2012 si lišovský celek připsal šestou příčku, což znamená zlepšení o dvě místa oproti loňskému ročníku a nejlepší umístění za poslední 4 roky. Bilance 9 výher a 9 proher byla poznamenána nevyrovnanými výkony. Oproti minulým rokům se o vstřelené body a čas na hřišti podělilo více hráčů (také dva noví pivoti). Ročník 2012 – 2013 znamenal pro SK Lišov konečné sedmé místo v konečné bilanci 6 výher ku 10 porážkám a získal 1148 bodů, což je druhý nejlepší výsledek po Tigers ČB. Opět se ukázala slabá obrana, pozitivem se stal útočný, a tím líbivý styl hry.

Sezóna 2013 – 2014 se stala úspěšnou s celkově pátým místem a shodným počtem devíti výher i porážek pro černožlutý tým vos SK Lišov. Poté, co sestavu opustil dlouholetý kapitán Jan Beň se čekalo, že se budou pohybovat na spodních příčkách tabulky, takže výsledek předčil očekávání. V polovině sezóny 2014 – 2015 zaznamenali lišovští bilanci 5 : 3 s kladným skóre 499 : 449. Nové posily skvěle zapadly do herního systému týmu a štěstí jim přálo při zápasech s Protivínem a Týnem nad Vltavou.¹⁴⁹

¹⁴⁸ <http://www.sklisov.wz.cz/archiv.html>.

¹⁴⁹ <http://www.sklisov.wz.cz/archiv.html>.

Obrázek 18. Tým Lišov. Zdroj: <http://www.sklisov.wz.cz/onas.html>.

Obrázek 19. SK Lišov 9. 11. 2006, zápas proti SKB ČK. Zdroj: <http://www.sklisov.wz.cz/galerie.html>.

7 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo vytvořit ucelený obraz o historii basketbalu jako výkonnostního sportu v jižních Čechách s důrazem především na největší basketbalová centra, jakož jsou České Budějovice, Strakonice, Tábor, Týn nad Vltavou, Jindřichův Hradec, Písek a jako kazuistická studie basketbalu v menším městě je uveden Lišov. Práce je zaměřena na období od počátku basketbalu v jednotlivých centrech až do současnosti. Jádrem získaných informací byly kroniky klubů, archívy, periodika a rozhovory s funkcionáři a pamětníky basketbalových oddílů.

Bakalářská práce se člení na čtyři hlavní kapitoly. První kapitola nazvaná „Přehled poznatků“ nastiňuje vznik a prvopočátky basketbalu ve světě, v českých zemích a vymezuje a charakterizuje území Jihočeského kraje, které se v průběhu let měnilo. Druhá kapitola pojmenovaná „Historie basketbalu v jižních Čechách od počátku do roku 1945“ popisuje prvopočátky organizovaného basketbalu v jižních Čechách až do konce druhé světové války. Další třetí kapitola představuje „Historii basketbalu v jižních Čechách od roku 1945 do roku 1989“ a poslední čtvrtá kapitola popisuje „Historii basketbalu v jižních Čechách po roce 1989 do současnosti“. Hlavní kapitoly jsou logicky rozděleny podle možného významu jednotlivých basketbalových center, na které je tato práce zaměřena. Avšak získané informace se diametrálně liší svou četností a významem. Nejvíce získaných informací je logicky z největších jihočeských basketbalových center Českých Budějovic a Strakonice.

V úplných začátcích rozvoje košíkové v jihočeském regionu stáli většinou ve čtyřicátých a padesátých letech minulého století učitelé a profesori středních škol, kteří věnovali svému zájmu velké množství volného času a ve svých svěřencích probudili zaujetí pro tento sport. Organizovali meziškolní soutěže a přátelská utkání. V Českých Budějovicích to byli profesori Šatala, Škorpil, v Písku Praibíš, v Táboře M. Šrámek a ve Strakonících Klomfar. V pozdějších letech převzali jejich úlohu dospělí hráči sportovních klubů a jednot, např. MVDr. Vondříčka ve Strakonících, v Týně nad Vltavou pan Holub, v Českých Budějovicích v současnosti Tomáš Hejpetr. Vznikaly basketbalové kluby a rozšiřovaly se řady jejich mladších svěřenců i dospělých hráčů. Radost ze sportovních úspěchů střídaly problémy s prostory na trénování, s odlivem klíčových hráčů, často i s finančními problémy.

V Českých Budějovicích ve čtyřicátých a padesátých letech působily oddíly SK ČB a Orel ČB, později se přidaly např. Slavia, Mifa a Sokol. Stěžejní roli od roku 1948

zde hrál KIN ČB, který se několikrát přejmenoval. V 80. a 90. letech soutěžili muži v krajském přeboru, v sezóně 1991 – 1992 zvítězili a postoupili do II. ligy. Ženy v 90. letech hrály krajský přebor, po roce 2000 okresní přebor a muži II. ligu. Na jaře roku 2002 se klub přejmenoval na Basketbalový sportovní klub (BSK) České Budějovice. Za doby jeho existence se stalo úspěšným družstvo dorostenců, kteří hráli v Extralize od roku 2007. V roce 2012 změnil klub svůj název na Tigers BSK České Budějovice. V současné době se věnuje především práci s mládeží, pořádání republikových a oblastních soutěží a turnajů.

Ve Strakonících vznikl v r. 1950 basketbalový klub Spartak Strakonice, který se v roce 1968 změnil na ČZ Strakonice. Pod tímto názvem získal mnoho úspěchů a medailí na jihočeské i celorepublikové úrovni, např. v sezóně 1987 – 1988 se strakonické žákyně staly mistryněmi ČR. Česká reprezentace žen pod vedením strakonického trenéra MVDr. Vondříčky dosáhla mezinárodních úspěchů. Od roku 1991 vystupuje klub pod názvem BK Strakonice a z jeho největších úspěchů je nutno zmínit např. v sezóně 2005 – 2006 umístění mladších dorostenek na prvním místě ve své kategorii v republice.

V Táboře se hrál basketbal pod různými názvy a kluby, úspěšná byla 70. léta, kdy se družstvo děvčat pod oddílem Lokomotiva Tábor probojovalo do národní ligy. V r. 1978 vznikl v tomto městě Okresní basketbalový svaz a několik oddílů zde pak soutěžilo v krajském přeboru, např. Viktoria Tábor, BC Cravt a Dynamo Tábor. Od roku 1993 zde funguje BK Tábor, v němž jsou zastoupeny oddíly všech věkových kategorií, muži a ženy figurují v okresním přeboru.

První dochované prameny z košíkové v Týně nad Vltavou v padesátých a šedesátých letech 20. století zmiňují klub Jiskra, který postupně bojoval v okresních a krajských přeborech. V r. 1991 vytvořil J. Holub sportovní kroužek při MĚDDM, který se postupně rozšířil. Od roku 1995 zde funguje klub BK Týn nad Vltavou, který zastřešuje oddíly všech věkových kategorií. Úspěchy zaznamenaly žákyně - 3. místo v letech 2000 – 2001 v okresním přeboru jižních Čech. Od roku 1999 pravidelně pořádají v Týně nad Vltavou oblíbený celodenní turnaj Streetball Cup.

V Jindřichově Hradci začal psát basketbalovou historii oddíl TJ Jiskra – Jiholen JH, první zmínky se dochovaly z roku 1953. Od roku 1963 vystupoval pod hlavičkou TJ Slovan. Družstvo mužů soutěžilo v sedmdesátých letech v republikových soutěžích, později na krajské úrovni. V roce 2004 vznikl samostatný basketbalový klub BK Jindřichův Hradec s cílem oddílu mužů hrát 2. ligu. Záměr se nejprve nezdařil, ale již

v sezóně 2006 – 2007 postoupili do play-off. Od r. 2008 změnil klub název na BK JHComp, v sezóně 2010 – 2011 hráli muži o postup do MNBL. Nakonec se probojovali do finále 1. ligy.

V Písku se hrál basketbal pod názvy klubu ČSAK Písek (rok 1945), TJ Sokol Písek, od roku 1950 jsou dochované prameny o působení ZSJ Jitex Písek, který se věnoval především výchově mladé generace a Dukle Písek. 60. léta jsou ve znamení boje v krajském přeboru a v letech 1964 – 1965 ženy soutěžily o postup do II. ligy. V sezóně 2008 – 2009 muži bojovali o účinkování v I. lize, ale neudrželi se. Úspěchy ovšem slaví písecká mládež.

Jihočeský basketbal zaznamenal za historii svého působení řadu úspěchů, objevila se v něm jména zapálených trenérů a organizátorů tohoto sportu a zároveň řada kvalitních a úspěšných hráčů, kteří reprezentovali tento sport na republikové i mezinárodní úrovni a pozvedli tak jméno jihočeského basketbalu v národním měřítku. Dosáhlo se i řady úspěchů v soutěžích a turnajích. V současné době se přední jihočeské oddíly věnují především výchově mladé generace.

Tímto bych ráda poděkovala všem funkcionářům, zakladatelům klubů a trenérům, kteří mi dovolili nahlédnout do osobního archivu, dále těm, kteří mi poskytli rozhovory, osobní spisy a fotografie či zapůjčili kroniky a byli ochotni mi věnovat svůj čas. Tato bakalářská práce mě obohatila o spoustu zajímavých informací a bylo to pro mě velice přínosné setkání s velkými osobnostmi jihočeského basketbalu. Doufám, že vytvořením této práce jsem pomohla sjednotit ucelenou historii basketbalu v jižních Čechách a poskytla nový náhled na něj pro ty, kteří se o basketbal v jižních Čechách zajímají.

Seznam zkratek

- BK – Basketbalový klub.
ČEZ – České Energetické Závody.
ČOS – Česká (Československá) obec sokolská.
ČSAV ROH – Československá akademie věd Revolučního odborového hnutí.
ČSR – Československo (1918 – 1993)
ČSSR – Československá socialistická republika (oficiální název Československa v letech 1960 – 1989).
ČSTV – Československý svaz tělesné výchovy (1957 – 1989).
ČVBS - Český volejbalový a basketbalový svaz.
ČVS – Český volejbalový svaz.
FIBA – Fédération International de Basketball Amateur.
NBL – Národní basketbalová liga.
KV ČSTV – Krajský výbor Československého svazu tělesné výchovy.
MOV – Mezinárodní olympijský výbor.
OH – Olympijské hry.
OP – Okresní přebor.
RRG – Reformní reálné gymnázium.
SK – Sportovní klub.
SKP – Sportovní klub policie.
SOA – Státní oblastní archív.
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik (1922 – 1991).
STK - Sportovně technická komise.
TJ – Tělovýchovná jednota (obecně platné od roku 1957 do roku 1990).
TJ Slavia PF – Tělovýchovná jednota Slavia Pedagogické fakulty.
USA – United States of America – Spojené státy americké.
VTJ – Vojenská tělovýchovná jednota.
YMCA – Young men´s Christian association.
USK – Univerzitní sportovní klub.
ŽBL – Ženská basketbalová liga.

Referenční seznam pramenů a literatury

Archivní prameny

- Kronika Basketbal 2008 – 2012.
Kronika Basketbal Strakonice 1974 – 1983.
Kronika Basketbal Strakonice 1984 – 1992.
Kronika Basketbal Strakonice 2004 – 08.
Kronika basketbalu 1960 – 1974.
Kronika BK Týn nad Vltavou II. část.
Kronika BK Týn nad Vltavou.
Státní okresní archiv České Budějovice, fond KSTV, č. kartonu 30, č. rejstříku 91 – 92.

Tištěné prameny

- 76 let basketbalu ve Strakonících.* (2010). Vondříčka, M. Blatenská tiskárna.
Historie tělovýchovy a sportu na Táborsku. (1990). OV ČSTV.
Sborník k oslavám 60. výročí organizovaného basketbalu v ČSSR. (1979). Praha: ÚV ČSTV.

Narativní prameny

- Dalibor Pešek, organizační pracovník a sekretář klubu Sršni Písek.*
Jaroslav Holub, trenér a spoluzakladatel týnského basketbalového klubu.
MVDr. Miroslav Vondříčka, dlouholetý strakonický basketbalový trenér a bývalý hráč.

Literatura

- Bažant, J., Závozda J. (2014). *Nebáli se své odvahy.* Velké Přílepy: Olympia.
Demetrovič, E. Et al. *Encyklopedie tělesné kultury p – ž,* (1988), Praha: Olympia, s. 156.
Kordíková – Mrázová, L. (1989). *Vznik a vývoj košíkové a házené v Českých Budějovicích.* (Diplomová práce). České Budějovice: Pedagogická fakulta.
Petera, P., Kolář, P. (1998). *NBA Historie a současnost.* Praha: nakladatelství Jan Vašut.
Tlustý, T., Štumbauer J. (2013). *Tělesná výchova a sport v organizacích IMCA a YWCA v meziválečném Československu.* České Budějovice: Katedra TV a sportu, PF JU, s. 48.

Periodika

- A-Zet, roč. 1944.
iDnes, roč. 2011.
Jihočeská pravda, roč. 1972, 1977, 1989, 1990, 1992.
Jihočeské listy, roč. 1935, 1945, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2003, 2012.
Písecké listy, roč. 2007.
Táborsko, roč. 1955.
Večerní České Slovo, roč. 1949.
Večerní slovo, roč. 1941.
Večerník, roč. 1943, 1944.
Vltavín, roč. 1991, 1992, 1997, 1998, 1999, 2000, 2002, 2009, 2012, 2013, 2014.
Zítřek, roč. 1979, 1989.

Internetové zdroje

http://cs.wikipedia.org/wiki/Jiho%C4%8Desk%C3%BD_kraj
http://cs.wikipedia.org/wiki/Kraje_v_%C4%8Cesku.
<http://en.wikipedia.org/wiki/FIBA>.
<http://sport.lidovky.cz/>.
<http://www.basketball.wz.cz/images/Encyklopedie/dr.naismith.jpg>.
<http://www.basketcb.cz/fotogalerie/2007/starsi-dorostenci-a-ml-mcr-v-nymburce.html>.
<http://www.basketcb.cz/o-klubu.html>.
<http://www.baskettyl.cz/index.php/o-nas>.
<http://www.bkjh.cz/cz/clanky>.
<http://www.bkjh.cz/cz/fotogalerie.html>.
http://www.cbf.cz/souteze/rozpis-utkani/rozpis_2822.html.
<http://www.cbvk.cz/index.php?s=knihovny>
<http://www.jihocesi2012.cz/inc/osoby/245/foto/Vondricka.jpg>.
<http://www.sklisov.wz.cz/archiv.html>.
<http://www.sklisov.wz.cz/galerie.html>.
<http://www.sport.cz/ostatni/micove-sporty/clanek/539889-tragedie-v-ceskem-basketbalu-tri-hraci-jindrichova-hradce-zahynuli-pri-autonehode.html>.
<http://www.srsni.com/historie>.
<http://www.uskbasket.cz/zbl/>.
<https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-bulletin-jihocesky-kraj-1-az-4-ctvrtleti-2014>.